

Situační a výhledová zpráva

OBILOVINY

- * **Domácí produkce obilovin se vrátila na obvyklou úroveň**
- * **Dosažená sklizeň pokryje s výjimkou potravinářského žita domácí poptávku**
- * **V zemích největších globálních vývozců očekáván pokles produkce obilovin, ve střední a východní Evropě však přetrvává jejich přetlak**
- * **Kukuřice se v ČR stává exportní obilovinou**

2002

Říjen

Vydává Ministerstvo zemědělství České republiky

Odpovědní odborní redaktori:

Ing. Zdeněk Trnka MZe ČR
Ing. Jan Adamec MZe ČR

Ředitel odboru:

Ing. Stanislav Kozák MZe ČR

Zdroje informací, zpracovatelé podkladů:

Agrární komora ČR	Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO)
Českomoravské sdružení organizací zemědělského zásobování a nákupu	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD)
Český hydrometeorologický ústav	Podniky prvovýroby a zpracovatelského průmyslu
Český statistický úřad	Státní rostlinolékařská správa
Ekonomický servis Ministerstva zemědělství USA (USDA Economic Research Service)	Státní zemědělský intervenční fond
Ministerstvo financí České republiky	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Ministerstvo zemědělství České republiky	Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a. s.
Official Journal of the European Communities	Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky
	Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

Autoři touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Termín **marketingový rok**, který je ve zprávě používán, začíná pro komoditu **obiloviny 1. 7. a končí 30. 6. následujícího kalendářního roku. Počáteční zásoby** představují veškeré nespotřebované obilí na počátku marketingového roku (tedy k 1. 7.) a **konečné zásoby** veškeré nespotřebované obilí na konci marketingového roku (tedy k 30. 6. příštího kalendářního roku).

OBSAH

Úvod	1
Seznam zkratk	1
Souhrn	1
Zásahy státu u obilovin	3
1. Zásahy SZIF	3
2. Opatření vlády ke komoditě obiloviny	4
3. Celní opatření podle platného celního sazebníku	4
4. Licenční politika	6
5. Daňová politika	6
6. Legislativa vztahující se k obilovinám	6
7. Změny technických norem vztahujících se k obilovinám	8
8. Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond	9
9. Podpůrné programy státu	9
10. Nepotravinářské využití obilovin	12
Mezinárodní trh s obilovinami	13
Trh s obilovinami v České republice	23
Obiloviny celkem	24
Pšenice	36
Žito	43
Ječmen	48
Oves	54
Kukuřice	58
Žitovec (Tritikale)	63
Ostatní obiloviny	66
Přílohy	68

ÚVOD

Tato situační a výhledová zpráva Obiloviny z října 2002 navazuje na zprávu vydanou v dubnu 2002. Vychází z údajů dostupných do 13. 9. 2002, pokud není uvedeno jinak. V prvním oddílu je stručně popsána zemědělská politika ČR týkající se obilnářství, ve druhém aktuální stav zahraničního trhu s obilovinami s důrazem na sousední země a ve třetím situace v České republice. Součástí Situační a výhledové zprávy Obiloviny jsou přílohy, obsahující podrobné údaje týkající se obilovin pro případnou další analytickou práci. Situační a výhledová zpráva Obiloviny využívá za účelem vyšší objektivnosti více zdrojů informací.

Situační a výhledové zprávy jsou k dispozici v budově Ministerstva zemědělství ČR, na zemědělských agenturách MZe ČR a na okresních pracovištích Agrární komory ČR. V elektronické podobě je Situační a výhledová zpráva k dispozici na internetové adrese <http://www.mze.cz>.

SEZNAM ZKRATEK

CIF (c.i.f.)	Cost, Insurance, Freight = výlohy, pojistné, dopravné placeny. Prodávající platí přepravu zboží do místa určení včetně pojištění. Kupující nese výlohy od vyložení zboží v místě určení.
EUR	Zkratka eura, společné měnové jednotky jedenácti států Evropské unie.
FAO	Food and Agriculture Organisation of the United Nations, Organizace OSN pro výživu a zemědělství.
FOB (f.o.b.)	Free on Board = volně na palubu lodi. Prodávající hradí náklady až po naložení do dopravního prostředku na uvedeném místě.
HUF	Zkratka maďarského forintu, maďarské měnové jednotky.
IGC	International Grain Council, Mezinárodní obilní rada.
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.
ONIC	Office National Interprofessionel des Céréales, Národní úřad pro obiloviny.
PLN	Zkratka polského nového zlotého, polské měnové jednotky.
PGRLF	Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
RUR	Zkratka ruského rublu, ruské měnové jednotky.
SKK	Zkratka slovenské koruny, slovenské měnové jednotky.
SSHR	Správa státních hmotných rezerv.
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond.
USDA	U. S. Department of Agriculture, Ministerstvo zemědělství USA.
WTO	World Trade Organization, Světová obchodní organizace.

SOUHRN

Celková osevní plocha obilnin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2002 dosáhla 1562,1 tis. ha. Podruhé za sebou tak došlo k meziročnímu poklesu, tentokrát o téměř 65 tis. ha (tj. o 4 %). Bilanční předpoklady obilnin pro marketingový rok 2002/2003 uvedené v této zprávě zahrnují zmíněnou osevní plochu podle sledování ČSÚ sníženou o plochy porostů obilnin zničených záplavami v srpnu 2002 (14,2 tis. ha). Záplavami redukována pěstební plocha tak činí 1547,9 tis. ha.

Ze struktury letošního osevu ve srovnání s údaji loňského roku vyplývá, že v zastoupení některých druhů obilnin došlo k posunu. K nejvýznamnějším úbytkům pěstební plochy došlo u naší nejrozšířenější obilniny pšenice ozimé (o 8,8 %). Obdobný pokles osevní plochy zaznamenal ječmen

ozimý a dlouhodobý charakter snižování pěstební plochy se opakoval u žita. Naopak k největšímu nárůstu osevních ploch došlo u kukuřice (o 30,0 %) a ovsa (o 23,6 %). Opětovně mírně vzrostla také plocha žitovce. Celkově jsou letos obilniny pěstovány na 58,2 % celkové osevní plochy, což ve srovnání s předchozím rokem představuje pokles o 1,7 %.

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2002, vycházející z odhadu ČSÚ k 15. 8. 2002, sníženého o produkci z plochy zničené povodněmi v srpnu 2002 a doplněného o odhad Ministerstva zemědělství u kukuřice a okrajových obilovin, činí 6747,4 tis. tun. Pokles výměry obilovin je tedy doprovázen předpokladem snížení jejich produkce, a to meziročně o 590,2 tis. tun, tj. o 8,0 %.

Předpoklad výroby obilovin v roce 2002 pokrývá ve všech základních obilnách komoditách s výjimkou jakostního žita domácí poptávku. Též na základě dosavadních výsledků hodnocení kvality vyprodukovaných potravinářských obilovin lze konstatovat, že jsou právě s výjimkou prvotřídní žitné suroviny plně pokryty požadavky domácího potravinářského průmyslu. Nedostatek žita je průběžně vykrýván dovozem ze zahraničí.

Produkce obilovin ze sklizně roku 2002 pouze mírně překračuje celkovou domácí potřebu a nevytváří tak sama o sobě zvýšené nároky na vývoz bilančního přebytku do zahraničí, jak tomu bylo u sklizně předchozí. Stávající stav na tuzemském trhu obilovin je však stále pod vlivem předchozí sklizně obilovin. Sklizeň v roce 2001 byla nejvyšší za posledních 10 let a následně se v průběhu marketingového roku 2001/2002 vyplnily předpoklady méně příznivých vyhlídek na vývoz obilovin do zahraničí vlivem vyšší sklizně ve většině středoevropských a východoevropských zemí. Také celkově nižší potravinářská kvalita množstevně nadprůměrné produkce roku 2001 způsobila značné problémy při naplnění potřebného vývozu bilančního přebytku, který činil zhruba 800 tis. tun. Celkový vývoz obilovin bez rýže dosáhl v marketingovém roce 2001/2002 pouze 94,2 tis. tun, což vedlo k výraznému zvýšení konečných zásob (tudíž počátečních zásob stávajícího marketingového roku 2002/2003).

Ani v marketingovém roce 2002/2003 nelze předpokládat výrazné zlepšení v možnostech realizace našich obilovin v zahraničí. Ačkoli převážná část států s významným vlivem na náš vývoz obilovin (např. Maďarsko, Slovensko, Rusko, Ukrajina) předpokládá pokles produkce ve srovnání s loňským výjimečným rokem, přesto charaktery jejich vnitřních trhů zůstanou přebytkové. Naopak země EU jako celek předpokládají podstatný nárůst obilní produkce. Velmi pravděpodobně se nebude opakovat stav z uplynulého období, kdy právě trh EU se stal destinací značné části vývozu z Ruska, Ukrajiny a Maďarska.

Celkový objem dovozu v marketingovém roce 2001/2002 (109 tis. tun) byl podmíněn především potřebou doplnění nedostatečné tuzemské produkce žita a dozníváním dovozu kvalitního sladovnického ječmene na počátku marketingového roku 2001/2002. Také převážná část předpokládaného dovozu obilovin ve stávajícím marketingovém roce 2002/2003 spočívá v pokrytí potřeb domácího zpracovatelského průmyslu kvalitním potravinářským žitem.

V průběhu marketingového roku 2001/2002 nebyl realizován intervenční nákup obilovin. V marketingovém roce 2002/2003 probíhá od července 2002 intervenční nákup potravinářské pšenice v souladu s nařízením vlády č. 237/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky a zásady provádění intervenčních nákupů, skladování a prodeje obilovin, a to za intervenční cenu ve výši 3500 Kč/t (bez DPH).

Cenová úroveň většiny obilovin měla v první polovině roku 2002 klesající trend. Pokles cen byl citelný především u pšenice, která tvořila převážnou část přebytku všech obilovin, a také u krmných obilovin. U sladovnického ječmene a především potravinářského žita nedošlo k tak výraznému snížení cen především vzhledem k jejich napjaté bilanci na vnitřním trhu.

Po vyhlášení intervenčního nákupu potravinářské pšenice bylo možné na začátku 2. pololetí letošního roku zaznamenat na našem obilním trhu cenovou stabilizaci. Ačkoli na zámořských velkých světových burzách se předpokládá oživení cen obilovin, náš trh zůstává pod značným vlivem vyšších zásob z předchozího období a nadprodukce v okolních státech, které limitují nárůst cen obilovin na našem trhu. Lze očekávat, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců se budou v závěru roku 2002 pohybovat v rozmezí 3400 – 3600 Kč/t a u krmné pšenice se budou pohybovat v rozmezí 2500 – 2700 Kč/t. Také u ostatních krmných obilovin lze předpokládat stabilitu cenových

průměrů, a to u ječmene na 2600 – 2800 Kč/t, u ovsa 3000 – 3300 Kč/t a u kukuřice 3100 – 3400 Kč/t. U vysoce kvalitních partií sladovnického ječmene se nepředpokládá převaha nabídky nad poptávkou a u kvalitního potravinářského žita je možné očekávat nedostatek s potřebou výraznějšího dovozu ze zahraničí, kde je této komodity dostatek. Těmto okolnostem bude také odpovídat vyšší cenová hladina těchto komodit, která by se měla v posledních měsících roku 2002 pohybovat u ječmene sladovnického ve standardní kvalitě v rozmezí 4100 – 4300 Kč/t a u žita v rozmezí 3600 – 3900 Kč/t.

ZÁSADY STÁTU U OBILOVIN

1. Zásady SZIF

Právní úprava intervenční politiky státu u obilovin

Zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, který nabyt účinnosti 11. 8. 2000, byl zřízen k tomuto dni Státní zemědělský intervenční fond (dále pouze „Fond“). Jeho úkolem je na základě nařízení vlády, vydaných k provedení tohoto zákona, provádět opatření a zavádět tržní pořádky pro stabilizaci trhů se zemědělskými výrobky a potravinami.

Dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů dne 11. 7. 2001 nabylo účinnosti nařízení vlády č. 237/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky a zásady pro provádění intervenčních nákupů, skladování a prodejů obilovin na domácí trh a na vývoz a pro provádění dalších opatření k organizaci trhu s obilovinami a kterým se stanoví podmínky a zásady vyhlášení intervenční ceny (podmínky a zásady provádění intervenčních nákupů, skladování a prodeje obilovin).

Toto nařízení vlády provádí zákon č. 256/2000 Sb. a upravuje pravidla pro regulaci trhu obilovin od sklizně roku 2001. Upravuje podmínky pro stanovení a vyhlášení intervenční ceny, podmínky pro vyhlášení obchodní veřejné soutěže a pro výběr skladujících subjektů, podmínky skladování obilovin, provádění intervenčních nákupů a prodej Fondem nakoupených obilovin na domácí trh či na vývoz do zahraničí.

Přílohou č. 1, nařízení vlády č. 237/2001 Sb., je pro regulaci trhu obilovin zařazena pouze kvalitní pšenice potravinářská vyhovující následujícím jakostním ukazatelům:

vlhkost	nejvýše 15 %
objemová hmotnost	nejméně 780 g/l
obsah příměsí	nejvýše 6 %
z toho: zrna žita, žitovce a ječmene	nejvýše 3 %
obsah nečistot	nejvýše 0,5 %
obsah N – látek v sušině (N x 5,7)	nejméně 12 %
hodnota sedimentačního testu	nejméně 55 ml

Dále jsou stanoveny další požadavky, které musí splňovat intervenčně nakupovaná pšenice, a to např. typická barva zrna, nejvyšší obsahy škodlivých nečistot, nepřítomnost živočišných škůdců, nepřítomnost naplesnivělých či plošticí napadených zrn či jiných zjevných vad.

Regulace trhu pšenice potravinářské v hospodářských letech 2001/2002 a 2002/2003

V průběhu hospodářského roku 2001/2002 nebyla stanovena intervenční cena a nebyl zahájen intervenční nákup pro pšenici potravinářskou.

Na svém zasedání dne 31. 5. 2002 prezidium Státního zemědělského intervenčního fondu schválilo intervenční cenu pšenice potravinářské pro hospodářský rok 2002/2003 ve výši 3 500 Kč/t (bez DPH) s účinností od 1. 7. 2002. Dále prezidium schválilo procento poklesu průměrné ceny proti ceně intervenční ve výši 5 %. Tzn. že v souladu s nařízením vlády č. 237/2001 Sb. byl intervenční nákup zahájen v okamžiku, kdy cena na trhu klesla ve dvou týdnech jdoucích po sobě o více než 5 % proti intervenční ceně (tj. na úroveň 3 325 Kč/t).

Na svém následném červnovém zasedání schválilo prezidium Fondu v souladu s nařízením vlády č. 237/2001 Sb. číslo poklesu pro intervenční nákupy pšenice potravinářské prováděné

v hospodářském roce 2002/2003 ve výši min. 220 s. Ostatní jakostní ukazatele a požadavky pro zařazení do intervenčního nákupu jsou stanoveny dlouhodobě přílohou nařízení vlády č. 237/2001 Sb. (viz výše).

Vzhledem ke skutečnosti, že byly splněny všechny podmínky pro zahájení intervence (včetně poklesu průměrné ceny obchodované potravinářské pšenice pod limit, kterým je cena snížena o 5 % proti vyhlášené intervenční ceně), zahájil Fond 16. 7. 2002 intervenční nákupy potravinářské pšenice.

Vlastní realizaci intervenčního nákupu a skladování intervenčně nakoupené potravinářské pšenice zajišťují skladující subjekty, které byly vybrány ve výběrovém řízení a jsou s Fondem ve smluvním vztahu. Seznam těchto skladujících subjektů je dostupný na internetových stránkách Fondu (adresa: www.szif.cz).

Do konce září 2002 bylo v rámci intervenčního nákupu nakoupeno 688 tis. tun potravinářské pšenice.

2. Opatření vlády ke komoditě obiloviny

Od 1. 10. 2001 nejsou obiloviny zařazeny mezi výrobky, které podléhají režimu vydávání neautomatických vývozních licencí.

Vláda na svém zasedání 18. září 2002 schválila změnu nařízení vlády č. 332/2002 Sb., kterým se stanoví dodatečné clo na dovoz některých zemědělských výrobků pro kalendářní rok 2002. Na základě tohoto nařízení bude do konce roku 2002 zvýšena doposud uplatňovaná sazba dovozního cla u specifikovaných druhů těstovin o 4,8 až 6,4 %. K tomuto kroku českou stranu opravňuje množství těstovin dovezených ze zahraničí, které do konce srpna překročilo tzv. spouštěcí úroveň u tohoto druhu výrobků, stanovenou na 9 867 tun.

3. Celní opatření podle platného celního sazebníku

Pro dovoz obilovin ani obilných mouk nebyly v roce 2002 otevřeny žádné zvýhodněné smluvní kvóty, tj. kvóty otevřené pro všechny země WTO.

Do roku 2000 smluvní cla na dovoz obilovin klesala v souladu se závazky k WTO. Do doby, než se projednají nové závazky, zůstanou cla na úrovni roku 2000, což odpovídá pro ČR clu 21,2 % u pšenice seté, ovsa, žita a ječmene, a 17,0 % u neseťové kukuřice. Význam smluvních cel WTO je poměrně malý, protože dovoz většinou probíhá za zvýhodněných podmínek v rámci dohod o volném obchodu (zejména CEFTA). Cla na dovoz pšenice seté, žita a ovsa z Maďarska, Polska, Slovinska, Rumunska, Bulharska, Litvy a Chorvatska jsou snížena na 15 %, u ječmene na 18 %. U neseťové kukuřice z Maďarska je clo sníženo na 15 %, u Slovinska na 5 %. Polsko, Lotyšsko a Litva jako nevýznamní vývozcí kukuřice ji mohou do ČR dovážet bez cla.

Kromě těchto zvýhodněných cel bez množství omezení existují v rámci dohod o volném obchodu i zvýhodněná (preferenční) cla v rámci kvót. U obilovin se jedná pouze o kvótu na dovoz 74,3 tis. t kukuřice z EU s celní sazbou 4,2 %. Stejně jako v předchozích obdobích se i v současnosti využívá tato kvóta velmi málo.

Dohoda o liberalizaci agrárního obchodu mezi ČR a EU, která vstoupila v platnost od 1. 7. 2001, se nedotkla cel pro dovoz obilovin a výrobků z obilovin do ČR.

Nové kolo jednání o další liberalizaci obchodu mezi ČR a EU, zahájené počátkem letošního roku a nazývané „double profit“, se již významně dotklo velmi citlivých položek, mezi nimi i obilovin. U těchto položek jsou oboustranně dojednány roční bezcelní kvóty s tím, že na tyto uvedené zemědělské komodity nebudou na obou stranách poskytovány vývozní subvence.

Výše dojednaných kvót s 0% celní sazbou z pohledu ČR

Položka	Vývoz z ČR do EU (t)	Dovoz z EU do ČR (t)
CN 1001 (pšenice)	200 000	50 000
CN 1002 (žito)	10 000	10 000
CN 1003 (ječmen)	50 000	40 000
CN 1004 (oves)	10 000	10 000
CN 1005 (kukuřice)	20 000	10 000
CN 1008 (ostatní obiloviny)	10 000	10 000
CN 1107 (slad)	45 250	5 000

Z uvedeného je patrné, že České republice se podařilo u položek pšenice, ječmen, kukuřice a slad vyjednat pro vývozy výrobků české proveniencí větší možnosti bezcelního vývozu, než je tomu obráceně. U nejcitlivější obilní komodity pšenice je tento rozdíl markantní. Předpokládané datum zahájení platnosti dohody o další liberalizaci obchodu je od 1. 1. 2003.

Následující tabulka podává přehled o platných dohodách, které mají charakter dohod, zvyhodňujících vzájemný obchod. S počátkem roku 2002 vstoupila v platnost Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Chorvatskem.

Přehled o preferenčních dohodách České republiky

Název dohody	Používá se v obchodu se zeměmi:	Provádí se od:	Publikace ve Sbírce zákonů:
Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé	Belgie, Dánsko, Francie, Itálie, Irsko, Lucembursko, Německo, Nizozemí, Portugalsko, Řecko, Španělsko, Velká Británie	1. 3. 1992	č. 7/1995
	Finsko, Rakousko, Švédsko	1. 1. 1995	
	Andorra, San Marino	1. 1. 1997	
Dohoda mezi Českou republikou a zeměmi Evropského sdružení volného obchodu	Norsko, Švýcarsko	1. 7. 1992	
	Island	1. 1. 1993	
	Lichtenštejnsko	1. 1. 1997	
Smlouva o vytvoření celní unie mezi ČR a SR	Slovenská republika	1. 1. 1993	č. 237/1993
Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o pravidlech původu zboží a metodách administrativní spolupráce			č. 172/1994
Středoevropská dohoda o volném obchodu (CEFTA)	Maďarsko, Polsko	1. 3. 1993	č. 54/1995
	Slovinsko	1. 1. 1996	
	Rumunsko	1. 7. 1997	
	Bulharsko	1. 1. 1999	
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Estonskou republikou	Estonská republika	1. 7. 1996	č. 53/1998
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Lotyšskou republikou	Lotyšská republika	1. 7. 1996	č. 192/1997
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Izraelem	Izrael	1. 1. 1997	č. 86/1998
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Litevskou republikou	Litevská republika	1. 1. 1997	č. 189/1997
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Tureckem	Turecko	1. 9. 1998	č. 206/1998
Dohoda o oblasti volného obchodu mezi ČR a Chorvatskem	Chorvatsko	1. 1. 2002	

Pramen: Generální ředitelství cel

4. Licenční politika

Na základě zákona č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu nebo dovozu výrobků a o licenčním řízení a o změně některých zákonů, vstoupila od 1. 7. 2000 v platnost nová úprava licenčního režimu. Položky, na které se vztahuje režim vývozních licencí s množstevním omezením a limity pro vydávání vývozních licencí na příslušná období jsou podle tohoto zákona stanovovány nařízením vlády č. 185/2000 Sb. Původní znění tohoto nařízení zahrnovalo do licenčního režimu neautomatických licencí z obilních komodit neseťovou pšenici, žito, neseťový ječmen a neseťovou kukuřici.

Vzhledem ke změně legislativní úpravy s platností od 1. 10. 2001 žádné obiloviny nepodléhají licenčnímu režimu.

5. Daňová politika

Zákon č. 22/2000 Sb., o spotřebních daních, zavedl nárok na vrácení 60 % spotřební daně, vznikající právnickým a fyzickým osobám, provozujícím zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa, které nakoupily stanovené druhy olejů, paliv a maziv a prokazatelně je použily pro výše uvedené druhy činností. Způsob výpočtu vratky spotřební daně a ostatní podrobnosti upravuje vyhláška MZe č. 76/2000 Sb. S účinností od 1. 1. 2002 byla tato vyhláška změněna vyhláškou MZe č. 446/2001 Sb.

6. Legislativa vztahující se k obilovinám

Následující přehled právních předpisů navazuje na přehled z předchozí Situační a výhledové zprávy Obiloviny z dubna 2002 a zahrnuje výběr právních předpisů týkajících se komodity obiloviny do částky 142 roku 2002.

Úplné znění č. 56/2002 Sb. zákona č. 563/1991 Sb.,

o účetnictví, jak vyplývá z pozdějších změn

Účinnost od 1. 7. 2002.

Uveřejněno v částce 25/2002 Sbírky zákonů.

Zákon č. 139/2002 Sb.,

o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 1. 1. 2003.

Uveřejněno v částce 57/2002 Sbírky zákonů.

Zákon č. 146/2002 Sb.,

o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů

Účinnost většiny ustanovení zákona od 1. 1. 2003.

Uveřejněno v částce 61/2002 Sbírky zákonů.

Zákon č. 147/2002 Sb.,

o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů

Účinnost od 1. 6. 2002.

Uveřejněno v částce 61/2002 Sbírky zákonů.

Zákon č. 148/2002 Sb.,

kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 20. 3. 2002.

Uveřejněno v částce 61/2002 Sbírký zákonů.

Zákon č. 149/2002 Sb.,

kterým se mění zákon č. 40/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 1. 6. 2002.

Uveřejněno v částce 61/2002 Sbírký zákonů.

Nařízení vlády č. 250/2002 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 175/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky a zásady pro poskytování finanční podpory pro zpracování brambor a pšenice na škrob a kterým se stanoví podmínky a zásady pro poskytování subvence při vývozu výrobků z bramborového škrobu

Účinnost od 1. 9. 2002.

Uveřejněno v č. 94/2002 Sbírký zákonů.

Nařízení vlády č. 273/2002 Sb.,

kterým se stanoví spouštěcí úroveň objemu dovozů pro jednotlivé zemědělské výrobky a skupiny zemědělských výrobků pro kalendářní rok 2002

Účinnost od 12. 6. 2002.

Uveřejněno v č. 101/2002 Sbírký zákonů.

Nařízení vlády č. 294/2002 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 86/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky pro poskytování finanční podpory za uvádění půdy do klidu a finanční kompenzační podpory za uvádění půdy do klidu a zásady pro prodej řepky olejné vypěstované na půdě uváděné do klidu, ve znění nařízení vlády č. 454/2001 Sb.

Účinnost od 12. 6. 2002.

Uveřejněno v č. 108/2002 Sbírký zákonů.

Vyhláška MZe č. 89/2002 Sb.,

o ochraně proti zavlékání škodlivých organismů při dovozu, průvozu a vývozu rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů a proti jejich rozšiřování na území České republiky a o soustavné rostlinolékařské kontrole

Účinnost od 26. 2. 2002.

Uveřejněno v částce 40/2002 Sbírký zákonů.

Vyhláška MZe č. 90/2002 Sb.,

kterou se stanoví opatření k zabezpečení ochrany včel, zvěře a ryb při používání přípravků na ochranu rostlin

Účinnost od 26. 2. 2002.

Uveřejněno v částce 40/2002 Sbírký zákonů.

Vyhláška MZe č. 91/2002 Sb.,

o prostředcích na ochranu rostlin

Účinnost od 1. 10. 2002.

Uveřejněno v částce 40/2002 Sbírký zákonů.

Vyhláška MZe č. 92/2002 Sb.,

o odborné způsobilosti pro živnostenské podnikání na úseku rostlinolékařské péče

Účinnost od 26. 2. 2002.

Uveřejněno v částce 40/2002 Sbírký zákonů.

Vyhláška MZe č. 191/2002 Sb.,

o technických požadavcích na stavby v zemědělství

Účinnost od 1. 6. 2002.

Uveřejněno v částce 79/2002 Sbírký zákonů.

7. Změny technických norem vztahujících se k obilovinám

V současnosti se pracuje na postupné revizi všech norem pro obiloviny. Jejím cílem je sladit ČSN s předpisy platnými v EU. Tyto normy jsou postupně vydávány, přičemž značná část z nich vstoupila v platnost k 1. 7. 2002.

Do 1. 9. 2002 vydal Český normalizační institut následující novelizované nebo nové technické normy pro obiloviny:

ČSN 46 1100-2 Obiloviny potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská. Vydání provedeno v květnu 2001, platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se zrušila ČSN 46 1100-2 Obilí potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1100-3 Obiloviny potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2002, platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se zrušila ČSN 46 1100-3 Obilí potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá z dubna 1994.

ČSN 46 1100-4 Obiloviny potravinářské – Část 4: Žito. Vydání provedeno v květnu 2001, platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se zrušila ČSN 46 1100-4 Obilí potravinářské – Část 4: Žito z dubna 1994.

ČSN 46 1100-7 Obiloviny potravinářské – Část 7: Oves potravinářský. Vydání provedeno v lednu 2002, platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se zrušila ČSN 46 1100-7 z března 1994.

ČSN 46 1200-2 Obiloviny – Část 2: Pšenice. Vydání provedeno v květnu 2001, platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se zrušila ČSN 46 1200-2 Obilí krmné – Část 2: Pšenice krmná z března 1994.

ČSN 46 1200-3 Obiloviny – Část 3: Ječmen. Vydání provedeno v červenci 2001, platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se zrušila ČSN 46 1200-3 Obilí krmné – Část 2: Ječmen krmný z října 1994 a současně ČSN 46 1100-6 Obilí potravinářské – Část 6: Ječmen potravinářský ze srpna 1994.

ČSN 46 1200-4 Obiloviny – Část 4: Oves. Vydání provedeno v lednu 2002, platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se zrušila ČSN 46 1200-4 Obilí krmné – Část 4: Oves z března 1994.

ČSN 46 1200-5 Obiloviny – Část 5: Žitovec (tritikale). Vydání provedeno v lednu 2002, platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se zrušila ČSN 46 1200-5 Obilí krmné – Část 5: Žitovec (tritikale) z března 1994.

ČSN 46 1200-6 Obiloviny – Část 6: Kukuřice. Vydání provedeno v červenci 2001, platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se zrušila ČSN 46 1200-6 Obilí krmné – Část 6: Kukuřice krmná z října 1994 a současně ČSN 46 1100-8 Obilí potravinářské – Část 8: Kukuřice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1011-6 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 6: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu příměsí a nečistot. Vydání provedeno v lednu 2002, platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se zrušila ČSN 46 1011-6 z dubna 1988.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-1 Obilí potravinářské – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998.
Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001, platí od 1. 7. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998. Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001, platí od 1. 7. 2002.

Změna Z2 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998. Vydání Změny Z2 provedeno v srpnu 2002, platí od 1. 9. 2002.

ČSN ISO 5223 + Amd.1 (46 1012) Zkušební síta pro obiloviny. Vydání provedeno v říjnu 2000, platí od 1. 7. 2002. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5223:1995 včetně změny ISO 5223:1995/Amd.1:1999. Mezinárodní norma ISO 5223:1995 spolu se zpracovanou změnou Amd.1:1999 má status české technické normy.

ČSN ISO 5529 (46 1022) Pšenice – Stanovení sedimentačního indexu – Zeleného test. Vydání provedeno v říjnu 2000. Platí od listopadu 2000. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5529:1992. Mezinárodní norma ISO 5529:1992 má status české technické normy.

8. Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

Podpory, které se mohou vztahovat k produkci obilovin, jsou formou dotace na úhradu části úroků z úvěrů a na garance bankovních úvěrů poskytovány v rámci následujících programů:

Cílem programu „PROVOZ“ je přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů na provozní účely. Podpora se poskytuje na financování nákupu taxativně vymezených vstupů.

Cílem programu „INVESTICE“ je podpořit rozvoj perspektivních podnikatelských subjektů v odvětví. Zásadní prioritou pro poskytování podpor prostřednictvím tohoto programu je cílené uskutečnění restrukturalizace a zvýšení efektivnosti a podpora vzájemně výhodných vazeb mezi prvovýrobcí, zpracovateli a distributory. Program zahrnuje podprogramy „ZEMĚDĚLEC“ (jeho cílem je zejména vytvořit předpoklady pro rozvoj perspektivních zemědělců–prvovýrobců a usnadnit investiční podporu lesa), „ZPRACOVATEL“ (od 1. 4. 2002), „ODBYTOVÁ ORGANIZACE“ (jeho cílem je podpořit vybudování a rozvoj odbytových organizací) a „HYGIENA“ (k zajištění hygienických podmínek provozů, zpracovávajících rostlinné a živočišné produkty).

Cílem programu „MLÁDÍ“ je usnadnit zahájení a rozvoj zemědělské výroby na bázi rodinných subjektů pro mladé podnikatele a mladé rodiny do 40 let.

Cílem programu „EXPORT“ je podporovat export vybraných zemědělských a potravinářských komodit. V současné době není stanovena pro tento program žádná komodita.

9. Podpůrné programy státu pro rok 2002

V souladu s § 2 odst. 5 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, **byly nařízením vlády č. 505/2000 Sb. stanoveny podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny, programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí, a kritéria pro jejich posuzování. Uvedené nařízení bylo s účinností od 1. 1. 2002 novelizováno nařízením vlády č. 500/2001 Sb.**

Prostřednictvím těchto podpůrných programů je řešena pomoc méně příznivým oblastem, dále např. pomoc při zatravnění, zalesnění a založení porostů rychle rostoucích dřevin, podpora včelařství, podpora údržby travních porostů pastvou hospodářských zvířat, podpora vápnění, podpora založení prvků územních systému ekologické stability a podpora ekologického zemědělství. Mezi nejvýznamnější rysy podpůrných programů patří vymezení méně příznivých oblastí dle katastrálních území do jednotlivých kategorií s různou úrovní podpory a změna ve způsobu ocenění podpor, kde se pracuje s pevným oceněním podpory v Kč na hektar.

Podpory, vztahující se k orné půdě, jsou od roku 2001 řešeny samostatně prostřednictvím **nařízení vlády č. 86/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky pro poskytování finanční podpory za uvádění půdy do klidu a finanční kompenzační podpory za uvádění půdy do klidu a zásady pro prodej řepky olejné vypěstované na půdě uváděné do klidu. Toto nařízení bylo následně novelizováno nařízením vlády č. 454/2001 Sb. a 294/2002 Sb.** Vládní nařízení v sobě obsahuje několik důležitých podpůrných systémů na orné půdě, jako například podporu pro zemědělce za podmínky uvedení určitého procenta orné půdy do klidu, podporu zeleného hnojení na orné půdě, podporu pěstování řepky olejné za účelem výroby MEŘO, podporu lnu přadného i olejného či podporu některých ostatních plodin jako např. konopí pro účely energetického, případně textilního využití.

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, umožnil zahájit zavádění dalších nových prvků organizace trhu a podpory jednotlivých komodit. Tato opatření jsou realizována prostřednictvím nařízení vlády, přičemž přímou návaznost na sektor výroby a zpracování obilovin mají:

Nařízení vlády č. 174/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky a zásady opatření k podpoře vývozu sladu, jehož účelem je stabilizovat ceny sladovnického ječmene. SZIF stanoví výši subvence při vývozu výrobků jako rozdíl mezi náklady jednotlivého příjemce subvence na výrobu nepraženého sladu a vývozní cenou nepraženého sladu; maximální výši subvence Fond stanoví do 30 dnů před zahájením hospodářského roku (hospodářským rokem se pro účely tohoto nařízení rozumí období od 1. října do 30. září následujícího roku),

a nařízení vlády č. 175/2001, kterým se stanoví podmínky a zásady pro poskytování finanční podpory pro zpracování brambor a pšenice na škrob. V tomto případě se jedná o základní nástroj dotační politiky pro komoditu škrob. U pšeničného škrobu dosahuje podpora 1000 Kč/t. Fond může poskytnout podporu až na množství 15 tis. tun pšeničného škrobu. Nařízení vlády bylo novelizováno s účinností od 1. 9. 2002 nařízením vlády č. 250/2002 Sb.

Dále Ministerstvo zemědělství ČR vydalo **zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 odst. 1 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, pro rok 2002.** Tyto zásady byly schváleny usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ze dne 18. 12. 2001.

Oblasti obilovin se dotýkají zejména následující podpůrné programy:

2.B. Udržování genetického potenciálu osiv a sadby

2.B.b. Podpora k licenčnímu poplatku

Účelem podpory ve výši 100 % zaplacených licenčních poplatků u odrůd pšenice a ječmene a 200 % u odrůd ostatních obilovin, vyšlechtěných na území České republiky, je podpořit a zabezpečit dostupnost kvalitních odrůd osiv českého původu.

2.C. Podpora zlepšování zdravotního stavu polních plodin

Účelem je zlepšit zdravotní stav produkce mimo jiných plodin také pšenice a ječmene. Podpora ve formě přímé neinvestiční nenávratné dotace ve výši do 1 800 Kč se vztahuje na každou 1 tunu nakoupeného úředně uznaného osiva pšenice či ječmene, použitého pro osev produkčních ploch.

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

3.a.) Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin

Výše podpory je stanovena na 60 % z prokázaných nákladů na pořízení bioagens a na odborný servis. Předmětem podpory je náhrada chemické ochrany ochranou biologickou.

7. Podpora mladých začínajících zemědělců

Podpora se týká např. nákupu či pořízení budov a staveb, strojů a zařízení sloužících k provozování zemědělské prvovýroby. Žadatelem může být fyzická osoba, která nedosáhla ke dni podání žádosti věku 35 let a začala poprvé samostatně hospodařit v zemědělské prvovýrobě, či právnická osoba, která má maximálně pět účastníků, přičemž žádný nedosáhl ke dni podání žádosti věku 35 let.

8. Nákazový fond a dotace zemědělskému pojištění

8.B.a. Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin

Podpora ve výši do 10 % prokázaných nákladů na pojištění pro případ živelné pohromy bude poskytnuta pěstitelům, který takové smluvní pojištění uzavřel. Podpůrný program bude realizován v případě, že objem finančních prostředků, který bude pro tento dotační titul k dispozici k 31. 10. 2002 (po realizaci programu 8.B.a.), umožní vyplatit žadatelům minimálně 10 % prokázaných nákladů.

9.A. Speciální poradenství

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Podporováno je zveřejňování výsledků odrůdových zkoušek (seznamu doporučených odrůd), pořádání výstav polních a zahradních plodin a podpora pořádání seminářů a školení pro pěstitelskou veřejnost.

9.B. Podpora poradenství v zemědělství

9.B.a. Poradenské kroužky

Podporován je vznik společných organizací služeb v poradenství (poradenských kroužků) za účelem společného zajištění kvalifikovaných poradenských služeb na podporu řízení a rozhodování zemědělských podniků v oblastech ekonomické optimalizace výroby, restrukturalizace zemědělské výroby, využívání technologií, organizace práce a zavádění inovací. Služby jsou organizovány jako projekty činnosti poradenských kroužků.

9.B.c. Programy podpory poradenství ve veřejném zájmu

Program podporuje rozvoj systému poradenského a informačního zajištění pracovišť poskytujících poradenství ve veřejném zájmu, ve smyslu zajišťování resortní politiky v zemědělství a v rozvoji venkova v předvstupním období.

10. Podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců

Účelem je podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců u vybraných zemědělských komodit za účelem společného odbytu zemědělských výrobků a vytváření efektivní marketingové struktury.

10.A. Podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců v prvních třech letech činnosti

Formou 60% dotace uznaných nákladů na formování a činnost odbytové organizace v prvním roce (40 % ve druhém a 20 % ve třetím) je podporováno vytváření a činnost nově vzniklých odbytových organizací výrobců.

10.B. Podpora činnosti odbytových organizací výrobců

Podpůrný program, zaměřený na technologický rozvoj již vzniklých odbytových organizací výrobců, nežádajících o podporu v rámci programu „Odbytová organizace“ u PGRLE. Výše podpory dosahuje do výše 50 % uznatelných nákladů; maximální příspěvek ze strany státu se bude odvíjet z obrátu odbytové organizace za rok 2001, a to do výše 2 %, maximálně však 3 mil. Kč.

10.C. Podpora činnosti subjektů sdružujících odbytové organizace výrobců v prvních třech letech činnosti

Podpora se vztahuje na činnost subjektů sdružujících odbytové organizace výrobců vzniklých mezi 1. 1. 2000 a 31. 5. 2002. Výše podpory je do výše 60 % uznaných nákladů na hlavní činnost subjektů sdružujících odbytové organizace v prvním roce (do výše 40 % ve druhém a do výše 20 % ve třetím roce).

Formou dodatku k zásadám, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor formou dotací pro rok 2002, byly stanoveny podmínky pro poskytování podpory formou dotace na základě **programu 1.J. Podpora využívání bioetanolu jako alternativního paliva**, stanoveného podle § 2 odst. 1 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství pro rok 2002.

10. Nepotravinářské využití obilovin

MZe podporuje zpracování lihu vyrobeného z obilí do motorových pohonných hmot formou dotačního titulu 1.J. Podpora má charakter příspěvku na litr biolihu zpracovaného do paliva pro výrobce lihu. Navazuje na státní podporu odpočtu spotřební daně, která je omezena množstvím 5 % lihu v lihobenzinové směsi nebo 6,75 % lihu v ETBE (antidetonační přísada etyl-terciár-butyleter).

Program je ve stadiu testování u nových výrobců lihobenzinové směsi, přičemž výroba ETBE nebyla dosud zahájena. Průmyslové lihovary, vyrábějící líc z melasy, nemají vybavení na zpracování obilí a nákupní ceny obilného lihu jim nevytvářejí dostatečný prostor pro splnění požadavků výrobců paliv. V první etapě dodaly bioetanol do paliv 2 zemědělské lihovary v množství 213 hl etanolu s podporou 91 tis. Kč. Ve druhé etapě je požadována podpora pro 6100 hl etanolu ve výši 4 mil. Kč. To představuje zpracování produkce obilovin z výměry přibližně 400 ha.

Vyhlášená výše podpory pokrývá náklady spojené s výrobou a oddělenou distribucí lihobenzinového paliva, avšak prostor, který vytváří pro financování uvedení paliva na trh, je dosti omezený. Výrobci paliv i lihovary požadují jistotu dlouhodobé podpory, aby mohli investovat. Jedná se především o garanci vratky spotřební daně a podpory ze strany MZe. Systémovým a všechny zainteresované strany uspokojujícím řešením by se mělo stát zahrnutí obilovin do programu uvedení pudy do klidu. Vyřešení situace by napomohlo také zvýšení povoleného % lihu v palivech, čímž by došlo ke zlepšení výsledné ekonomiky výroby směsného paliva.

MEZINÁRODNÍ TRH S OBILOVINAMI

Odhady světové produkce a obchodu u pšenice a ostatních obilovin (mil. t)

	2000/01	2001/02	2002/03	Změna 2002/03 proti 2001/02 (%)
Pšenice				
Sklizeň – svět	583,82	578,85	572,56	- 1,1
z toho USA	60,76	53,28	45,89	- 13,9
EU 15	104,78	91,72	104,40	+ 13,8
Východoevropské země bez SNS a baltických států	28,62	35,24	30,40	- 13,7
SNS bez baltických států	64,75	92,87	94,81	+ 2,1
Dovoz – svět	103,48	107,37	99,73	- 7,1
z toho USA	2,42	2,85	2,20	- 22,8
EU 15	3,16	9,00	5,00	- 44,4
Východoevropské země bez SNS a baltických států	2,88	1,67	2,37	+ 41,9
SNS bez baltických států	5,12	3,89	3,40	- 12,6
Spotřeba – svět	590,47	586,11	598,60	+ 2,1
z toho USA	36,30	32,88	32,28	- 1,8
EU 15	91,98	91,93	96,60	+ 5,1
Východoevropské země bez SNS a baltických států	28,83	31,18	30,70	- 1,5
SNS bez baltických států	65,37	70,30	76,61	+ 9,0
Zásoby na konci marketingového roku – svět	168,75	161,49	135,45	- 16,1
z toho USA	23,85	21,01	11,08	- 47,3
EU 15	13,38	12,18	10,00	- 17,9
Východoevropské země bez SNS a baltických států	4,79	6,35	5,64	- 11,2
SNS bez baltických států	6,08	19,25	25,02	+ 30,0
Obiloviny kromě pšenice a rýže				
Sklizeň – svět	857,97	883,04	861,33	- 2,5
z toho USA	273,13	261,86	242,26	- 7,5
EU 15	107,19	105,71	104,75	- 0,9
Východoevropské země bez SNS a baltických států	35,96	51,72	47,59	- 8,0
SNS bez baltických států	51,72	64,20	59,21	- 7,7
Dovoz – svět	103,72	102,85	101,98	- 0,8
z toho USA	2,67	2,14	2,83	+ 32,2
EU 15	3,10	4,11	2,66	- 35,3
Východoevropské země bez SNS a baltických států	2,83	1,74	1,45	- 16,7
SNS bez baltických států	1,01	1,48	1,29	- 12,8
Spotřeba – svět	881,19	899,69	897,60	- 0,2
z toho USA	215,39	216,20	212,01	- 1,9
EU 15	102,81	102,29	100,28	- 2,0
Východoevropské země bez SNS a baltických států	40,29	47,03	46,12	- 1,9
SNS bez baltických států	48,08	53,81	53,55	- 0,5
Zásoby na konci marketingového roku – svět	186,21	169,56	133,29	- 21,4
z toho USA	52,70	45,94	22,08	- 51,9
EU 15	16,88	19,78	20,53	+ 3,8
Východoevropské země bez SNS a baltických států	2,08	4,29	4,30	+ 0,2
SNS bez baltických států	6,16	11,48	11,02	- 4,0

Pramen: USDA, September 2002

Poznámka: Procenta jsou vypočtená ze zaokrouhlených údajů

Světový trh pšenice

Sucho v průběhu vegetace a nepříznivé počasí v období zrání a sklizně způsobilo, že se kanadská úroda pšenice podle současných odhadů sníží z loňských 20,6 mil. t na 15,4 mil. t. U ječmene se předpokládá pokles z 10,8 mil. t na 7,9 mil. t. Nejhorší kanadská sklizeň za posledních 28 let tak výrazně mění roli Kanady jako tradičního vývozce pšenice a ječmene. Současně vysoká poptávka krmivářského průmyslu vyvolala dovozy kukuřice ze Spojených států ve výši 4,5 mil. t.

Podobně významný výpadek je očekáván v důsledku sucha po sklizni v Austrálii. Odhady uvádějí místo loňských 24 mil. t pšenice pouze 15 mil. t a u ječmene pokles z loňských 7,5 mil. t na 5,5 mil. t. Celkový pokles produkce pšenice by měl v marketingovém roce 2002/03 ve srovnání s předchozím rokem dosáhnout podle zářijových údajů USDA v Kanadě, Austrálii, Argentině a USA dohromady 23 mil. t. V zemích bývalého Sovětského svazu přispěly velmi příznivé povětrnostní podmínky v loňském roce k nejvyšší sklizni pšenice (cca 93 mil. t) od rozpadu Sovětského svazu. V důsledku toho dosáhl vývoz pšenice z Ruska, Ukrajiny a Kazachstánu téměř 13 mil. t. V letošním roce je v zemích bývalého Sovětského svazu očekávána ještě vyšší sklizeň (podle USDA 94,8 mil. t) a následně vývoz zhruba 15,5 mil. t pšenice. Tyto vývozy bude tvořit především potravinářská a krmná pšenice nižší až střední kvality. Potravinářská pšenice z Kazachstánu a Ukrajiny získává významnější zastoupení v regionech, kde hledají zpracovatelé levnější surovinu (např. severní Afrika, Střední východ).

Nižší nabídka především kanadské a australské pšenice na světovém trhu je obchodní příležitostí pro jiné vývozce kvalitní pšenice. Nabídka tvrdé pšenice z USA do zemí Latinské Ameriky se oproti předchozímu roku zdvojnásobila. Tento region v předchozích letech absorboval téměř třetinu kanadského vývozu pšenice. Podobně se vyváží pšenice ze zemí bývalého Sovětského svazu do Brazílie, Iránu a severní Afriky náhradou za kanadskou potravinářskou pšenici.

Objem světového obchodu s pšenicí je v marketingovém roce 2002/03 odhadován na 99,7 mil. t, což by znamenalo ve srovnání s předchozím rokem pokles o 7,6 mil. t (7,1 %).

Světová produkce pšenice je odhadována v současném marketingovém roce 2002/03 na 572,6 mil. t, což je nejnižší množství za posledních pět let. Ve srovnání s rokem 2001/02 by tak došlo k poklesu o 6,3 mil. t, tj o 1,1 %. Naopak je očekáván mírný růst světové spotřeby pšenice meziročně o 12,5 mil. t (o 2,1 %). Světové zásoby pšenice se na konci marketingového roku 2002/03 sníží podle těchto odhadů o 26,1 mil. t na 135,4 mil. t, což by byla nejnižší úroveň od marketingového roku 1988/89.

Největšími světovými producenty pšenice budou podle dosavadních údajů EU (104,4 mil. t), Čína (92 mil. t), Indie (72 mil. t), Rusko (48 mil. t) a USA (45,9 mil. t). Hlavními vývozci zůstanou USA (26 mil. t), země EU (15 mil. t), Austrálie (10 mil. t), Kanada (9,5 mil. t), Argentina (9 mil. t), Ukrajina (6 mil. t), Indie a Kazachstán (po 5 mil. t) a Rusko (4,5 mil. t). Nejvyšší dovozní poptávka po pšenici bude z Brazílie, Egypta a Japonska (po cca 6 mil. t), ze zemí EU (5 mil. t), z Alžírka (4,5 mil. t), z Indonésie a Jižní Koreje (po cca 4 mil. t). Počátkem října zveřejnila zahraniční odborná periodika, že Egypt, jeden z největších světových dovozců pšenice, změní svou nákupní politiku. Doposud nakupoval Egypt většinu pšenice v USA a menší množství ve Francii a Kanadě. Své následující nákupy však hodlá realizovat v oblasti Černého moře, tzn. na Ukrajině a v Rusku. Podle zveřejněných informací činila na počátku října cena americké pšenice (hard red winter US) cca 190 USD/t fob, zatímco ukrajinská potravinářská pšenice se prodávala za 90–120 USD/t. Tato skutečnost by významně pozměnila poměry na světovém trhu pšenice, stejně jako předpoklad, že Irán bude dovážet v důsledku vyšší sklizně místo dřívějších 6 mil. t pšenice pouze 2–3 mil. t.

Do zemí EU bylo v uplynulém marketingovém roce 2001/02 dovezeno podle údajů USDA 9 mil. t pšenice, což bylo téměř trojnásobné množství než v předchozím roce (3,1 mil. t). Ve srovnání se srpnovým odhadem byl zářijový odhad dovozů pšenice do zemí EU v marketingovém roce 2002/03 zvýšen o 1,5 mil. t na 5 mil. t. Důvodem zůstávají významné dovozy krmné pšenice ze zemí bývalého Sovětského svazu a očekávané dovozy kvalitní potravinářské pšenice náhradou za výpadek v produkci této komodity v Německu.

Vývozní ceny (FOB) některých druhů pšenice k 13. 9. 2002

Druh	USD/t
Pšenice Francie (220 Hagberg, 11 % proteinu)	123
Pšenice krmná Anglie (velká loď)	100
Pšenice potravinářská Německo 14 % proteinu	144
Pšenice potravinářská Německo 13 % proteinu	132
Pšenice potravinářská Německo 12 % proteinu	122
US soft red winter wheat	160
US hard red winter wheat	197

Pramen: Strategie grains

Světový trh rýže

Světová produkce rýže by měla v marketingovém roce 2002/03 dosáhnout 380,9 mil. t, což by znamenalo ve srovnání s předchozím rokem pokles o 15,3 mil. t (o 3,9 %). Největšími producenty jsou nejlidnatější země jihovýchodní Asie – Čína (123,2 mil. t), Indie (78 mil. t), Indonésie (32,5 mil. t), Bangladéš (26 mil. t), Vietnam (20,5 mil. t) a Thajsko (16,5 mil. t).

V kalendářním roce 2002 se stane Indie hlavním dodavatelem rýže. Podíl vývozu rýže z Indie se na světovém trhu zvýší z loňských 14 % na 22 %. Naopak nejvýznamnější vývozci Thajsko, Vietnam a Pakistan, jejichž vývoz rýže představoval v loňském roce na světovém trhu 55 %, ztratí část trhu a jejich letošní vývoz dosáhne cca 44 % světového vývozu.

Světový trh ostatních obilovin (bez pšenice a rýže)

Podle zářijového odhadu USDA by měla globální produkce obilovin kromě pšenice a rýže v marketingovém roce 2002/03 dosáhnout 861,3 mil. t. To by znamenalo ve srovnání s předchozím rokem pokles o 21,7 mil. t (o 2,5 %). Nejvyšší objem z tohoto množství činí produkce USA ve výši 242,3 mil. t (z toho 224,8 mil. t produkce kukuřice, 9,8 mil. t produkce čiroku, 5,5 mil. t produkce ječmene), produkce Číny ve výši 133,4 mil. t (125 mil. t kukuřice) a produkce zemí EU 104,7 mil. t (47,9 mil. t ječmene, 39,9 mil. t kukuřice).

Uvedenou světovou sklizeň obilovin bez pšenice a rýže tvoří především odhad světové produkce kukuřice ve výši 585,8 mil. t, ječmene ve výši 133,6 mil. t, čiroku (54,3 mil. t) a ovsu (26,2 mil. t).

Světový obchod s obilovinami kromě pšenice a rýže by měl podle zářijových odhadů USDA zůstat na úrovni předchozího roku ve výši 102 mil. t. Rozdíl mezi očekávanou světovou spotřebou (897,6 mil. t) a světovou produkcí (861,3 mil. t) by pak snížil konečné globální zásoby marketingového roku 2002/03 o cca 36 mil. t na 133,3 mil. t.

Světový obchod s kukuřicí zůstane přibližně na úrovni předchozího roku. Výrazný nárůst vývozu realizují při nárůstu světových cen USA (o 2,5 mil. t) a Čína (o 1,5 mil. t). Výrazný meziroční pokles produkce ječmene v Kanadě o 2,9 mil. t a v Austrálii o 2 mil. t umožní zemím EU, Ukrajině a Rusku získat rozhodující podíl na světovém trhu. Vývozy ječmene z Kanady budou podle odhadů ve srovnání s předchozím rokem poloviční a nejnižší od marketingového roku 1968/69. Čína jako významný dovozce bude muset nakupovat v jiných zemích. Z celkového světového vývozu 16,5 mil. t ječmene v marketingovém roce 2002/03 by měl činit vývoz ze zemí EU 4,5 mil. t, z Ukrajiny 3,2 mil. t a z Ruska 3 mil. t, celkově tedy 65 %. Z Ukrajiny a Ruska se jedná především o vývoz krmného ječmene, zatímco země EU zůstávají hlavními dodavateli sladovnického ječmene. Ceny krmného ječmene v zemích EU jsou nad úrovní světových cen, určených cenami dodávek z Ukrajiny a Ruska a bez rozhodnutí Evropské komise o vývozních dotacích jsou nekonkurenceschopné.

Evropská unie

Produkce obilovin v zemích EU

Plodina/ukazatel	Sklizňová plocha (mil. ha)			Výnos (t/ha)		Celková produkce (mil. t)		
	2000/01	2001/02	2002/03	2001/02	2002/03	2000/01	2001/02	2002/03
Pšenice setá	14,3	13,0	14,2	6,41	6,66	94,8	83,4	94,63
Pšenice durum	3,5	3,5	3,7	1,96	2,38	8,2	6,9	8,89
Ječmen	10,7	10,7	10,5	4,48	4,53	50,5	48,1	47,81
Kukuřice	4,2	4,5	4,4	8,73	8,96	37,6	39,6	39,44
Žito	1,2	1,2	1,1	5,15	4,46	5,4	6,3	4,83
Ostatní obiloviny	3,2	3,2	3,4	3,96	4,08	13,1	12,9	13,87
Obiloviny celkem	37,1	36,3	37,4	5,43	5,60	209,7	197,1	209,5

Pramen: *Stratégie Grains, September 2002*

Podle údajů odborného periodika *Stratégie Grains*, publikovaných v polovině září, by měla ze sklizňové plochy 37,8 mil. ha při průměrném výnosu 5,60 t/ha dosáhnout letošní produkce obilovin včetně kukuřice v zemích EU 209,5 mil. t. Ve srovnání s předchozím rokem by to znamenalo nárůst produkce o 12,4 mil. t (o 6,3 %). Z celkové produkce by mělo být 94,63 mil. t pšenice seté a 47,81 mil. t ječmene. Významnější poklesy produkce pšenice seté a ječmene v Německu, v Dánsku a v Rakousku nahrazuje vyšší sklizeň ve Francii a ve Velké Británii.

Předpokládaný pokles produkce kukuřice ve Francii a ve Španělsku by měla vyrovnat očekávaná rekordní sklizeň kukuřice v Itálii ve výši 11,25 mil. t, při průměrném výnosu 9,78 t/ha.

Výměra, výnosy a produkce vybraných obilovin v zemích EU v marketingovém roce 2002/03

Země	Pšenice setá			Ječmen			Kukuřice		
	mil. ha	t/ha	mil. t	mil. ha	t/ha	mil. t	mil. ha	t/ha	mil. t
Německo	3,01	6,94	20,90	1,98	5,56	11,01	0,40	8,94	3,53
Belgie–Luxemb.	0,21	8,33	1,76	0,05	7,46	0,37	0,04	10,79	0,43
Dánsko	0,60	7,11	4,27	0,81	4,92	3,96	-	-	-
Španělsko	1,48	2,85	4,21	3,10	2,60	8,09	0,44	8,39	3,72
Francie	4,91	7,61	37,39	1,64	6,67	10,91	1,81	8,86	16,01
Řecko	0,16	2,35	0,38	0,10	2,63	0,25	0,20	7,90	1,58
Irsko	0,11	8,45	0,90	0,17	5,61	0,98	-	-	-
Itálie	0,67	4,71	3,16	0,34	3,52	1,20	1,15	9,78	11,25
Nizozemí	0,14	7,76	1,05	0,06	6,07	0,35	0,03	8,00	0,24
Portugalsko	0,07	1,30	0,09	0,01	1,51	0,02	0,14	5,78	0,82
Velká Británie	2,07	7,95	16,48	1,15	5,76	6,64	-	-	-
Rakousko	0,27	4,81	1,32	0,20	3,82	0,77	0,19	9,56	1,86
Finsko	0,17	3,20	0,56	0,52	3,04	1,59	-	-	-
Švédsko	0,34	6,36	2,16	0,42	4,02	1,68	-	-	-
E U celkem	14,22	6,66	94,63	10,55	4,53	47,81	4,40	8,96	39,44

Pramen: *Stratégie Grains, September 2002*

Ve Francii by měla být produkce pšenice po loňském výpadku na velmi dobré úrovni z hlediska množství i kvality. Podle odhadů francouzského úřadu ONIC 92 % sklizně pšenice dosahuje potravinářské jakosti (nad 10,5 % proteinů a 180 s pádového čísla). Necelých 5 % produkce nepříznivě ovlivnilo deštivé počasí, přerušující sklizeň. Kvalita jarního ječmene je uspokojivá, ačkoli má v některých oblastech z hlediska sladovnické kvality příliš vysoký obsah proteinů. Z tohoto důvodu bude ve srovnání s předchozím rokem ve Francii nižší nabídka sladovnického ječmene.

V Německu došlo v důsledku deštivého počasí a povodňových lijáků v průběhu července a srpna k významnému poškození úrody obilovin ve většině oblastí země. Celkově bylo zaplaveno zhruba 220 tis. ha orné půdy a z toho cca 90 tis. ha obilovin. Zhruba 25 tis. ha obilovin bylo úplně zničeno. Na části ploch došlo k porůstání zrna v klasech a k extrémnímu výskytu houbových chorob. Kvalita

sklizené produkce je tak velmi různorodá ve všech ukazatelích a celkově nižší, než v normálních ročních. Podle zářijových odhadů bude mít více než 30 % sklizené pšenice pádové číslo nižší, než 220 s. V loňském roce byl podíl této kvality zhruba u 12 % sklizně. Produkce jarního ječmene vhodného ke sladování se podle těchto odhadů sníží z loňských 1,83 mil. t na 1,48 mil. t, tj. pokles o 19 %. V celé EU by měla produkce jarního ječmene sladovnické kvality dosáhnout 7,78 mil. t, což by bylo ve srovnání s 8,13 mil. t v minulém roce o 4,3 % méně.

Podle očekávání by se měla v EU zvýšit poptávka po pšenici pro krmivářský průmysl ve srovnání s předchozím rokem o 2,5 mil. t a to na úkor kukuřice. Přes probíhající nárůst cen obilovin by měl zůstat jejich podíl v krmných směsích na úrovni 55 %, neboť se zvyšují i ceny ostatních surovin do krmných směsí.

V celé EU by měla v marketingovém roce 2002/03 dosáhnout produkce krmných směsí pro výživu skotu, prasat a drůbeže celkem 117 mil. t, což by bylo ve srovnání s předchozím rokem zhruba o 0,8 mil. t méně. Nejvýraznější pokles se předpokládá u poptávky po krmných směsích pro prasata v Nizozemsku.

Nejvyšší produkce krmných směsí se očekává podle zářijových údajů ve Francii (21,2 mil. t), v Německu (18,7 mil. t), ve Španělsku (16,5 mil. t) a v Nizozemí (12,8 mil. t).

Podíl a spotřeba hlavních surovin pro výrobu krmných směsí (pro skot, prasata a drůbež) v EU

Surovina / mark. rok	1997/98		2000/01		2002/03	
	podíl %	mil. t	podíl %	mil. t	podíl %	mil. t
Obiloviny	49,8	57,3	52,3	61,7	54,7	64,0
– z toho pšenice	18,0	20,7	21,6	25,5	23,1	27,1
kukuřice	17,5	20,2	16,2	19,1	16,8	19,6
ječmen	9,4	10,8	10,3	12,2	10,6	12,4
Krmný hrách	4,1	4,7	3,0	3,6	2,4	2,9
Řepkové a sluneč. semeno	1,2	1,4	1,3	1,5	1,2	1,4
Kukuřičný lepek	6,0	6,9	5,4	6,4	5,1	6,0
Šroty olejnin	24,1	27,7	25,2	29,7	28,0	32,7
– z toho sójové	10,4	11,9	12,1	14,2	15,9	18,6
řepkové	4,6	5,3	4,7	5,6	4,4	5,2
slunečnicové	4,3	4,9	3,6	4,2	2,9	3,3
ostatní šroty ¹⁾	4,8	5,5	4,7	5,6	4,8	5,6
Jiné suroviny ²⁾	14,8	17,0	12,8	15,0	8,6	10,0
Celk. produkce krm. směsí	100,0	115,1	100,0	117,9	100,0	117,0
Vlastní spotřeba krmiv na farmách (odhady)						
Sójové šroty a moučky		10,9		12,1		11,9
Obiloviny		51,4		56,5		55,8
Celková spotřeba (spotřeba v krmných směsích a vlastní spotřeba na farmách)						
Sójové šroty a moučky		22,9		26,3		30,6
Obiloviny		108,7		118,2		119,7

Pramen: *Stratégie Grains, September 2002*

Poznámky: Ostatní šroty ¹⁾: šroty podzemnicové, bavníkové, kokosové, palmojadrové, lněné, rybí moučky, kukuřičné klíčky,

Jiné suroviny ²⁾: cukrovarnické řízky a melasa, otruby, tuky, živočišné moučky, sójové slupky, pivovarské odpady, tapioca, citrusové pelety

Z údajů uvedených v tabulce je zřejmé, že od marketingového roku 1997/98 v důsledku řady vlivů došlo ke změnám v zastoupení jednotlivých surovin v krmivářském průmyslu. Významně zhruba o 12 % se zvýšila spotřeba obilovin, z nich nejvíce vzrostla spotřeba pšenice (o 31 %). Naopak o více jak 38 % se od roku 1997/98 snížila spotřeba krmného hrachu, který je nahrazován především každoročně rostoucí nabídkou sójových šrotů. Zhruba o 8,6 % se zvýšila spotřeba vlastních obilovin na farmách k výživě hospodářských zvířat. Celková spotřeba obilovin (v krmných směsích a vlastní spotřeba na farmách) ke krmení skotu, prasat a drůbeže v zemích EU by měla v marketingovém roce 2002/03 dosáhnout 119,7 mil. t.

Intervenční nákupy v EU

Současný systém intervenčního nákupu na trhu obilovin v zemích EU je prováděn u komodit: pšenice setá, pšenice tvrdá, ječmen, kukuřice, žito a čirok. Výkup od skladovatelů je realizován ve většině zemí EU v období od 1. listopadu do 31. května. Intervenční sklady mají povinnost přijmout veškeré jim nabídnuté obilí, které dosahuje odpovídající kvalitu. Minimální hmotnost nabízené partie činí 80 t. Cena, kterou prodejce za své zboží obdrží, závisí na kvalitě nabízeného obilí, výši dopravních nákladů, tedy vzdálenosti od nejbližšího intervenčního centra a době prodeje do intervence. Intervenční cena je stanovena na 101,31 EUR/t s měsíčním cenovým navýšením 0,93 EUR/t, jako kompenzace za skladovací náklady.

Evropská komise ve svém Mid-Term Review ze dne 10. 7. 2002, který navazuje na Agendu 2000, navrhuje další snížení intervenční ceny o 5 % na 95,35 EUR/t včetně zrušení měsíčního cenového navýšení, počínaje marketingovým rokem 2004/05. Současně je pro problematické uplatnění na světových trzích plánováno vyřazení žita z režimu intervenčního nákupu.

Kritéria obilovin pro intervenční nákup určuje Nařízení Komise č. 824/2000. V marketingovém roce 2002/03 stanovuje pro pšenici setou minimální obsah bílkovin na 10,5 %, minimální objemovou hmotnost na 73 kg/hl, hodnotu Zeleného indexu, který je obdobou sedimentačního testu, na 22 ml. Pro maximální vlhkost všech obilovin, přijímaných do intervence, platí hodnota 14,5 %.

Vývozy

Vývozy pšenice seté v marketingovém roce 2002/03 počaly pro země EU velice příznivě. Za první tři měsíce byly vydány vývozní licence na vývoz celkem 4,6 mil. t (oproti 1,7 mil. t za stejné období předchozího roku). Do 8. srpna t. r. pokračovala Evropská komise v poskytování vývozní subvence, udílené od poloviny května marketingového roku 2001/02. Vývozní subvence ve výši 0,01 – 5 EUR/t byla na počátku marketingového roku 2002/03 udělena pro vývoz celkem 2,7 mil. t pšenice. Následné vývozní subvence byly a jsou, vzhledem k vývoji na světových trzích a růstu světové ceny obilovin nulové. Licencí s nulovou vývozní subvencí bylo vydáno na vývoz více než 1,9 mil. t pšenice.

Pro vývoz ječmene byly na počátku nového marketingového roku (za červenec – září) vydány licence na 546 tis. t, z toho na vývoz 65 tis. t ječmene z intervenčních zásob.

Dovozy

Cla pro dovoz obilovin do EU platná ke dni 1. října 2002

Obilovina	Dovozní clo (z Evropy) EUR/t
Pšenice neseťová vysoké kvality (14,0 % N-látek)	0,00
Pšenice neseťová střední kvality (11,5 % N-látek)	0,00
Pšenice neseťová nízké kvality	0,00
Žito	4,15
Neseťový ječmen	4,15
Neseťová kukuřice	26,94

Pramen: Official Journal of the European Communities

Dovozy do zemí EU započaly v marketingovém roce 2002/03 velmi brzy. Dovozní licence na počátku nového marketingového roku byly vydány na dovoz celkem 3,1 mil. t pšenice (oproti loňským 1,2 mil. t ve stejném období). Kvůli nízké ceně jsou realizovány především dovozy z černomořských přístavů, tj. z Ukrajiny a Ruska. Dovážejícími zeměmi jsou zejména Španělsko, Itálie a Řecko.

Dovozní clo na pšenici ve všech jakostních třídách je v současnosti nulové. Dovozy ječmene jsou minimální. Za první tři měsíce byly vydány dovozní licence na dovoz pouze 110 000 t ječmene (oproti loňským 117 000 t za stejné období). Dovozní clo u ječmene se snižovalo z 18,29 EUR/t v srpnu na 12,11 EUR/t v září a na 4,15 EUR/t platných od 1. října 2002 (viz tabulka).

Jako reakce na loňskou situaci v dovozech obilovin, zejména na nekontrolovatelné dovozy z Ukrajiny a z Ruska, připravuje EU reformu současného dovozního režimu obilovin ze současného systému zakládajícího se na tarifním omezení, na systém tzv. celních kvót. Kvóty by měly být stanovené na základě referenčního období (1998/99 – 2000/01) a dle návrhu EK se nepředpokládá, že by byly územně specifikovány.

Podpora vývozu komponentů krmiv je v současné době poskytována pouze u kukuřice a klesá, k 27. září činí 8,17 EUR/t.

Na export sladu není v současné době poskytována žádná vývozní subvence.

Výše stálých vývozních podpor u vybraných výrobců poskytovaných v EU k 27. září 2002

Komodita	Výše podpory EUR/t	Výše podpory CZK/t
Žitná mouka	10,80 – 13,70	335-425

Pramen: Official Journal of the European Communities

V rámci Protokolu o úpravách obchodních aspektů Evropské dohody mezi Českou republikou a Evropským společenstvím, bylo k 13. 9. 2002 čerpáno níže uvedené množství kvót na vývoz zemědělských výrobků se sníženou nebo nulovou celní sazbou z ČR do EU. Pro sjednané kvóty na vývoz sladovnického ječmene a pšeničné mouky z ČR do EU platí celní sazba, představující 20 % ze smluvní celní sazby EU. U kvóty na vývoz sladu z ČR do EU platí nulová celní sazba. Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že k 13. září byla čerpána pouze kvóta na vývoz sladu, čerpání kvót na vývoz sladovnického ječmene nebo pšeničné mouky je nulové.

Kvóty se sníženou celní sazbou (20% cla) pro vývoz z ČR do EU a jejich využití

Kód celního sazebníku	Komodita		1. 7. 2000 – 30. 6. 2001	1. 7. 2001 – 30. 6. 2002	1. 7. 2002 – 30. 6. 2003
Ex 1003 00 90	Sladov. ječmen	Kvóta (t)	34 250	34 250	34 250
		Využití (t)	2 700	1 759	0 ¹⁾
		Využití	8 %	5 %	0 %
1101 00	Pšenič. mouka	Kvóta (t)	16 875	16 875	16 875
		Využití (t)	16 875	0	0 ¹⁾
		Využití	100 %	0 %	0 %
1107 10 99	Slad z ječmene	Kvóta (t)	45 250	45 250	45 250
		Využití (t)	11 762	15 752	5 968 ¹⁾
		Využití	26 %	35 %	13 %

Pramen: Evropská komise

Poznámka: ¹⁾ od 1. 7. 2002 do 13. 9. 2003

Země střední a východní Evropy

Rusko

Rusko zůstane i v marketingovém roce 2002/03 významným světovým vývozcem pšenice. Podle nepotvrzených informací, zveřejněných periodikem *Agra Europe*, byla uzavřena smlouva k vývozu 50 000 t kvalitní ruské pšenice do Kanady, což by byl vůbec první vývoz obilí z Ruska do Kanady.

V Rusku je očekávána i v letošním roce vysoká úroveň produkce obilovin. Podle vládních odhadů by měla dosáhnout 75–77 mil. t. Řada analytiků se domnívá, že bude zhruba v loňském objemu cca 85 mil. t. Moskevský Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky předpokládá, že může celková sklizeň dosáhnout až 90 mil. t. To by znamenalo jednu z nejvyšších sklizní za posledních deset let. Podle ministerstva zemědělství by mohlo Rusko v současném marketingovém roce vyvézt až 10 mil. t obilovin, což by byl zhruba dvojnásobek vývozu v předchozím roce. Významně nižší sklizeň obilovin v zemích tradičních vývozců, stejně jako snížená kvalita části sklizně v EU, poskytují neočekávané obchodní příležitosti pro vývoz obilovin z Ruska a Ukrajiny.

Hlavním problémem ruského vývozu zůstává doprava obilí z produkčních oblastí do přístavů a její vysoké ceny, stejně jako nedostatečná kapacita vývozních terminálů a přístavů.

Ruská vláda a ministerstvo zemědělství připravuje opatření na pomoc zemědělcům, vývozcům a k rozvoji infrastruktury překladišť a přístavů k zamýšlené expanzi Ruska na mezinárodním agrárním trhu. Podle předběžných údajů by měla být v průběhu září ve vládě schválena částka ve výši cca 5–6 mld. RUR k intervenčnímu nákupu obilovin k motivaci zemědělců a ke zvýšení a stabilizaci cen na trhu. Ministerstvo zemědělství též navrhuje poskytování levných úvěrů vývozcům obilovin. Podle dohody mezi ministerstvy zemědělství a dopravy bylo rozhodnuto snížit železniční dopravní tarify pro vývoz pšenice o 15–20 % v závislosti na vzdálenosti přepravy.

Odborníci na trh obilovin v Rusku nepředpokládají, že by měl podzimní růst světových cen pšenice výrazněji ovlivnit ceny pšenice na ruském trhu. Ceny předprodejů pšenice na amerických burzách dosáhly pětiletého maxima z obav obchodníků, že by nedostatek srážek mohl způsobit výraznější pokles produkce v USA, v Kanadě a v Austrálii než dosavadní odhady předpokládaly. Ceny na ruském trhu by se zvýšily zhruba o 150 RUR/t v případě, že bude realizován státní intervenční nákup. Počátkem září dosahovaly v Rusku průměrné ceny pšenice (class-3) 2300 RUR/t, což bylo zhruba o třetinu méně ve srovnání s předchozím rokem. Kurz ruského rublu (RUR) vůči české koruně byl v průběhu září v průměru 1 RUR/0,982 Kč.

Ukrajina

Letošní ukrajinská produkce obilovin by měla podle odhadu analytické společnosti *UkrAgroConsult* dosáhnout cca 36,3 mil. t. Příznivé počasí v průběhu sklizňového období, umožňující omezením ztrát zvýšit dosažené výnosy, posiluje pravděpodobnost vysokých odhadů sklizně. Celkový průměrný výnos obilovin je předpokládán ve výši 2,42 t/ha. Loňská rekordní ukrajinská sklizeň obilovin činila 39,7 mil. t. Odhad ministerstva zemědělství se blíží údajům loňské skutečnosti. Ukrajinská vláda usiluje o zvýšení vývozu obilovin na zahraniční trhy. Podle jejích zdrojů by měl celkový vývoz za marketingový rok 2002/03 dosáhnout až 12 mil. t, 7 mil. t z nové sklizně a 5 mil. t z loňské produkce. V loňském roce využila Ukrajina nízké úrovně dovozních cel v zemích EU k vysokým vývozům. Kromě tradičních vývozců do zemí severní Afriky, Středního Východu a Jižní Koreje se v letošním roce předpokládá vývoz do Brazílie, Iránu i do zemí EU. Přitom se podle poptávky na mezinárodním trhu očekává vyšší podíl vývozu obilovin v potravinářské kvalitě. Vývozy krmného obilí omezí pravděpodobně jejich nižší sklizeň a nižší poptávka. Vývozy ječmene jsou odhadovány na cca 3,2 mil. t. Poté, co Evropská komise zrušila počátkem září clo na dovoz pšenice nižší kvality ve výši 5,42 EUR/t, byly podle zahraničních pramenů zaplaveny ukrajinské komoditní burzy požadavky na její vývoz. Během prvního týdne září tak byly uzavřeny kontrakty na vývoz 300 000 t do zemí EU.

Počátkem října se očekává první rozhodnutí zástupců Společenství nezávislých států (zemí bývalého Sovětského svazu mimo pobaltských republik) ve věci zřízení společného trhu obilovin. Mezi zeměmi Společenství nezávislých států jsou státy s nadprodukcí obilovin (Rusko, Ukrajina, Kazachstán a Turkmenistán) i státy, které jsou čistými dovozci obilovin (Gruzie, Arménie, Tádžikistán a Azerbajdžán). Společný trh obilovin by sloužil zájmům obou skupin zemí. Dodávky do fondů společného trhu by měly být na základě určených kvót. Podle současných předpokladů by měl společný trh začít naplňovat svou funkci od roku 2005.

Maďarsko

Maďarský statistický úřad (KSH) publikoval v polovině září odhad produkce obilovin bez kukuřice. Ve srovnání s rokem 2001 se snížily plochy pšenice o 95 000 ha (o 8 %) na 1,11 mil. ha. Celková sklizňová plocha obilovin bez kukuřice činí 1,73 mil. ha (v minulé roce 1,81 mil. ha). Při průměrném výnosu 3,21 t/ha je očekávána produkce 5,54 mil. t, z toho 3,90 mil. t pšenice. Ve srovnání se sklizní 7,16 mil. t v roce 2001 dochází k poklesu o 1,62 mil. t, tj. téměř o 23 %. K tomuto výpadku nejvíce přispělo jarní sucho, které výrazně poškodilo především porosty ozimů. Při meziročním srovnání dochází k poklesu průměrných výnosů u pšenice o 19 %, u žita (48 000 ha) o 18 % a u ozimého ječmene (202 000 ha) o 27 %.

Celková produkce pšenice se odhaduje na 3,90 mil. t při průměrném výnosu 3,51 t/ha. Produkce ječmene by měla dosáhnout 1,1 mil. t, z toho ječmene ozimého 597 tis. t (2,95 t/ha), ječmene jarního 455 tis. t (2,68 t/ha). V důsledku suchého letního počasí byla letošní sklizeň obilovin ukončena zhruba o dva týdny dříve a předpokládá se, že zhruba 80 % sklizené pšenice bude ve velmi dobré kvalitě (v průměrných ročnících to bývá 60 %). Podle obchodníků je pšenice z nové sklizně nejkvalitnější za posledních pět let. Průměrná roční domácí spotřeba pšenice včetně krmné je ve výši 3,0–3,3 mil. t.

Podle údajů maďarského ministerstva zemědělství dojde k výraznému poklesu produkce kukuřice ze 7,8 mil. t v roce 2001 na cca 6,0–6,3 mil. t v letošním roce (pokles o 21 %). Průměrné výnosy v letošní sklizni se očekávají v rozpětí 1,5–8,0 t/ha. Jejich průměrná domácí spotřeba činí cca 4,5–5,0 mil. t ročně.

Maďarský fond tržní regulace nabízí k podpoře vývozu pšenice dotaci ve výši 1500 HUF/t. Podle předpokladů by mělo být na zahraniční trhy vyvezeno cca 400 000 t pšenice. Počátkem září činil průměrný vývoz pšenice zhruba 6–7 tis. t týdně, což je výrazně méně, než v tomto období obvyklých 24–25 tis. t týdně. Důvodem je nižší poptávka v zemích EU. Přestože mají maďarští vývozci možnost čerpat doma uvedenou vývozní subvenci nejsou schopni konkurovat cenám dodávek z Ukrajiny a Ruska. Podle dvoustranné dohody o další liberalizaci agrárního obchodu mezi Maďarskem a zeměmi EU má Maďarsko od 1. července t. r. k dispozici preferenční bezcelní kvótu ve výši 600 000 t na vývoz pšenice do EU a další bezcelní kvótu na 450 000 t kukuřice. Ze sousedních trhů trvají příznivé podmínky pro dovozy maďarské pšenice v Bosně a Hercegovině a ve Slovinsku. Podle údajů ministerstva zemědělství může intervenční nákup pšenice dosáhnout až 600 000 t při nákladech cca 1,1 mld. HUF.

Polsko

Výměra obilovin včetně kukuřice poklesla ve srovnání s předchozím rokem o 0,6 % na cca 8 mil. t. Z toho bylo zhruba 4,6 mil. ha (57,4 %) ozimých obilovin. Podle odhadů polského statistického úřadu (GUS) z konce července by měla letošní celková produkce obilovin včetně kukuřice dosáhnout přibližně 25 mil. t. Přestože příznivé povětrnostní podmínky umožnily dosáhnout ve srovnání s loňským průměrným výnosem 2,99 t/ha úroveň výnosů cca 3,1 t/ha, při poklesu osevních ploch odpovídá zveřejněný odhad produkce očekávání analytiků. Proto se nepředpokládá výraznější pohyb cen obilovin na domácím trhu a ty jsou nastaveny státním intervenčním nákupem, který započal v červenci. Produkce pšenice z výměry 2,4 mil. ha by měla dosáhnout 9,2 mil. t, produkce ječmene z 1,1 mil. ha celkem 3,3 mil. t a produkce žita z 1,6 mil. ha pak 4,2 mil. t.

Původní vládní schéma intervenčního nákupu předpokládalo, že státní Agentura agrárního trhu (ARR) realizuje ve spolupráci se 600 skladovateli nákup 4,2 mil. t potravinářské pšenice a žita za

stanovené ceny bez dalších příplatků pěstitelům. Ceny intervenčního nákupu byly stanoveny na 440 PLN/t potravinářské pšenice a 325 PLN/t potravinářského žita. Na základě protestů a tlaku ze strany zemědělců navýšila polská vláda počátkem srpna objem státního intervenčního nákupu o 270 000 t pšenice a 30 000 t žita za stanovené nákupní ceny. K tomu schválila přímé platby pěstitelům ve výši 110 PLN/t pšenice a 75 PLN/t žita v srpnu, 120 PLN/t a 80 PLN/t v září a 130 PLN/t a 85 PLN/t v říjnu. Navíc byly podle nového programu stanoveny platby pěstitelům, kteří uskladní nejméně 300 t obilovin z nové sklizně do konce října. Tyto platby ve výši 120 PLN/t pšenice a 80 PLN/t žita by měli zajistit uskladnění až 1,2 mil. t zrna.

V marketingovém roce 2002/03 lze očekávat podle USDA vývoz 150 000 t pšenice z Polska a to především do Brazílie a různých afrických zemí. Naopak dovozy pšenice do Polska by měly zůstat na loňské úrovni zhruba 300 000 t. V zájmu ochrany domácího trhu před nadměrnými dovozy odložila polská vláda realizaci preferenční kvóty na bezcelní dovoz 480 000 t pšenice ze zemí EU.

Slovensko

Na Slovensku došlo v letošním roce k poklesu výměry obilovin bez kukuřice ve srovnání s předchozím rokem o 4,5 % na 680 000 ha. K největšímu poklesu o cca 40 000 ha (9 %) na 406 086 ha došlo u pšenice. Z výměry pšenice bylo 396 957 ha (97,7 %) pšenice ozimé (z toho 3200 ha pšenice tvrdé) a 9129 ha pšenice jarní. Z celkové výměry 196 060 ha ječmene bylo 164 057 ha (83,7 %) ječmene jarního a 32 003 ha ječmene ozimého.

Podle odhadu slovenského statistického úřadu k 15. srpnu by měla letošní sklizeň obilovin bez kukuřice při průměrném výnosu 3,74 t/ha dosáhnout celkem 2,54 mil. t. Ve srovnání s loňskou sklizní 2,59 mil. t by tak došlo k poklesu o 2 %. Z celkové předpokládané produkce by měla činit 1,59 mil. t ozimá pšenice (průměrný výnos 4,00 t/ha), 636 tis. t ječmen jarní (3,88 t/ha) a 102 tis. t žito (2,66 t/ha). Kukuřice na zrno zaujímala v letošním roce 138 458 ha, její produkce je očekávána ve výši 743 tis. t (meziroční nárůst o 21 %) při průměrném výnosu 5,37 t/ha.

Přes mírný pokles produkce nedojde k výraznějšímu omezení vývozu obilovin ve srovnání s předchozím rokem. Ministerstvo zemědělství schválilo již v průběhu sklizně vydání licencí k vývozu celkem 33 200 t pšenice, 8 700 t žita a 27 000 t kukuřice.

Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců obilovin za červenec 2002 se ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku snížily, kromě ječmene sladovnického a potravinářského. Průměrná měsíční cena zemědělských výrobců (bez DPH) za červenec 2002 činila u pšenice potravinářské 4450 SKK/t (v červenci 2001 činila 4776 SKK/t), u pšenice krmné 3824 SKK/t (4136 SKK/t), u ječmene sladovnického 5033 SKK/t (4900 SKK/t), u ječmene potravinářského 4700 SKK/t (4560 SKK/t), u ječmene krmného 3730 SKK/t (3928 SKK/t). Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců obilovin se podle údajů Agra Europe v srpnu snížily ve srovnání se stejným obdobím minulého roku o 2 %.

Státní fond tržní regulace, po transformaci počátkem roku 2002 již Intervenční polnohospodářská agentúra (IPA SR), neorganizuje ani v letošním roce intervenční nákup obilovin. Nabízí však pěstitelům od července návratné finanční půjčky na zásoby obilovin, řepky a hrachu, uskladněné ve veřejných skladech, v kvalitě, odpovídající platným normám a v množství minimálně 100 t. Půjčky na základě zákona č. 491/2001 Zb. a usnesení vlády SR č. 331/2002 se poskytují na zástavní list zemědělského skladního listu s úrokem ve výši 9,5 %, splatným předem z čerpané půjčky.

TRH S OBILOVINAMI V ČESKÉ REPUBLICE

Do předchozího marketingového roku 2001/2002 vstupovaly obiloviny s příznivým nižším množstvím počátečních zásob z předchozích období. Sklizeň obilovin v roce 2001 však byla nejvyšší za posledních 10 let a dosáhla 7337,6 tis. t. Tato produkce kromě toho, že pokryla ve všech základních obilných surovinách domácí poptávku s výjimkou vysoce jakostního žita, u kterého již delší dobu přetrvává na našem trhu nedostatek a ten musí být sanován dovozem, zároveň vedla ke vzniku značného objemu obilí, a to v převážné míře ve formě pšenice, který byl k dispozici na vývoz do zahraničí.

Vzhledem ke skutečnosti, že se v průběhu marketingového roku 2001/2002 potvrdily předpoklady méně příznivých podmínek pro vývoz obilovin do zahraničí než v předchozích letech, nebyl realizován vývoz bilančního přebytku v potřebném množství, což vedlo k výraznému nárůstu konečných zásob. Intervenční nákup pšenice potravinářské ze sklizně roku 2001 nebyl realizován.

Na základě předpokladu ČSÚ o výši sklizně roku 2002 lze konstatovat, že tato sklizeň pouze mírně překročí celkovou domácí spotřebu a nebude vytvářet tlak na další navyšování zásob obilovin. Přesto zvýšená úroveň zásob z předchozího období sehrála svou nepříznivou roli ve smyslu změn vnitřního trhu obilovin, charakterizovaných převažující nabídkou nad poptávkou a z toho vyplývajících poklesů cen většiny obilovin.

Za účelem odčerpání bilančního přebytku z volného trhu zahájil SZIF v červenci 2002 intervenční nákup potravinářské pšenice za intervenční cenu 3500 Kč/t. Uvedený státní zásah významně přispěl k cenové stabilizaci obilovin v období tvorby cen před nadcházející sklizní.

Ze soupisu ploch osevů ČSÚ k 31. 5. 2002 vyplývá, že v zastoupení osevních ploch některých druhů obilovin došlo k významným posunům. K nejvýznamnějším úbytkům rozlohy pěstování došlo u pšenice ozimé, ječmene ozimého a dlouhodobý charakter snižování pěstební plochy se potvrdil u žita. Naopak k největšímu nárůstu osevních ploch došlo u kukuřice a ova. Zvýšený zájem o pěstování se opět potvrdil také u žitovce.

Podle zákona č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu a dovozu výrobků a o licenčním řízení, jsou druhy zboží, na které se vztahují licenční režimy, vyhlášovány nařízením vlády. Vzhledem ke zvýšené úrovni zásob nejsou obiloviny zařazeny od 1. 10. 2001 mezi výrobky, které mohou být vyváženy pouze na základě neautomatické licence.

Většina obchodů s obilovinami probíhá v České republice mimo burzy. Burzy však jsou považovány za velmi důležité ukazatele cenového vývoje a jejich význam na našem obilném trhu postupně narůstá. S obilovinami mají v současné době oprávnění obchodovat Obchodní burza Hradec Králové, Plodinová burza Brno, Moravskoslezská komoditní burza v Ostravě, 1. Karlovarská komoditní burza a Českomoravská komoditní burza Kladno.

Dalšímu pokračování sdružování zemědělských výrobců do odbytových organizací napomáhá prostřednictvím dotačních titulů i stát. Tyto organizace, vlastněné a kontrolované prvovýrobci, ovlivňují sdružováním nabídky a aktivní prodejní činností stále významněji charakter trhu zemědělskými výrobky v ČR.

V návaznosti na zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech, a k němu se vztahující vyhlášky č. 403/2000 Sb., Ministerstvo zemědělství vydává povolení k provozování zemědělských veřejných skladů a s tím spojenému vystavování zemědělských skladních listů. Zemědělský skladní list je listinný cenný papír, který představuje vlastnické a zástavní právo k uskladněnému zboží. Je převoditelný rubopisem a předáním na jiného vlastníka. Zemědělský veřejný sklad dává záruku kvalitního ošetření a uskladnění vybraných druhů obilovin, luskovin a olejnin. Skladování těchto vybraných komodit musí splňovat podmínky vymezené výše uvedenými legislativními normami. Ministerstvo zemědělství doposud udělilo povolení k provozování zemědělského veřejného skladu 35 subjektům na kapacitu 167,5 tis. tun zboží.

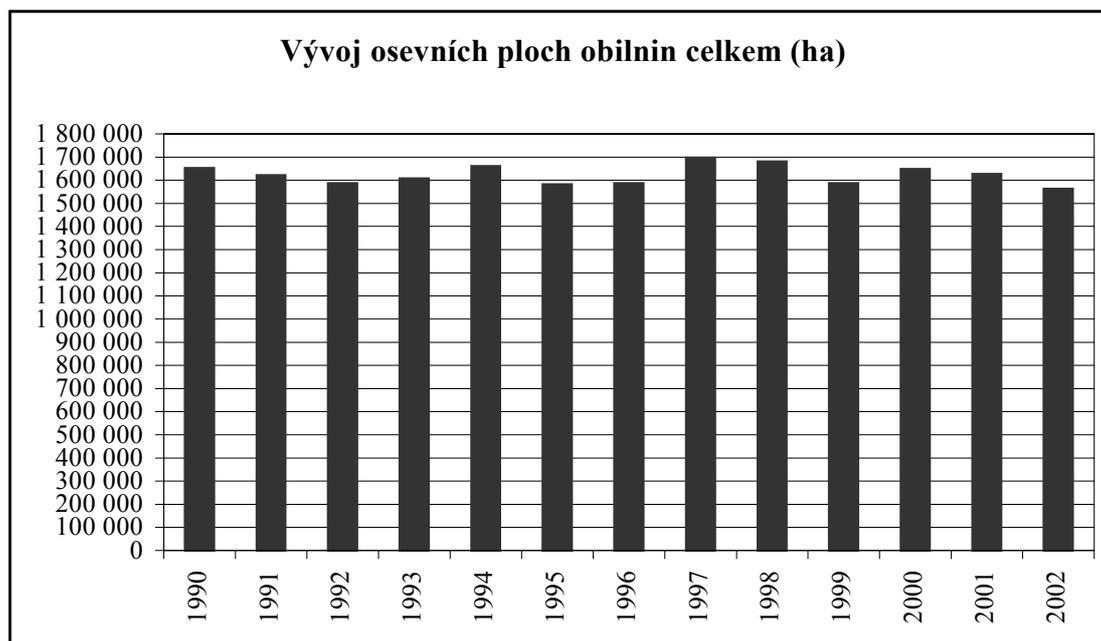
OBILOVINY CELKEM

Výroba

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2002 ve výši 6747,4 tis. tun je stanovena na základě odhadu sklizně základních obilovin ČSÚ k 15. 8. 2002, sníženého o produkci porostů zničených následkem povodní v srpnu 2002 a doplněného o odhad Ministerstva zemědělství pro sklizeň kukuřice a ostatních obilovin. Proti skutečnosti předchozího roku je o 590,2 tis. tun (tj. o 8,0 %) nižší. Jedná se tedy ve srovnání s loňskou rekordní sklizní o návrat k produkční hladině obvyklé z předchozích let. Jelikož tato sklizeň pouze zhruba o 70 tis. tun převyšuje domácí spotřebu, nevytváří sama o sobě výrazné nároky na vývoz bilančního přebytku do zahraničí. Vývoz je však potřebný pro obnovení bilanční rovnováhy na našem trhu obilovin s ohledem na výrazně vyšší vstupní zásoby, přesouvané z předchozího období.

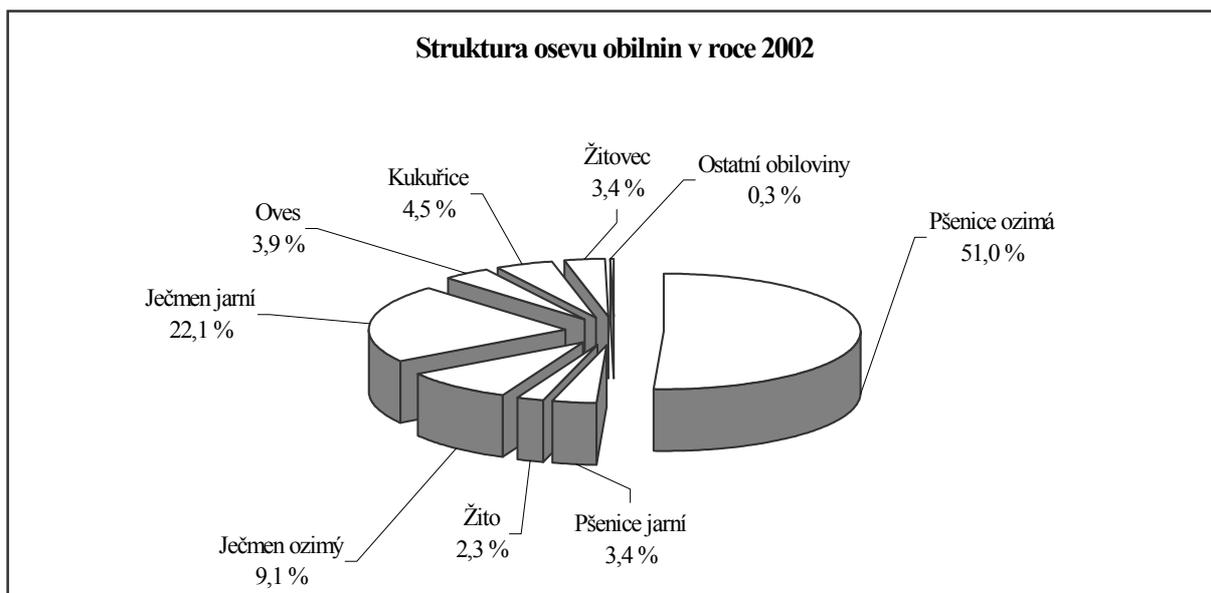
Osevní plochy

Celková osevní plocha obilnin se podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2002 snížila proti předchozímu roku o 64,7 tis. ha na 1562,1 tis. ha. V procentickém vyjádření jde o pokles o 4,0 %. Největší procentický meziroční úbytek byl zaznamenán u ostatních obilnin (17,1 %), žita (13,8 %), a u obou nejrozšířenějších ozimů – pšenice ozimé a ječmene ozimého o 8,8 %. Osevní plochy ostatních významných druhů obilnin se zvýšily. Zvýšení je patrné především u kukuřice (o 30,0 %) a ovsu (o 23,6 %). Pouze mírné navýšení osevních ploch vykázal ječmen jarní a žitovec. V roce 2002 zaujímají obilniny 58,2 % celkové osevní plochy a 58,8 % výměry orné půdy.

Pramen: ČSÚ

Struktura osevních ploch obilnin v roce 2002 je znázorněná na grafu. Ačkoli se zastoupení pšenice, jako naší tradičně nejrozšířenější obilniny, snížilo, zůstává s téměř 51 % zastoupením nadále rozhodující obilnářskou plodinou. Zatímco zastoupení jarního ječmene ve struktuře obilnin se zvýšilo z 21,0 % na 22,1 %, ječmen ozimý zaznamenal pokles zastoupení z 9,6 % na 9,1 %. Z dalších obilnin doznaly výraznější změny především kukuřice s meziročním nárůstem o 2,2 % a oves s nárůstem o 0,9 %. Výraznější změny ve struktuře zastoupení osevu obilovin nezaznamenaly jarní pšenice, žito a žitovec (změny do 0,3 %).

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2002 se očekává průměrný hektarový výnos obilnin 4,36 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem jde o snížení o 0,16 t/ha (3,5 %). Největší pokles výnosu se očekává především u ozimých obilovin (s výjimkou tritikale). Naproti tomu u jarních obilovin se předpokládá nárůst průměrného hektarového výnosu. Tento nárůst je nejpatrnější u pšenice jarní, ovsa a ječmene jarního.

Bilanční tabulka obilovin celkem (kromě rýže)

Ukazatel	Jedn.	1997/ 1998	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003*
Osevní plocha	tis. ha	1 696,3	1 680,8	1 586,6	1 647,5	1 626,8	1 562,1
Sklizňová plocha	tis. ha	1 685,8	1 678,3	1 591,1	1 650,1	1 623,6	1 547,9
Výnos	t/ha	4,14	3,97	4,35	3,91	4,52	4,36
Výroba	tis. t	6 982,8	6 668,9	6 928,4	6 454,2	7 337,6	6 747,4
Počáteční zásoby	tis. t	1 307,1	1 762,3	1 682,4	1 247,6	1 126,7	1 870,9
Dovoz	tis. t	156,9	256,4	112,6	170,3	108,8	83,0
Celková nabídka	tis. t	8 446,8	8 687,6	8 723,4	7 872,1	8 573,1	8 701,3
Domácí spotřeba celkem¹⁾	tis. t	6 542,7	6 448,3	6 334,3	6 376,0	6 608,0	6 680,5
z toho – potraviny	tis. t	1 988,0	1 974,0	1 991,0	2 025,0	2 033,0	2 049,5
– osiva	tis. t	386,1	364,3	342,3	350,0	346,0	352,0
– krmiva	tis. t	4 168,6	4 110,0	4 000,0	4 000,0	4 228,0	4 278,0
– technické užití	tis. t	-	-	1,0	1,0	1,0	1,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	141,8	556,9	1 141,5	369,4	94,2	830,0
Celkové užití	tis. t	6 684,5	7 005,2	7 475,8	6 745,4	6 702,2	7 510,5
Konečné zásoby	tis. t	1 762,3	1 682,4	1 247,6	1 126,7	1 870,9	1 190,8
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	26,94	26,09	19,70	17,67	28,31	17,83

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SZIF a SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Vlivem nadprůměrné sklizně v roce 2001 následované nepříznivými podmínkami pro vývoz obilovin do zahraničí v marketingovém roce 2001/2002 výrazně narostla úroveň počátečních zásob marketingového roku 2002/2003 na 1870,9 tis. tun. Došlo tedy k meziročnímu navýšení zásob o 744,2 tis. tun (tj. o 66,1 %). Jedná se o nejvyšší úroveň zásob od marketingového roku 1994/95.

Dovoz

V průběhu marketingového roku 2001/2002 se ze zahraničí dovezlo 108,8 tis. tun obilovin, což představuje oproti skutečnosti předchozího roku snížení o 61,5 tis. tun. Převážná část tohoto dovozu byla realizována, stejně jako tomu bylo v předchozím období, prostřednictvím dovozu jarního ječmene a žita. Tyto dovozy souvisí s nedostatkem kvalitních partií potravinářského žita na našem trhu jako následku nízké produkce této suroviny v posledních letech u nás a doznívající zvýšené poptávky po kvalitním sladovnickém ječmeni na počátku marketingového roku 2001/2002.

Významným prvkem posledních let je ve srovnání s předchozím obdobím výrazně nižší dovoz kukuřice, což koresponduje s vývojem směrem k soběstačnosti ve výrobě kukuřice. Dovoz dalších druhů obilovin nevybočil z obvyklé úrovně posledních let.

Předpoklad dovozu v marketingovém roce 2002/2003 zůstává ve srovnání s předchozími roky na nižší úrovni (83,0 tis. tun) vzhledem k předpokládanému zajištění tuzemské surovinové základny domácí výrobou. Vyšší úroveň dovozu se předpokládá pouze u již delší dobu nedostatkových kvalitních partií potravinářského žita.

Dovoz obilovin celkem bez rýže v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	202,7	367,3	570,1	1993/1994	501,4
1994	134,1	118,8	252,9	1994/1995	238,7
1995	119,9	81,3	201,2	1995/1996	127,3
1996	46,0	383,9	429,8	1996/1997	864,6
1997	480,7	76,2	556,9	1997/1998	156,9
1998	80,7	170,2	250,9	1998/1999	256,4
1999	86,3	73,9	160,2	1999/2000	112,6
2000	38,7	88,7	127,4	2000/2001	170,3
2001	81,6	48,9	130,5	2001/2002	108,8
2002	59,9	9,2 ^{*)}	69,1 ^{*)}	2002/2003	9,2 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna

Celková nabídka

Předpokládaná celková nabídka 8701,3 tis. tun pro marketingový rok 2002/2003 je o 128,2 tis. tun vyšší než v předchozím marketingovém roce. Na toto zvýšení má zásadní vliv zvýšená úroveň zásob z předchozího období.

Domácí spotřeba

V marketingovém roce 2002/2003 očekávaná celková domácí spotřeba 6680,5 tis. tun je ve srovnání se skutečností marketingového roku 2001/2002 vyšší o 72,5 tis. tun (1,1 %). Rozdíl je tvořen mírným navýšením ve využití obilovin na potraviny, osiva i krmiva.

Vývoz

V průběhu marketingového roku 2001/2002 se vyvezlo do zahraničí 94,2 tis. tun obilovin, což představuje oproti skutečnosti předchozího roku významné snížení o 275,2 tis. tun. Ačkoli obdobně jako v předchozích letech tvořil podstatnou většinu celkového vývozu obilovin vývoz pšenice (79,6 %), celkové vyvezené množství této komodity zdaleka nedosáhlo úrovně potřebné k obnovení bilanční rovnováhy po nadprůměrné sklizni v roce 2001. Vývoz do zahraničí byl komplikován především vyšší sklizní ve většině středoevropských a východoevropských zemí a také celkově nižší potravinářskou kvalitou množstevně nadprůměrné produkce roku 2001.

Vývoz z intervence roku 2001 nebyl realizován; intervenční nákup pšenice potravinářské ze sklizně roku 2001 nebyl zahájen.

Předpokládané množství obilovin, které bude k dispozici na vývoz v marketingovém roce 2002/2003, dosahuje 830 tis. tun. Z tohoto množství představuje 750 tis. tun (tj. 90 %) pšenice.

Vzhledem k velké dispoziční kapacitě nejsou obiloviny od 1. 10. 2001 zařazeny mezi výrobky, které mohou být z České republiky vyváženy pouze na základě licence.

Vývoz obilovin celkem bez rýže v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	165,3	12,0	177,2	1993/1994	42,8
1994	30,9	43,4	74,2	1994/1995	462,0
1995	418,6	724,0	1 142,6	1995/1996	872,5
1996	148,5	5,0	153,5	1996/1997	12,1
1997	7,1	9,0	16,1	1997/1998	141,8
1998	132,9	79,6	212,4	1998/1999	556,9
1999	477,4	297,1	774,4	1999/2000	1 141,5
2000	844,4	223,3	1067,7	2000/2001	369,4
2001	146,1	34,2	180,3	2001/2002	94,2
2002	60,0	7,2*	67,2*	2002/2003	7,2*

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2001/2002 došlo po dvou poklesech konečných zásob v předchozích letech k jejich výraznému nárůstu na úroveň 1870,9 tis. tun. Ačkoli celkové užití obilovin ve srovnání s předchozím obdobím pouze mírně pokleslo o 43,2 tis. tun na úroveň 6702,2 tis. tun, změnila se výrazně jeho struktura. Zatímco vývoz se vlivem zhoršených odbytových možností podstatně snížil, toto snížení bylo kompenzováno úrovní domácí spotřeby, která se mezitím zvýšila o 232 tis. tun především vlivem vyšších dispozičních možností obilovin daných nadprůměrnou sklizní v roce 2001.

Pro marketingový rok 2002/2003 se očekává pokles konečných zásob na 1190,8 tis. tun především v souvislosti s realizací intervenčního nákupu potravinářské pšenice ve stávajícím marketingovém roce a předpokladem vývozu nakoupeného přebytku na zahraniční trhy. Celková úroveň exportu a z toho vyplývající dosažená úroveň konečných zásob však budou silně ovlivněny aktuálními možnostmi uplatnění naší pšenice v zahraničí.

Cenový vývoj

Zvýšená domácí sklizeň v roce 2001 a nízká poptávka v zahraničí vedly od počátku roku 2002 k postupné změně charakteru vnitřního trhu obilovin na trh s převažující nabídkou a došlo tím k posílení faktorů podmiňujících klesající cenový vývoj. Působení uvedených vlivů mělo v závěru marketingového roku 2001/2002 vliv na pokles průměrných cen obilných komodit s výjimkou těch, u kterých je domácí bilance napjatá (především u jakostních partií potravinářského žita a sladovnického ječmene).

Výrazný vliv na cenotvorné prostředí na našem trhu obilovin před zahájením sklizně roku 2002 mělo vyhlášení intervenční ceny potravinářské pšenice na úrovni 3500 Kč/t. Vyhlášení intervenční ceny na znatelně vyšší úrovni než byla aktuální cena na trhu mělo příznivý vliv na zastavení cenového propadu nejen u pšenice, ale též u ostatních obilovin.

Předpokládaná produkce obilovin ze sklizně 2002, jejíž množství v průběhu žní do určité míry ovlivnily přívalové srážky a následné záplavy v některých částech našeho státu, pouze mírně překračuje celkovou domácí potřebu a nevytváří tak další nároky na vývoz do zahraničí. Na další cenový vývoj tedy bude mít zásadní vliv odčerpání bilančního přebytku, který vznikl v předchozím marketingovém roce, z volného trhu.

V posledních měsících roku 2002 se předpokládá cenová stabilizace u všech významných druhů obilovin s výhledem založení předpokladů pro postupný cenový růst od počátku roku 2003.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2001/2002

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Žitovec	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	873,5	53,8	927,2	41,0	156,7	341,1	497,9	49,4	50,7	54,3	6,3	1626,8
Sklizňová plocha	tis. ha	870,0	53,2	923,2	40,1	156,3	338,8	495,1	47,8	49,5	61,9	5,9	1623,6
Výnos	t/ha	4,95	3,21	4,85	3,72	4,45	3,75	3,97	2,85	3,87	6,60	1,67	4,52
Výroba	tis. t	4305,5	170,6	4476,1	149,3	695,0	1270,6	1965,6	136,4	191,8	408,6	9,8	7337,6
Počáteční zásoby	tis. t			772,8	83,5			190,4	22,6	12,5	44,6	0,3	1126,7
Dovoz	tis. t			11,4	49,3			22,5	3,9	0,1	19,6	2,0	108,8
Celková nabídka	tis. t			5260,3	282,1			2178,5	162,9	204,4	472,8	12,1	8573,1
Dom. spotřeba celkem	tis. t			3811,0	222,0			1875,0	142,0	175,0	374,5	8,5	6608,0
z toho – potraviny	tis. t			1245,0	170,0			575,0	26,0	0,0	12,0	5,0	2033,0
– osiva	tis. t			195,0	12,0			100,0	16,0	10,0	12,5	0,5	346,0
– krmiva	tis. t			2370,0	40,0			1200,0	100,0	165,0	350,0	3,0	4228,0
– technické užití	tis. t			1,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Vývoz vč. Slovenska	tis. t			75,0	0,4			9,3	0,9	3,3	3,2	2,1	94,2
Celkové užití	tis. t			3886,0	222,4			1884,3	142,9	178,3	377,7	10,6	6702,2
Konečné zásoby	tis. t			1374,3	59,7			294,2	20,0	26,1	95,1	1,5	1870,9
Kon. zásoby/dom. spotř.	%			36,06	26,89			15,69	14,08	14,91	25,39	17,65	28,31

Pramen: ČSÚ; Celní statistika, MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SZIF a SSHR.

Předpoklad bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2002/2003, říjen 2002

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Žitovec	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	796,2	52,6	848,8	35,3	142,9	345,2	488,1	61,0	53,1	70,6	5,2	1562,1
Sklizňová plocha	tis. ha	788,8	51,8	840,6	34,8	142,8	342,3	485,1	59,7	52,9	69,6	5,1	1547,9
Výnos	t/ha	4,72	3,74	4,66	3,63	3,65	3,94	3,85	3,09	4,07	6,10	1,90	4,36
Výroba	tis. t	3723,2	193,8	3917,0	126,3	521,3	1348,7	1870,0	184,5	215,1	424,7	9,7	6747,4
Počáteční zásoby	tis. t			1374,3	59,7			294,2	20,0	26,1	95,1	1,5	1870,9
Dovoz	tis. t			10,0	50,0			10,0	1,0	1,0	10,0	1,0	83,0
Celková nabídka	tis. t			5301,3	236,0			2174,2	205,5	242,2	529,8	12,2	8701,3
Dom. spotřeba celkem	tis. t			3821,0	204,0			1875,0	171,0	195,5	405,0	9,0	6680,5
z toho – potraviny	tis. t			1240,0	170,0			595,0	26,0	0,0	13,0	5,5	2049,5
– osiva	tis. t			200,0	14,0			100,0	15,0	10,5	12,0	0,5	352,0
– krmiva	tis. t			2380,0	20,0			1180,0	130,0	185,0	380,0	3,0	4278,0
– technické užití	tis. t			1,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Vývoz vč. Slovenska	tis. t			750,0	1,0			10,0	7,0	15,0	45,0	2,0	830,0
Celkové užití	tis. t			4571,0	205,0			1885,0	178,0	210,5	450,0	11,0	7510,5
Konečné zásoby	tis. t			730,3	31,0			289,2	27,5	31,7	79,8	1,2	1190,8
Kon. zásoby/dom. spotř.	%			19,11	15,20			15,42	16,08	16,21	19,70	13,33	17,83

Pramen: ČSÚ; Celní statistika, MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SZIF a SSHR.

Vliv průběhu počasí na vývoj porostů

Zakládání porostů ozimých obilovin na podzim roku 2001 bylo komplikováno deštivým charakterem měsíce září. Tato skutečnost se projevila zejména u ozimých ječmenů, které se v řadě případů nepodařilo zaset v agrotechnickém termínu, takže nástup do období vegetačního klidu je zastihl na nedostatečném stupni vývoje. Osev ostatních ozimých obilovin v pozdějších termínech již nebyl negativně ovlivněn vzhledem k příznivému vývoji klimatu v průběhu října a počátku listopadu.

Následující teplotně nadprůměrný říjen výrazně napomohl rozšíření žluté zakrslosti ječmene, která místně způsobila velké škody zejména na porostech ozimého ječmene. Ačkoli doposud tato neustále se rozšiřující choroba bezprostředně neohrožuje zajištění celkové domácí potřeby ječnou surovinou, její rozsah se v posledním pěstebním období stal značným ekonomickým problémem v nejméně postižených oblastech.

První část zimního období (prosinec, počátek ledna) se vyznačovala relativně silnými mrazy, které nepříznivě ovlivnily hlavně pozdě založené porosty (především ozimého ječmene). Porosty, které vstupovaly do zimy dobře vyvinuté, nebyly těmito mrazy významněji poškozeny, také s ohledem na skutečnost, že byly dostatečně chráněny sněhovou pokrývkou. Odlišný vliv průběhu počasí na jednotlivé ozimé obiloviny dokumentují jejich neobvykle odlišné výnosové úrovně (dle odhadu ČSÚ k 15. 8. 2002 činil průměrný výnos v ČR u ozimé pšenice 4,72 t/ha, zatímco u ječmene ozimého pouze 3,65 t/ha).

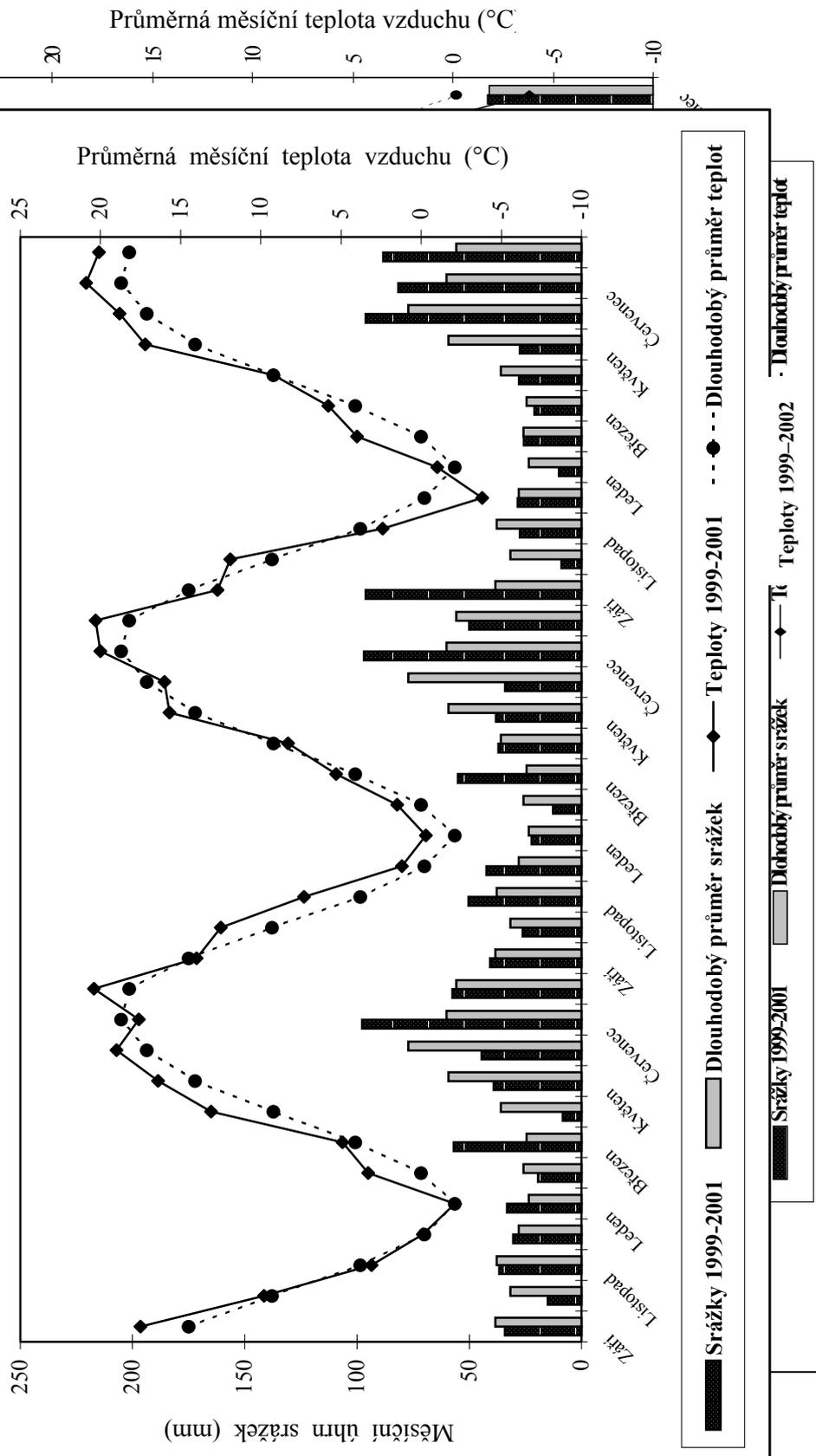
Pro osev jarních obilovin příznivé poměrně teplé počasí v předjarním období přispělo k časnému nástupu jarních prací. Podstatná část jarních obilovin tak byla zasetá v agrotechnických termínech v průběhu března, příp. počátku dubna.

Po prudkém ochlazení na počátku dubna následovalo v tomto měsíci chladné počasí, které spolu s nedostatkem srážek mělo vliv jak na vegetaci ozimů, která se přibrzdila, tak na pomalé a nerovnoměrné vzcházení jarních obilovin. V tomto období silně komplikovaly situaci velké teplotní rozdíly mezi dnem a nocí.

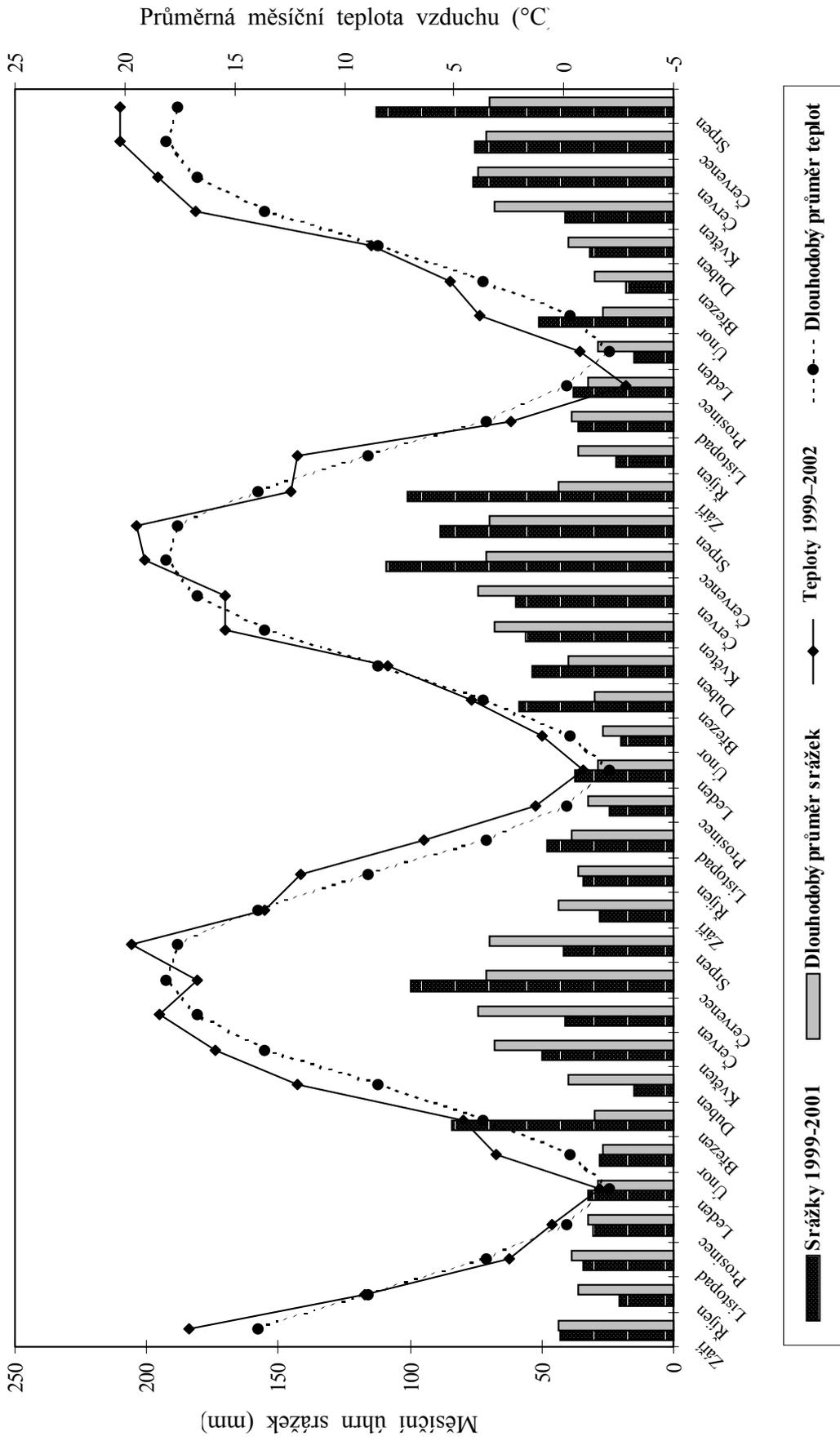
Ke konci dubna došlo k citelnému oteplení a porosty obilovin na to zareagovaly prudkým nástupem vegetace. Limitujícím faktorem příznivého vývoje porostů v tomto období byly nedostatečné srážky.

Další průběh klimatu až do žňového období již byl pro další vývoj obilnin poměrně příznivý. Sklizené ozimé i jarní porosty, původně založené v agrotechnických termínech a s dobrou úrovní ošetřování během vegetace, se vyznačovaly poměrně dobrou výnosovou úrovní a velmi dobrou kvalitou. Zlom nastal nástupem přívalových dešťů, které zasáhly podstatné území ČR v první polovině srpna a které následně měly za následek vznik rozsáhlých povodní. Produkce z ploch postižených těmito zvýšenými srážkami se vyznačuje jednak nižší výnosovou úrovní, ale především podstatně nižší kvalitou.

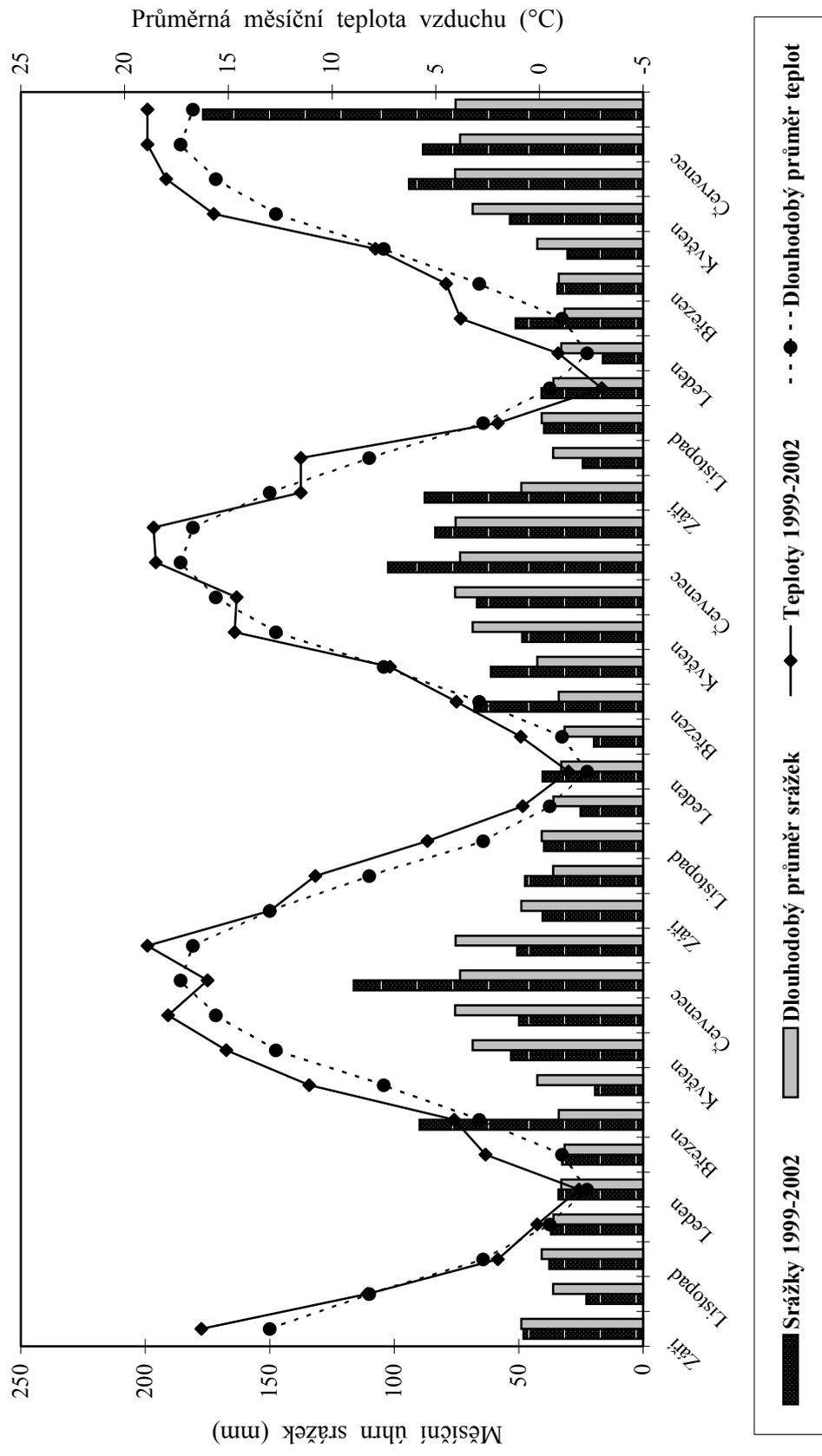
Porovnání dlouhodobých průměrů měsíčních úhrnů srážek a průměrných měsíčních teplot vzduchu se skutečností září 1999 až srpen 2002 - kukuřičná výrobní oblast

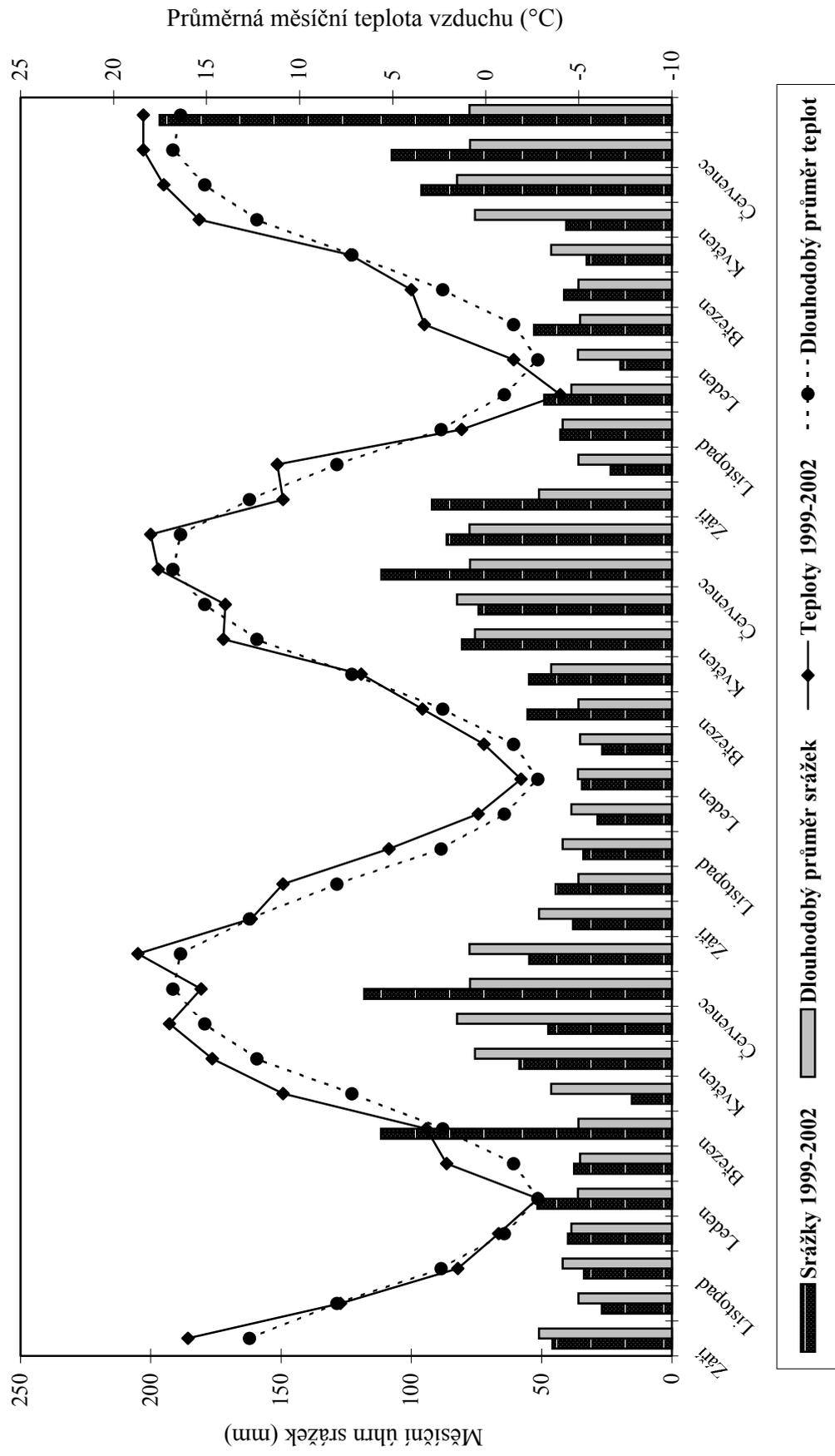
Porovnání dlouhodobých průměrů měsíčních úhrnů srážek a průměrných měsíčních teplot vzduchu se skutečností září 1999 až srpen 2002 - řepařská výrobní oblast

Porovnání dlouhodobých průměrů měsíčních úhrnů srážek a průměrných měsíčních teplot vzduchu se skutečností září 1999 až srpen 2002 - obilnářská výrobní oblast

Porovnání dlouhodobých průměrů měsíčních úhmů srážek a průměrných měsíčních teplot vzduchu se skutečností září 1999 až srpen 2002 - bramborářská výrobní oblast

PŠENICE

Výroba

Aktuální odhad MZe o celkové sklizni pšenice, který vychází z odhadu produkce ČSÚ k 15. 8. 2002, sníženého o produkci pšenice z ploch zničených povodněmi v srpnu 2002, dosahuje 3917,0 tis. tun. Z tohoto množství je 3723,2 tis. tun pšenice ozimé a pouze 193,8 tis. tun (tj. 4,9 % z celkové výroby) pšenice jarní.

Celková výroba pšenice poklesla proti skutečnosti předchozího roku o 559,1 tis. tun, tj. o 12,5 %. Toto snížení vyplývá z poklesu produkce pšenice ozimé o 582,3 tis. tun, tj. o 13,5 %. Naopak u pšenice jarní bylo zaznamenáno navýšení produkce o 23,2 tis. tun (13,6 %).

Na poklesu výroby pšenice v roce 2002 se podílejí pokles osevních ploch i meziroční pokles průměrného hektarového výnosu. Pšenice přesto zůstává na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 60,9 % nabídky všech obilovin.

Při hodnocení letošního poklesu úrody pšenice je nutné si uvědomit, že loňská sklizeň byla v ČR nejvyšší za posledních 10 let. Letošní úrovní výroby se pšenice vrací do produkční hladiny obvyklé z předchozích období.

Podle dosavadních výsledků monitoringu kvality letošní sklizně vyplývá, že pšenice potravinářská ze sklizně 2002 vykazuje zlepšení jakostní ukazatelů ve srovnání se sklizní 2001. Zlepšení je patrné především v obsahu bílkovin; průměrná hodnota všech doposud odebraných vzorků letos v tomto parametru dosahuje 12,4 %. Zatímco již třetím rokem po sobě nebudou problémy také se zajištěním kvality sklizně z pohledu čísla poklesu (průměrně 288 s), limitujícím parametrem celkové kvality se pravděpodobně stane objemová hmotnost, se kterou byly značné problémy také v loňském roce. Letošní sklizeň doposud vykazuje průměrnou objemovou hmotnost 764 g/l. Požadavkům ČSN v tomto ukazateli vyhovuje 55 % vzorků. V tomto směru je však nutno brát na zřetel, že toto zastoupení je vztaženo na údaj podle novelizovaného znění ČSN s méně náročnými parametry, platné od 1. 7. 2002 (760 g/l). Podle hodnocení předchozího znění normy, které také odpovídá hodnotě požadované intervenčním nákupem SZIF (tj. 780 g/l), by vyhovovalo pouze 29 % vzorků.

Z doposud odebraných vzorků jich splňuje ve všech požadovaných kritériích normu 29,4 % a pouze 0,6 % vzorků nespĺňuje normu ani v jednom ukazateli. Všem parametrům intervenčního nákupu SZIF odpovídá 15,2 % vzorků.

Následující tabulky obsahují výsledky sledování technologické jakosti potravinářské pšenice ze sklizně 2002 a procenta vzorků, nevyhovujících ČSN 461100-2 (potravinářská pšenice). Pro srovnání jsou tyto výsledky doplněny o některé údaje z minulých let. Srovnání je komplikováno skutečností, že od 1. 7. 2002 vstoupila v platnost nová ČSN 461100-2, u které došlo k úpravám v hodnocení kvality potravinářské pšenice u některých ukazatelů.

Průměrné hodnoty kvality pšenice ze sklizně 2002 ve srovnání s kvalitou z předchozích sklizní

Rok	Objemová hmotnost (g/l)	SDS – seditest (ml)	Číslo poklesu (s)	N – látky (%)	Propad pod sítem 2,5 mm (%)	Propad pod sítem 2,2 mm (%)	Obsah příměsí (%)	Obsah nečistot (%)
1997	766,7	60,0	214,0	11,6	10,1	3,2	-	-
1998	790,0	66,7	249,0	12,0	7,9	3,0	-	-
1999	787,4	67,8	291,5	11,6	11,6	3,3	-	-
2000	769,1	71,7	222,8	12,7	10,7	3,3	-	-
2001	758,0	72,6	256,1	11,2	9,6	3,4	-	-
2002 (653 vz.)	761,0	35,0*	281,0	12,4	-	-	3,4	0,3

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

Poznámka *) Sedimentační test letos poprvé prováděn složitějším Zeleného testem v souladu s ČSN. Norma stanoví minimální hodnotu pro potravinářskou pšenici 30 ml.

Procentický podíl vzorků pšenice neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářské pšenice podle požadavků ČSN 461100 – 2

	1998	1999	2000	2001	2002 (653 vz.)
objem. hmotnost nižší než 780 g/l	34,3	36,1	62,6	72,6	70,6
objem. hmotnost nižší než 760 g/l*	-	-	-	-	44,9
SDS – test nižší než 55 ml	15,7	9,3	9,6	7,9	-
Zeleného testu nižší než 30 ml*	-	-	-	-	26,3
číslo poklesu nižší než 200 s	23,8	13,0	37,0	21,0	19,9
bílkoviny nižší než 12 %	48,5	60,0	31,3	72,3	42,0
bílkoviny nižší 11,5 %*	-	-	-	-	28,5
bílkoviny nižší než 11 %	19,3	27,5	13,8	43,3	-
propad pod sítem 2,2 mm větší než 3 %	40,6	47,2	45,4	46,2	-
obsah příměsí*	-	-	-	-	11,1
obsah nečistot*	-	-	-	-	13,8

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

Poznámka: *) Jakostní ukazatele podle nové ČSN 461100-2 platné od 1. 7. 2002

Osevní plochy

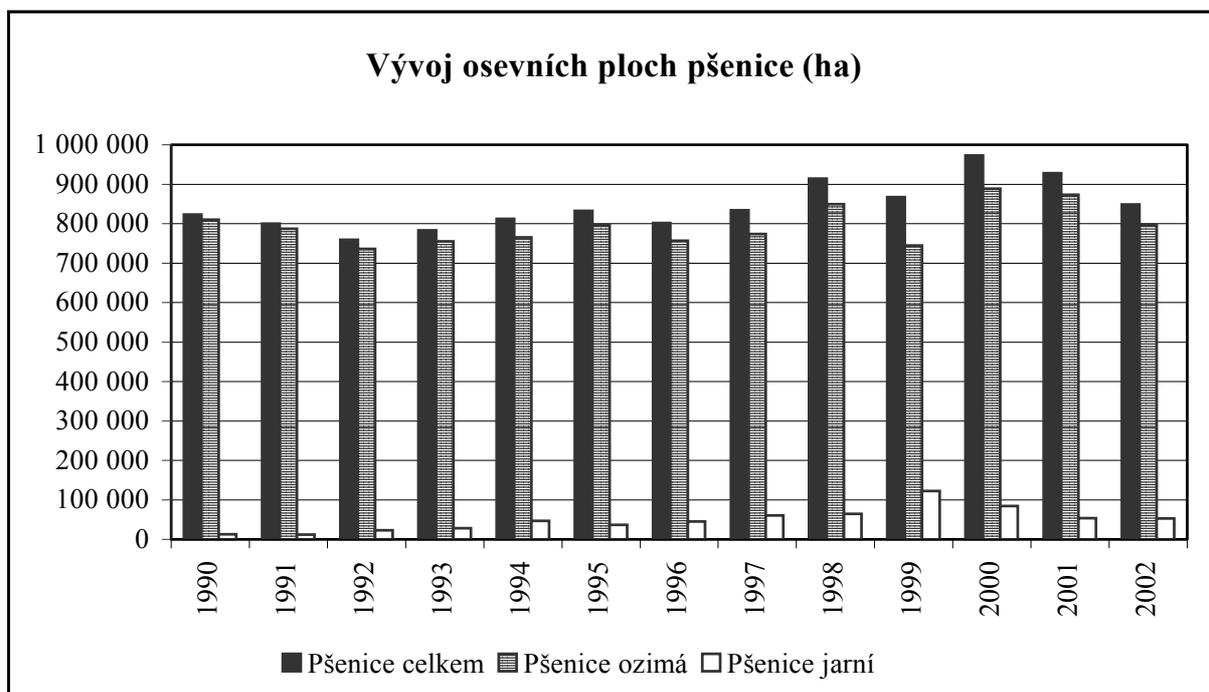
Osevní plocha pšenice podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2002 proti předchozímu roku citelně poklesla o 78,4 tis. ha (8,5 %) a dosáhla 848,8 tis. ha. Na tomto poklesu se podílí především úbytek osevních ploch pšenice ozimé (meziročně o 77,3 tis. ha), zatímco osevní plocha pšenice jarní poklesla pouze mírně (o 1,2 tis. ha).

I přes druhým rokem po sobě jdoucí snížení výměry osevních ploch zůstává ozimá pšenice naší zdaleka nejrozšířenější plodinou, která v roce 2002 zaujímá 50,9 % výměry všech obilnin a 29,6 % všech osetých ploch. Z celkové osevní plochy pšenice zaujímá ozimá pšenice více než 93,8 %.

Záplavami v srpnu 2002 byly zničeny porosty pšenice o výměře 8,2 tis. ha (z toho 7,4 tis. ha pšenice ozimé a 0,8 tis. ha pšenice jarní). O tuto výměru byla snížena osevní plocha pšenice pro účely bilančních propočtů v této zprávě.

V posledních letech bylo u nás možné zaznamenat postupný trend kolísavého nárůstu osevních ploch pšenice. Za předpokladu dosažení výnosové hladiny obvyklé pro ČR dochází ke vzniku situace, že výroba výrazně přesahuje jednotlivé položky domácí spotřeby a je třeba následně určitou část produkce vyvézt do zahraničí, protože pro ni není užití na domácím trhu. Rovnováha na vnitřním trhu je pak velmi úzce závislá na podmínkách realizace obilovin na zahraničních trzích, které jsou v posledních letech obilninami převážně přesycené. Převaha nabídky nad poptávkou vede k poruchám na vnitřním trhu obilovin.

Prostor pro další nárůst osevních ploch pšenice v ČR je tedy velmi omezený a letošní pokles osevních ploch je třeba brát z pohledu výše uvedeného jako pozitivní skutečnost.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2002 se u pšenice očekává průměrný výnos 4,66 t/ha, což představuje ve srovnání s předchozím rokem pokles o 0,19 t/ha (tj. 3,9 %). Výnos se meziročně snížil jak u pšenice ozimé o 0,23 t/ha, tak ještě výrazněji u pšenice jarní o 0,53 t/ha.

Ačkoli se ve srovnání se sklizní roku 2001 jedná o pokles, byla dosažena pro obvyklé podmínky ČR velmi dobrá výnosová úroveň (třetí nejvyšší průměrný výnos pšenice za posledních deset let).

Bilanční tabulka pšenice

Ukazatel	Jedn.	1997/ 1998	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	834,1	914,0	867,6	972,7	927,2	848,6
Sklizňová plocha	tis. ha	825,5	912,3	867,1	970,4	923,2	840,6
Výnos	t/ha	4,41	4,21	4,65	4,21	4,85	4,66
Výroba	tis. t	3 640,3	3 844,7	4 028,3	4 084,1	4 476,1	3 917,0
Počáteční zásoby	tis. t	689,2	845,1	826,1	667,8	772,8	1 374,3
Dovoz	tis. t	49,2	90,1	19,7	7,5	11,4	10,0
Celková nabídka	tis. t	4 378,7	4 779,9	4 874,1	4 759,4	5 260,3	5 301,3
Domácí spotřeba celkem¹⁾	tis. t	3 450,7	3 479,5	3 369,9	3 661,0	3 811,0	3 821,0
z toho – potraviny	tis. t	1 230,0	1 230,0	1 170,0	1 220,0	1 245,0	1 240,0
– osiva	tis. t	194,0	199,5	198,9	200,0	195,0	200,0
– krmiva	tis. t	2 026,7	2 050,0	2 000,0	2 240,0	2 370,0	2 380,0
– technické užití	tis. t	-	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	82,9	474,3	836,4	325,6	75,0	750,0
Celkové užití	tis. t	3 533,6	3 953,8	4 206,3	3 986,6	3 886,0	4 571,0
Konečné zásoby	tis. t	845,1	826,1	667,8	772,8	1 374,3	730,3
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	24,49	23,74	19,82	21,11	36,06	19,11

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SZIF a SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Pro marketingový rok 2002/2003 se počáteční zásoby pšenice výrazně navýšily o 601,5 tis. tun (tj. 77,8 %) proti předchozímu marketingovému roku.

Silný nárůst zásob je výsledkem nadprůměrné sklizně v roce 2001 a nižšího vývozu v následujícím marketingovém roce 2001/2002, který nezajistil odčerpání vzniklého bilančního přebytku.

Dovoz

V marketingovém roce 2001/2002 se dovezlo podobně jako v předchozích letech pouze 11,4 tis. tun pšenice. Tato skutečnost koresponduje s plným pokrytím potřeb tuzemského zpracovatelského průmyslu domácí produkcí. Na rozdíl od předchozích let byla převážná část pšenice dovezena ve formě pšenice krmné (10,9 tis. tun, tj. 95,6 %).

Podobný vývoj ve smyslu velmi omezeného dovozu pšenice ze zahraničí se očekává také v marketingovém roce 2002/2003. Domácí sklizeň plně pokryje tuzemskou spotřebu a dovoz by neměl přesáhnout 10 tis. tun.

Dovoz pšenice a souřeže v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	94,3	76,8	171,2	1993/1994	108,7
1994	31,9	12,3	44,1	1994/1995	15,3
1995	3,0	1,7	4,7	1995/1996	2,0
1996	0,3	1,7	2,0	1996/1997	195,8
1997	194,0	30,7	224,7	1997/1998	49,2
1998	18,5	65,5	84,0	1998/1999	90,1
1999	24,6	19,6	44,2	1999/2000	19,7
2000	0,2	7,1	7,3	2000/2001	7,5
2001	0,4	1,1	1,5	2001/2002	11,4
2002	10,3	0,3 ^{*)}	10,6 ^{*)}	2002/2003	0,3 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna

Celková nabídka

Očekávaná celková nabídka pro marketingový rok 2002/2003 činí 5301,3 tis. tun, což je o 41,0 tis. tun (0,8 %) více než v předchozím roce. Jedná se o nejvyšší nabídku pšenice za posledních 10 let, která vyplývá především ze zvýšených vstupních zásob.

Při plném pokrytí požadavků potravinářského i krmivářského průmyslu dosahují disponibilní možnosti vývozu pšenice při takové celkové nabídce 750 tis. tun.

Potravinářské užití

Domácí spotřeba pšenice pro potravinářské účely je v dlouhodobém časovém horizontu stabilizovaná. Užití potravinářské pšenice kolísá ve srovnání jednotlivých marketingových let zejména v důsledku vývozu potravinářských výrobků, který se promítá do této položky.

Ve vývozu výrobků z pšenice došlo v marketingovém roce 2001/2002 k útlumu, který byl vyvolán celkovou přesyceností trhů s obilními výrobky v našem teritoriu. Vývoz pšeničné mouky v tomto období dosáhl 24,3 tis. tun, což je o 63 % méně, než kolik činil vývoz pšeničné mouky v marketingovém roce 2000/2001.

Spotřeba pšenice na obyvatele a rok v roce 2000 dosáhla podle ČSÚ 113,8 kg v hodnotě zrna (86,6 kg v hodnotě mouky) a zvýšila se tak oproti předchozímu roku o 1,7 kg (1,5 %). Vzhledem k tomu, že se jedná o druhým rokem za sobě jdoucí zvýšení po předchozím dlouholetém období poklesu spotřeby, jde o velmi významný signál o zvyšující se spotřebě pšenice pro lidskou výživu.

Vývoz pšeničné mouky (položky celního sazebníku skupiny 1101) v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	41,0	8,3	49,3	1993/1994	13,8
1994	5,5	0,9	6,5	1994/1995	4,2
1995	3,3	72,6	75,8	1995/1996	98,6
1996	26,0	0,6	26,6	1996/1997	2,7
1997	2,1	12,4	14,5	1997/1998	17,3
1998	4,9	4,3	9,3	1998/1999	13,6
1999	9,3	12,6	21,8	1999/2000	37,3
2000	24,7	40,1	64,8	2000/2001	65,5
2001	25,4	14,6	40,0	2001/2002	24,3
2002	9,7	2,7 ^{*)}	12,4 ^{*)}	2002/2003	2,7 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna

Spotřeba na osivo

Meziroční pokles osevních ploch pšenice a z toho plynoucí vliv na snížení spotřeby pšenice na osivo byl v marketingovém roce 2001/2002 do určité míry kompenzován zvýšením průměrného výsevu vzhledem k vlhčímu charakteru v termínu nejhodnějším pro setí ozimé pšenice na podzim 2000. Ve výsledku došlo k mírnému poklesu spotřeby pšenice na osivo o 5,0 tis. tun.

Pro marketingový rok 2002/2003 očekáváme stabilizaci spotřeby osiva pšenice na úrovni 200 tis. tun.

Krmivářské užití

Pšenice je v ČR nejdůležitější krmnou obilovinou. V posledních letech je možné zaznamenat další nárůst jejího zastoupení v krmných bilancích, vyplývající především z její nadvýroby a tudíž snadné dostupnosti.

V marketingovém roce 2001/2002 došlo ke zvýšení krmného užití pšenice ve srovnání s marketingovým rokem 2000/2001 o 130,0 tis. tun (tj. o 5,8 %) na 2370,0 tis. tun. Předpoklad pro marketingový rok 2002/2003 počítá se stabilizací spotřeby pšenice na krmiva na 2380,0 tis. tun.

Podstatná část pšenice je dosud pěstována s cílem dosáhnout potravinářskou kvalitu s vyšší hladinou realizační ceny, což může činit v některých letech krmivářském sektoru problémy se zajištěním dostatku suroviny skutečně vhodné pro zpracování na tyto účely. Tím se zvyšuje poptávka po kvalitní měkké krmné pšenici a následně dochází v některých obdobích k přibližování ceny této kvalitní krmné suroviny ceně potravinářské pšenice. Toto cenové přiblížení bylo patrné v předchozích letech. V 1. polovině roku 2002 došlo k určitému zpětnému oddálení cen jakostní potravinářské a krmné pšenice, které bylo způsobeno celkově nízkou potravinářskou kvalitou sklizně pšenice roku 2001 a naopak nadprodukcí pšenice nižší kvality používané ke krmným účelům.

Technické užití

Program zpracování biolihu do alternativních paliv je součástí podpor MZe od roku 1999. Za účelem umožnit rozšíření nepotravinářského využití zemědělské produkce v ČR jsou pro rok 2002 schváleny podmínky pro poskytování podpory formou dotace na základě programu 1.J. Podpora využívání bioetanolu jako alternativního paliva. Šířka využití programu je závislá na vstupních cenách surovin pro výrobu biolihu a cenách běžného benzínu.

Využití biolihu je ve stadiu testování u nových výrobců lihobenzinové směsi, vlastní výroba ETBE nebyla dosud zahájena.

Vývoz

Vývoz v marketingovém roce 2001/2002 dosáhl i přes skutečnost, že disponibilní vývozní možnosti ze sklizně 2001 dosahovaly přes 600 tis. tun, pouze 75,0 tis. tun. Nízký vývoz do zahraničí tak neodčerpal bilanční přebytek, který přešel do stávajícího marketingového roku ve formě zvýšených vstupních zásob. Tyto vlivy v marketingovém roce 2002/2003 generují při plném pokrytí potřeb potravinářského i krmivářského průmyslu opět významné disponibilní vývozní možnosti pšenice v množství 750 tis. tun. Sklizeň pšenice v roce 2002 především vlivem úbytku osevních ploch překročila domácí spotřebu pouze mírně a významněji se nepodílí na tvorbě stávajících vyšších vývozních možností.

Zatímco v předchozím marketingovém roce 2001/2002 nebyl realizován státní zásah na trhu s pšenicí, ve stávajícím marketingovém roce 2002/2003 SZIF nakupuje od července 2002 v rámci intervenčního nákupu potravinářskou pšenici za intervenční cenu 3500 Kč/t. Vzhledem k tomu, že do konce září bylo takto nakoupeno 668 tis. tun pšenice, významná část bilančního přebytku pšenice tak byla vyvážena z volného trhu. To se nepochybně projeví ve zbývajících částech marketingového roku 2002/2003 ve smyslu vyrovnání poptávky s nabídkou a stabilizace, respektive následného oživení cen na vnitřním trhu s pšenicí. Velmi důležitý pro další vývoj bude způsob realizace intervenčně nakoupené pšenice.

Významným prvkem vývozu v marketingovém roce 2001/2002 se stala skutečnost, že většina vyvezené pšenice směřovala do zemí EU – konkrétně do Německa (69 %) a do Itálie (16 %). Naopak do tradičních destinací našeho vývozu Slovenska a Polska se vyvezlo méně než tomu je obvyklé, a to především kvůli fyto-sanitárním omezením dovozu ze strany Polska a vlivem vlastní přebytekové sklizně pšenice na Slovensku.

Vývoz pšenice a souřeže v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	125,9	1,2	127,1	1993/1994	16,8
1994	15,5	13,2	28,7	1994/1995	371,2
1995	358,0	660,2	1 018,3	1995/1996	802,8
1996	142,5	2,8	145,3	1996/1997	3,1
1997	0,3	3,3	3,5	1997/1998	82,9
1998	79,7	75,5	155,1	1998/1999	474,3
1999	398,8	169,1	568,0	1999/2000	836,4
2000	667,3	200,3	867,6	2000/2001	325,6
2001	125,3	25,9	151,2	2001/2002	75,0
2002	49,1	3,3 ^{*)}	52,4 ^{*)}	2002/2003	3,3 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna

Celkové užití, konečné zásoby

Za předpokladu uskutečnění vývozu pšenice do zahraničí v potřebném množství 750 tis. tun dojde v marketingovém roce 2002/2003 k navýšení celkového užití pšenice na 4571 tis. tun (o 17,6 % vyšší ve srovnání s předchozím marketingovým rokem). Dosažením takové úrovně celkového užití, které je nejvyšší za posledních sedm let, by došlo k návratu objemu konečných zásob na úroveň, která odpovídá vyrovnané poptávce a nabídce a příznivě ovlivňuje tvorbu cen na vnitřním trhu s pšenicí.

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen pšenice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1995/1996 – 2002/2003 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravin.	1995/1996	2 977	2 623	2 696	2 815	3 016	3 131	3 240	3 374	3 459	3 518	3 639	3 867
	1996/1997	4 310	3 962	3 946	4 095	4 229	4 329	4 447	4 580	4 694	4 821	4 818	4 800
	1997/1998	4 711	4 206	4 184	4 316	4 365	4 346	4 389	4 346	4 300	4 267	4 185	4 171
	1998/1999	4 093	3 892	3 935	3 961	3 942	3 922	3 890	3 874	3 815	3 752	3 718	3 629
	1999/2000	3 518	3 185	3 175	3 127	3 114	3 082	3 117	3 116	3 123	3 199	3 200	3 262
	2000/2001	3 377	3 391	3 566	3 746	3 826	3 895	3 975	4 042	4 109	4 146	4 157	4 211
	2001/2002	4 207	3 689	3 552	3 674	3 688	3 743	3 709	3 731	3 666	3 527	3 384	3 243
	2002/2003	3 139	3 323										
Pšenice krmná	1995/1996	2 431	2 217	2 204	2 275	2 358	2 425	2 520	2 667	2 696	2 844	3 056	3 142
	1996/1997	3 361	3 273	3 271	3 493	3 626	3 691	3 731	3 819	3 886	3 997	3 948	4 009
	1997/1998	3 956	3 699	3 624	3 610	3 610	3 599	3 522	3 503	3 451	3 413	3 347	3 383
	1998/1999	3 296	3 091	3 097	3 041	3 037	3 072	2 992	2 965	2 953	3 027	2 946	2 883
	1999/2000	2 776	2 364	2 368	2 432	2 455	2 485	2 543	2 636	2 644	2 723	2 772	2 847
	2000/2001	2 874	2 853	2 918	3 049	3 167	3 167	3 210	3 350	3 427	3 553	3 597	3 611
	2001/2002	3 568	3 245	3 206	3 198	3 214	3 237	3 207	3 225	3 219	3 127	3 073	2 875
	2002/2003	2 735	2 507										

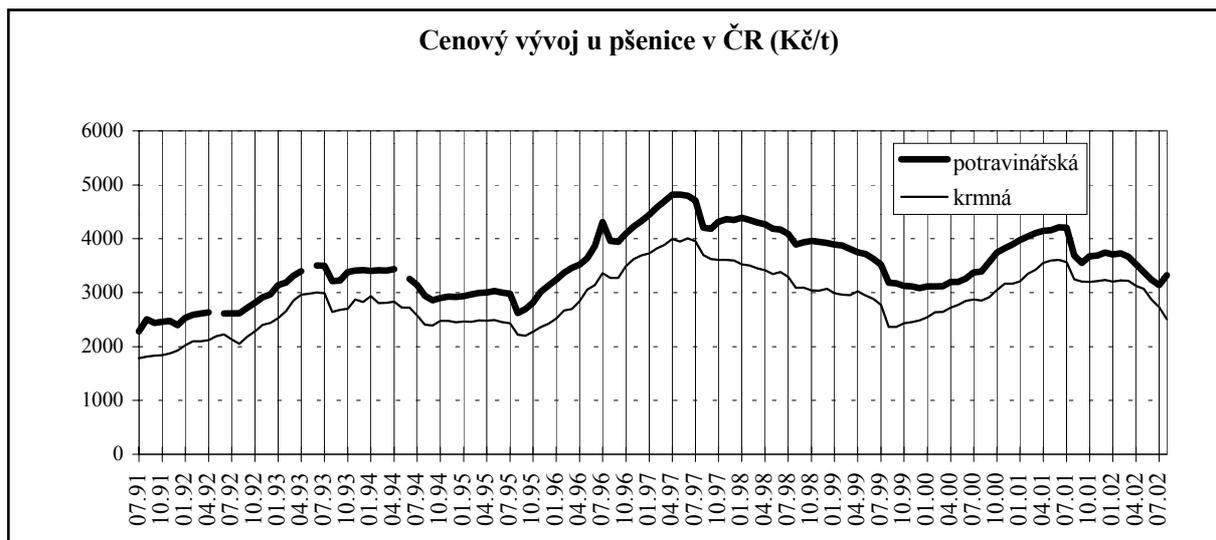
Pramen: ČSÚ

Po nadprůměrné sklizni roku 2001 v souladu s tím, že domácí potřeba pšenice byla plně zajištěna tuzemskou výrobou a vznikly značné dispoziční možnosti vývozu, ceny jednorázově mírně poklesly, avšak v dalším průběhu zbytku roku 2001 si udržely stabilní úroveň. V průběhu marketingového roku 2001/2002 nebyla vyhlášena cena pro intervenční nákup. Cena pšenice na volném trhu nebyla ovlivněna touto cenou, jak tomu bylo v předchozích letech.

Vzhledem ke zhoršeným podmínkám pro vývoz obilních komodit do zahraničí a nižší kvalitě domácí sklizně bylo v průběhu celého marketingového roku 2001/2002 dosaženo nízkého vývozu, který nebyl dostatečný k neutralizaci účinků množství nadprůměrné sklizně 2001. V první polovině roku 2002 tak došlo na našem vnitřním trhu k cenovému poklesu, který vyplynul z nárůstu domácích zásob.

Ve stávajícím marketingovém roce 2002/2003 SZIF nakupuje od července 2002 v rámci intervenčního nákupu potravinářskou pšenici za intervenční cenu 3500 Kč/t. Český obilní trh na existenci státního zásahu za zřetelně vyšší cenu zareagoval zastavením propadu cen pšenice.

Vzhledem k tomu, že do poloviny září bylo v rámci intervence nakoupeno 688 tis. tun pšenice, významná část bilančního přebytku pšenice tak byla vyvázána z volného trhu. To se nepochybně projeví ve zbývající části marketingového roku 2002/2003 ve smyslu vyrovnaní poptávky s nabídkou a stabilizace, respektive následného oživení cen na vnitřním trhu s pšenicí. V tomto ohledu bude velmi důležitý pro další vývoj ceny způsob realizace intervenčně nakoupené pšenice. Lze předpokládat, že dojde k oživení měsíčních průměrů cen potravinářské pšenice u zemědělců ke konci kalendářního roku 2002 na úroveň 3400 – 3600 Kč/t a u krmné pšenice se budou tyto ceny pohybovat v rozmezí 2500 – 2700 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

ŽITO

Výroba

Předpokládaná sklizeň žita v roce 2002 ve výši 126,3 tis. tun je stanovena na základě odhadu sklizně základních obilovin ČSÚ k 15. 8. 2002 (128,1 tis. tun), sníženého o produkci porostů zničených následkem povodní v srpnu 2002. Ve srovnání se skutečnou výrobou loňského roku tak dochází k významnému poklesu produkce o 23,0 tis. tun (15,4 %). Jedná se o snížení výroby této komodity již čtvrtým po sobě jdoucím rokem; ve srovnání s rokem 1998 se výroba dramaticky snížila na méně než polovinu (na 48,4 %). Pokles výroby vyplývá z trvalějšího poklesu zájmu o pěstování žita v ČR v posledních letech, který se vyznačuje výrazným poklesem osevních ploch.

Produkce sklizně 2002, podobně jako v předchozích dvou letech, zdaleka nepokrývá potřeby domácího zpracovatelského průmyslu. Ve stávajícím marketingovém roce se deficit mezi domácí výrobou a spotřebou dále prohloubí a předpokládá se dovoz 50 tis. tun kvalitního potravinářského žita.

Kvalitu žita ze sklizně 2002 lze podle dosavadních částečných výsledků monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako podprůměrnou. Již třetím rokem po sobě vykazuje produkce žita problematické hodnoty především u objemové hmotnosti a letos zejména u čísla poklesu. Sníženou kvalitou sklizně dochází k dalšímu prohloubení deficitu pokrytí tuzemských potřeb domácí výrobou kvalitního potravinářského žita, protože k potravinářským účelům může být použita pouze část této sklizně a část tuzemské spotřeby musí být kryta dovozem. Kvalitu žita z letošní sklizně dokumentuje tabulka pod textem, ze které je patrné, že téměř 56 % vzorků žita nedosahuje čísla poklesu 120 sekund a podle nové normy „změkčený“ ukazatel objemové hmotnosti (nejméně 700 g/l) nesplňuje téměř ¼ vzorků. Ve všech ukazatelích vyhovuje ČSN pouze 38,4 % vzorků.

Přestože hodnocení kvality letošní produkce žita již probíhá podle nového znění ČSN 461100-4, platného od 1. 7. 2002, byly výsledky monitoringu obohaceny o údaje, vycházející ze znění původní ČSN tak, aby se zachovaly maximální možnosti srovnání s předchozími ročníky.

Procentický podíl vzorků žita neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářského žita podle požadavků ČSN 461100-4

Ukazatel jakosti	1998	1999	2000	2001	2002 (73 vzorků)
Objemová hmotnost menší než 730 g/l	16,8	18,0	26,9	59,8	58,9
Objemová hmotnost menší než 700 g/l	-	-	-	-	24,7
Číslo poklesu menší než 120 s	13,9	6,0	79,9	30,7	56,2
Číslo poklesu menší než 80 s	1,0	3,0	51,9	8,0	43,8
Příměsi	-	-	-	-	4,1
Nečistoty	-	-	-	-	0,0

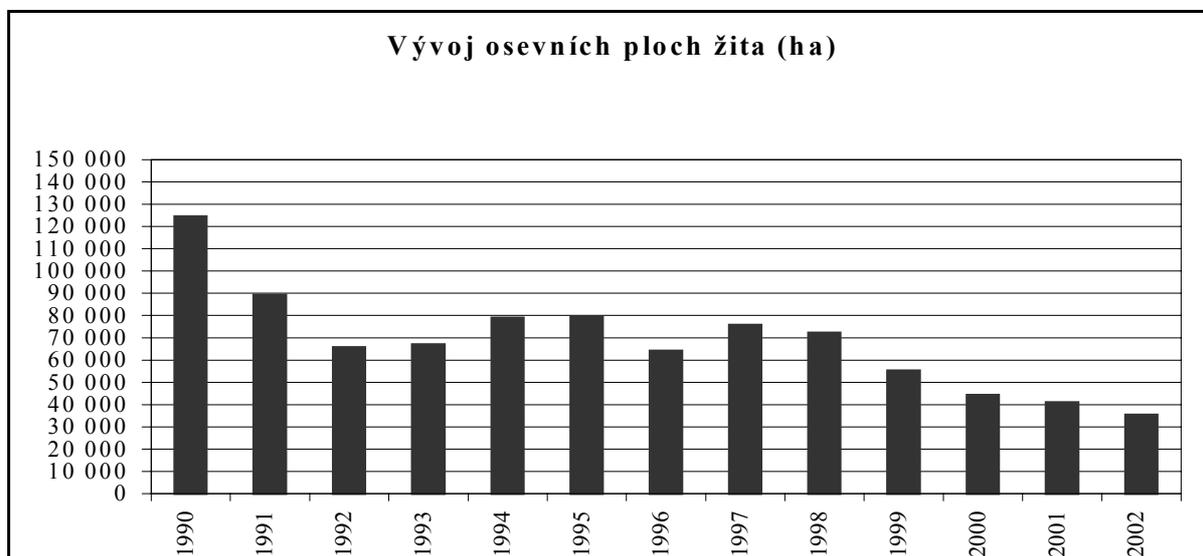
Pramen: Monitoring kvality sklizně žita v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2002 bylo žito pěstováno v ČR pouze na 35,3 tis. ha, tj. o dalších 5,7 tis. ha (13,8 %) méně než v předchozím roce. K dalšímu úbytku pěstební plochy došlo následkem povodní v srpnu 2002, při kterých bylo podle šetření MZe zničeno 527 ha této komodity.

Dlouhodobý pokles sklizňové plochy žita souvisí se zhoršenými odbytovými podmínkami na tuzemském trhu v předchozích letech. Vlivem stále klesající nabídky žita a nestálé kvality produkce této komodity se postupně charakter vnitřního trhu se žitem změnil na nedostatkový s převahou poptávky. To vedlo k oživení cen žita na vnitřním trhu.

Jak vyplývá z letošních osevních ploch, důvěra v pěstování této tradiční komodity se doposud neobnovila. Ve srovnání s rokem 1998 dosahuje osevní plocha ke sklizni 2002 necelé poloviny (48,9 %).

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Očekávaný hektarový výnos žita v roce 2002 ve výši 3,63 t/ha představuje ve srovnání se skutečností předchozího roku snížení pouze o 0,09 t/ha (2,4 %).

Žito se tak letos řadí mezi plodiny s nižším poklesem hektarového výnosu v porovnání s loňským klimaticky velmi příznivým rokem. Hlavní roli na meziročním poklesu produkce žita tedy letos sehrál výpadek osevních ploch a průměrný hektarový výnos se na něm podílí pouze okrajově.

Počáteční zásoby

Žito má v současnosti ve srovnání s ostatními obilními komoditami na našem vnitřním trhu odlišné postavení, neboť kvalitního potravinářského žita je na něm nedostatek. Proto obecné konstatování u kategorie obilniny celkem, že na počátku marketingového roku 2002/2003 došlo k výraznému nárůstu zásob, u žita neplatí. V průběhu marketingového roku 2001/2002 došlo k dalšímu čerpání bilančních zásob, takže počáteční zásoby marketingového roku 2002/2003 činily 59,7 tis. tun.

Vysoké zásoby žita v posledních čtyřech letech postupně klesaly. Jejich okamžitému využití pro naplnění naší nedostatkové bilance potravinářského žita bránila podprůměrná kvalita žitné produkce v posledních letech. Žito se letos po pětiletém období abnormálně zvýšených zásob přiblížilo svým poměrem konečných zásob k domácí spotřebě k úrovni 25 %, takže zásoby již nelze považovat za nadměrné. Navíc se v průběhu marketingového roku 2002/2003 očekává jejich další pokles.

Bilanční tabulka žita

Ukazatel	Jedn.	1997/ 1998	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003*)
Osevní plocha	tis. ha	75,7	72,2	55,2	44,2	41,0	35,3
Sklizňová plocha	tis. ha	75,6	71,9	55,1	43,9	40,1	34,8
Výnos	t/ha	3,43	3,63	3,67	3,42	3,72	3,63
Výroba	tis. t	259,4	261,2	202,4	150,0	149,3	126,3
Počáteční zásoby	tis. t	94,4	110,2	161,5	123,3	83,5	59,7
Dovoz	tis. t	0,9	9,0	0,0	47,2	49,3	50,0
Celková nabídka	tis. t	354,7	380,4	363,9	320,5	282,1	236,0
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	243,4	217,5	222,0	234,0	222,0	204,0
z toho – potraviny	tis. t	192,0	185,0	170,0	170,0	170,0	170,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	21,4	17,5	12,0	14,0	12,0	14,0
– krmiva	tis. t	30,0	15,0	40,0	50,0	40,0	20,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	1,1	1,4	18,6	3,0	0,4	1,0
Celkové užití	tis. t	244,5	218,9	240,6	237,0	222,4	205,0
Konečné zásoby	tis. t	110,2	161,5	123,3	83,5	59,7	31,0
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	45,28	74,25	55,54	35,68	26,89	15,20

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR, SZIF

*) údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Na rozdíl od předchozích let, kdy se žito prakticky nedováželo, se stává v posledních marketingových letech dovoz kvalitního potravinářského žita nutností. V předchozích dvou marketingových letech (2000/2001 a 2001/2002) se dovoz přiblížil hranici 50 tis. tun. Žito se v marketingovém roce 2001/2002 s dovozem 49,3 tis. tun stalo nejvíce dováženou obilní komoditou.

Podobná situace se očekává i v marketingovém roce 2002/2003. Vzhledem k deficitu produkce tuzemské provenience se předpokládá celkový dovoz žita na úrovni 50 tis. tun.

Dovoz žita v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	0,0	22,7	22,7	1993/1994	34,4
1994	11,7	3,0	14,7	1994/1995	3,4
1995	0,4	0,1	0,5	1995/1996	21,4
1996	21,3	141,6	162,9	1996/1997	200,3
1997	58,7	0,1	58,8	1997/1998	0,9
1998	0,8	8,6	9,4	1998/1999	9,0
1999	0,4	0,0	0,4	1999/2000	0,0
2000	0,0	20,0	20,0	2000/2001	47,1
2001	27,1	19,7	46,8	2001/2002	49,3
2002	29,6	7,7 ^{*)}	37,3 ^{*)}	2002/2003	7,7 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celková nabídka

Podle předpokladu dosáhne celková nabídka žita v marketingovém roce 2002/2003 výše 236,0 tis. tun. Nabídka žita tedy již čtvrtým rokem v řadě opět významně poklesne, a to proti předchozí sezóně o 46,1 tis. tun (16,3 %). Pokles ve srovnání s marketingovým rokem 1998/1999 dosáhne dokonce 144,4 tis. tun (38,0 %). Nižší nabídka nutně povede k dalšímu snížení konečných zásob.

Potravinářské užití

V posledních letech je potravinářské užití žita stabilizované a je realizováno především prostřednictvím mlynářského zpracování. V marketingovém roce 2002/2003 se očekává obdobná úroveň jako byla skutečnost marketingového roku předchozího, tedy ve výši 170 tis. tun.

Spotřeba žita na obyvatele a rok v roce 2000 klesla na 13,8 kg v hodnotě zrna. Potvrdily se tak změny ve spotřebě žita zaznamenané v bilančních předpokladech pro toto období. V současnosti vykazuje žitná surovina stagnaci své spotřeby pro potravinářské účely.

Spotřeba na osivo

Spotřeba osiva žita pro marketingový rok 2002/2003, ve které je zahrnuto i osivo pro pícninářské účely, se očekává na úrovni předchozího marketingového roku.

Krmivářské užití

Vzhledem k poklesu konečných zásob se očekává v marketingovém roce 2002/2003 snížení rozsahu užití žita ke krmným účelům, a to na úroveň 0,5 % spotřeby veškerého krmného obilí. Jedná se po období zvýšeného krmivářského využití žita, kdy dosahovalo jeho zastoupení z celkové spotřeby krmného obilí až 1,5 % a které bylo vyvoláno nadměrnými zásobami žita, o návrat k obvyklé nižší úrovni tohoto užití.

Vývoz

Vývoz žita realizovaný v letech 2001 a 2002 byl minimální, což koresponduje s trendem dlouhodobého poklesu tuzemské produkce žita a nedostatečného zajištění potřeb domácího zpracovatelského průmyslu kvalitní potravinářskou surovinou.

Také pro celý průběh marketingového roku 2002/2003 se v souladu s výše uvedeným očekává velmi omezený vývoz do celkové úrovně 1 tis. tun.

Vývoz žita v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	25,7	7,8	33,4	1993/1994	7,9
1994	0,1	0,4	0,5	1994/1995	0,4
1995	0,0	0,5	0,5	1995/1996	0,8
1996	0,3	0,1	0,4	1996/1997	0,2
1997	0,1	0,4	0,5	1997/1998	1,1
1998	0,7	0,1	0,9	1998/1999	1,4
1999	1,3	0,8	2,1	1999/2000	18,6
2000	17,8	2,9	20,7	2000/2001	3,0
2001	0,1	0,3	0,4	2001/2002	0,4
2002	0,1	0,1 ^{*)}	0,2 ^{*)}	2002/2003	0,1 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2002/2003 se očekává ve srovnání s předchozím obdobím další pokles celkového užití na 205 tis. tun, především vlivem nižší nabídky a z toho vyplývajícího snížení užití pro krmivářské účely.

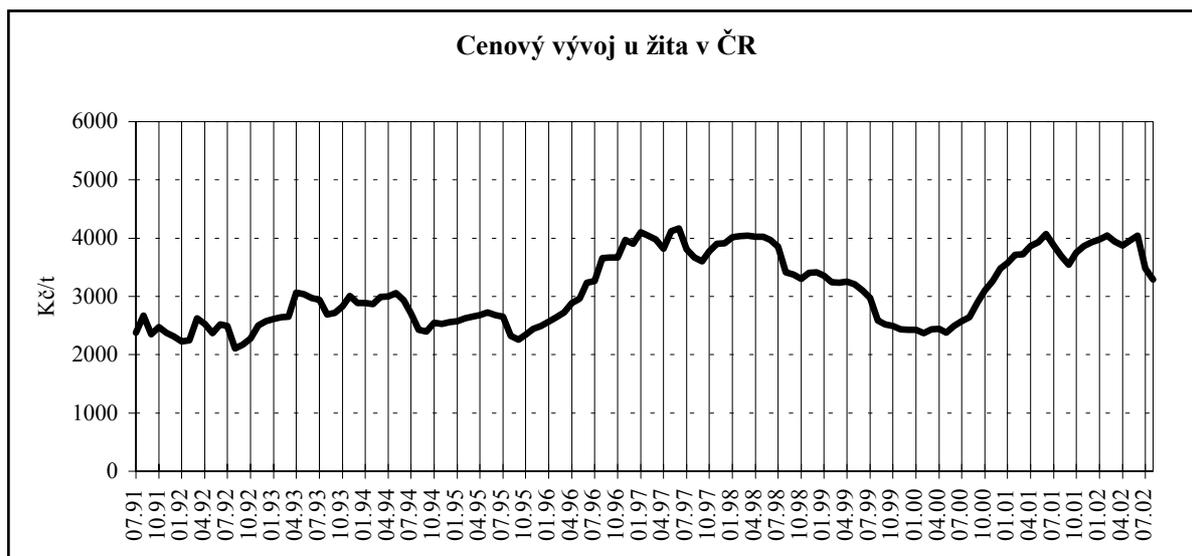
I přes pokles celkového užití se předpokládá další snížení konečných zásob až na úroveň 31,0 tis. tun, což odpovídá 15,2 % domácí spotřeby. Tímto zastoupením žito přestává být komoditou se zvýšenými zásobami, jak tomu bylo v předchozích letech.

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen žita u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1995/1996 – 2002/2003 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Žito	1995/1996	2 651	2 324	2 254	2 341	2 442	2 491	2 571	2 639	2 725	2 891	2 966	3 237
	1996/1997	3 260	3 654	3 667	3 665	3 969	3 906	4 096	4 047	3 981	3 814	4 120	4 164
	1997/1998	3 805	3 671	3 601	3 769	3 902	3 912	4 012	4 039	4 045	4 029	4 025	3 969
	1998/1999	3 857	3 417	3 374	3 299	3 401	3 414	3 359	3 241	3 232	3 257	3 206	3 107
	1999/2000	2 971	2 589	2 524	2 492	2 438	2 429	2 427	2 372	2 433	2 447	2 384	2 490
	2000/2001	2 580	2 643	2 890	3 108	3 265	3 476	3 576	3 718	3 724	3 865	3 928	4 075
	2001/2002	-	3 683	3 546	3 753	3 861	3 935	3 976	4 046	3 945	3 875	3 961	4 048
	2002/2003	3 483	3 295										

Pramen: ČSÚ

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

Nedostatek kvalitního domácího potravinářského žita vyžadoval dovoz, který byl realizován průběžně ve formě potravinářského žita pro mlýny i žitné mouky do pekáren. Nižší cenová úroveň těchto dovozů přispěla k tomu, že nedošlo k obnovení zájmu o pěstování žita. Odhad osevních ploch potvrdil, že ani v letošním roce nedošlo ke zvýšení osevních ploch a žitná produkce nedokáže zajistit dostatek kvalitního žita ani pro stávající marketingový rok 2002/2003. Žito tak nadále zůstane komoditou s napjatou bilancí a trhem, na kterém poptávka po kvalitní surovině převyšuje nabídku. Ačkoli na přelomu marketingových let 2001/2002 a 2002/2003 se žito nevyhnulo jako většina ostatních obilovin cenovému poklesu, uvedené okolnosti by v dalším průběhu stávajícího marketingového roku v cenotvorném vývoji žita měly sehrát hlavní roli.

V závěru roku 2002 se očekává na domácím trhu cena vysoce jakostních partií žitné suroviny na úrovni v rozmezí 3600 – 3900 Kč/t.

JEČMEN

Výroba

Celková sklizeň ječmene je v současné době odhadována MZe na 1870,0 tis. tun. Tento odhad vychází z odhadu produkce ČSÚ k 15. 8. 2002, který činí 1880,8 tis. tun, sníženého o produkci ječmene z ploch zničených povodněmi v srpnu 2002, která dosáhla výměry 2944 ha. Z celkového sklizeného množství je 521,3 tis. tun (27,9 %) ječmene ozimého a 1348,7 tis. tun (72,1 %) ječmene jarního.

Celková výroba ječmene poklesla proti skutečnosti předchozího roku o 95,6 tis. tun, tj. o 4,9 %. Toto snížení vyplývá z poklesu produkce ječmene ozimého o 173,7 tis. tun, tj. o 25,0 %. Naopak u ječmene jarního došlo k navýšení produkce o 78,1 tis. tun (6,1 %).

Na poklesu výroby ječmene celkem v roce 2002 se podílejí pokles osevních ploch i meziroční pokles průměrného hektarového výnosu. Ječmen zůstává po pšenici druhou nejvýznamnější obilovinou na našem trhu. V marketingovém roce 2002/2003 bude tvořit 25,0 % z celkové nabídky všech obilovin.

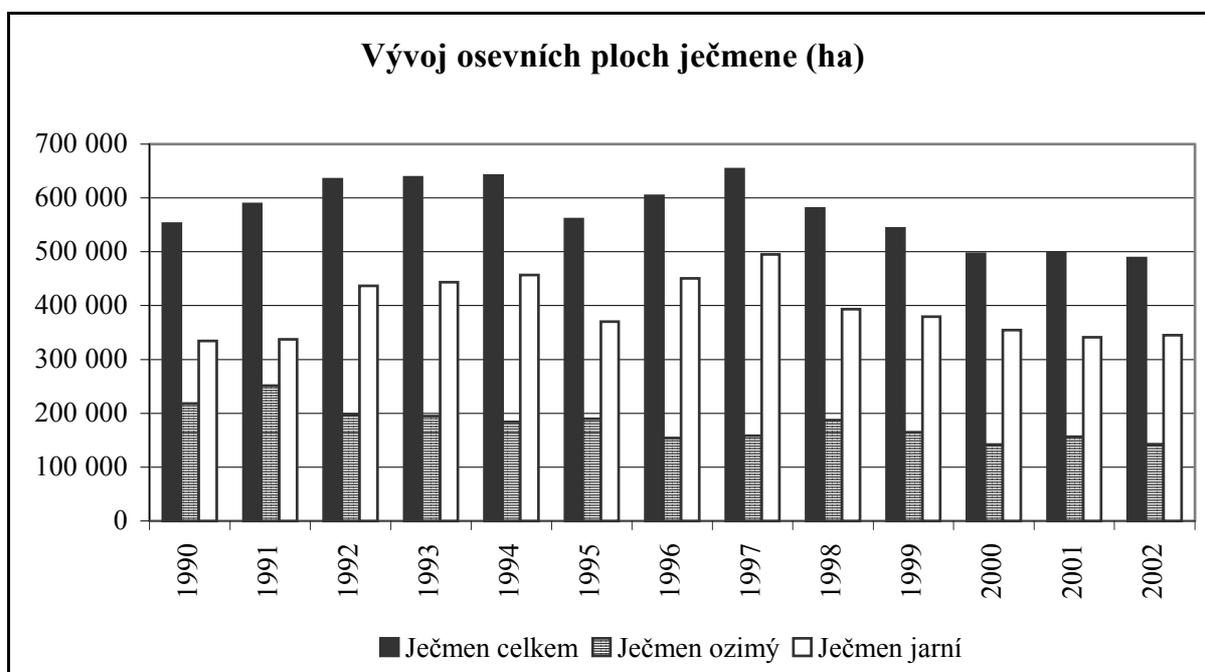
Na výrobu ječmene, především ozimého, má v posledních letech stále silnější vliv napadení virovou chorobou rozšiřovanou mšicemi a křísi, a to žlutou zakrslostí ječmene (BYDV). Ačkoli doposud tato choroba bezprostředně neohrožuje zajištění celkové domácí potřeby ječnou surovinou, její rozsah se stal v posledním pěstebním období, kdy jejímu rozšíření napomohlo teplotně nadprůměrné klima v průběhu října 2001, značným ekonomickým problémem v nejvíce postižených oblastech.

Osevní plochy

Celková osevní plocha ječmene pro rok 2002 dosáhla podle soupisu ploch osevů ČSÚ 488,1 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku se tak snížila o 9,8 tis. ha (2,0 %). V tomto snížení se promítlo výrazné snížení osevní plochy ozimého ječmene (o 13,8 tis. ha na 142,9 tis. ha), zatímco osevní plocha jarního ječmene se zvýšila.

Zastoupení osevních ploch jarního ječmene se meziročně zvýšilo na 70,7 % z celkových ploch ječmene a dosáhlo 345,2 tis. ha. To znamená navýšení zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 22,1 %. Nárůst pěstební plochy po čtyřech letech výrazného poklesu rozsahu pěstování jarního ječmene je s ohledem na potřeby zajištění dostatku kvalitní suroviny pro náš sladovnický průmysl možné hodnotit jako pozitivní fakt. Ze skutečnosti, že ještě v roce 1997 se v ČR pěstovalo o 144,2 tis. ha jarního ječmene více než tomu bylo v roce 2002 je patrné, že existuje významný prostor pro další rozšíření pěstování této komodity.

Záplavami v srpnu 2002 byly podle protokolárního zjišťování zničeny porosty ječmene celkem o výměře 2943 ha. Podstatná část takto zlikvidovaných ploch byla ječmene jarního (2844 ha) a pouze malá část ječmene ozimého (99 ha). Pro účely bilančních propočtů uvedených v této zprávě je produkce z těchto zničených ploch odečtena od produkce odhadované ČSÚ.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Podle odhadu ČSÚ dosáhl průměrný hektarový výnos ječmene ve sklizňovém roce 2002 hodnoty 3,85 t/ha, přičemž u ječmene ozimého činil 3,65 t/ha a u jarního 3,94 t/ha. Vlivem velmi nepříznivých podmínek pro setí ozimého ječmene na podzim 2001 tak došlo k neobvyklé situaci, kdy průměrný výnos jarního ječmene zřetelně převýšil výnos ječmene ozimého. Této skutečnosti přispěl také v posledních letech stále vzrůstající rozsah poškození porostů ozimého ječmene žlutou zakrslostí ječmene, který na podzim 2001 dosáhl dosud svého vrcholu.

Protí předchozímu roku jde o snížení hektarového výnosu ječmene celkem o 0,12 t/ha. Na tento pokles má zásadní vliv snížení výnosu ozimého ječmene o 0,8 t/ha, zatímco výnos jarního ječmene se ve srovnání s předchozím rokem zvýšil o 0,19 t/ha.

Počáteční zásoby

Úroveň zásob ječmene, která v minulých letech významně kolísala od příliš vysoké v období let 1997 až 1999 až po příliš nízkou v letech 2000 až 2001, se stabilizovala. Na počátku marketingového roku 2002/2003 zásoby dosahovaly 294,2 tis. tun (15,7 % domácí spotřeby). S podobnou úrovní počítá i výhled do nadcházejícího období.

Bilanční tabulka ječmene

Ukazatel	Jedn.	1997/ 1998	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003*)
Osevní plocha	tis. ha	653,5	580,5	543,7	496,4	497,9	488,1
Sklizňová plocha	tis. ha	646,5	577,7	542,9	494,7	495,1	485,1
Výnos	t/ha	3,84	3,62	3,94	3,29	3,97	3,85
Výroba	tis. t	2 484,5	2 093,1	2 137,4	1 629,4	1 965,6	1 870,0
Počáteční zásoby	tis. t	389,3	651,2	568,7	345,9	190,4	294,2
Dovoz	tis. t	20,2	45,8	31,2	95,9	22,5	10,0
Celková nabídka	tis. t	2 894,0	2 790,1	2 737,3	2 071,2	2 178,5	2 174,2
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	2 222,8	2 156,8	2 161,8	1 865,0	1 875,0	1 875,0
z toho - potraviny	tis. t	530,0	525,0	615,0	595,0	575,0	595,0
– osiva	tis. t	132,9	111,8	96,8	100,0	100,0	100,0
– krmiva	tis. t	1 559,9	1 520,0	1 450,0	1 170,0	1 200,0	1 180,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	20,0	64,6	229,6	15,8	9,3	10,0
Celkové užití	tis. t	2 242,8	2 221,4	2 391,4	1 880,8	1 884,3	1 885,0
Konečné zásoby	tis. t	651,2	568,7	345,9	190,4	294,2	289,2
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	29,30	26,37	16,00	10,21	15,69	15,42

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR, VÚZE

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

*) údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Dovoz ječmene významně vzrostl v průběhu marketingového roku 2000/2001 vlivem nízké sklizně ječmene v roce 2000. Doznívání tohoto dovozu na počátku marketingového roku 2001/2002 ovlivnilo celkový vývoj ještě i v tomto období. V dalším průběhu tohoto marketingového roku již významnější dovoz ječmene nebyl realizován.

Poměrně nevýznamná úroveň dovozu (10 tis. tun) ječmene je očekávána také v průběhu marketingového roku 2002/2003.

Dovoz ječmene v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	36,1	209,3	245,4	1993/1994	257,5
1994	48,3	32,8	81,1	1994/1995	38,9
1995	6,1	7,2	13,3	1995/1996	15,7
1996	8,5	128,4	136,9	1996/1997	273,9
1997	145,5	3,3	148,8	1997/1998	20,2
1998	16,9	18,6	35,6	1998/1999	45,8
1999	27,1	11,1	38,2	1999/2000	31,2
2000	20,1	48,4	68,5	2000/2001	95,9
2001	47,5	20,7	68,2	2001/2002	22,5
2002	1,8	0,8 ^{*)}	2,6 ^{*)}	2002/2003	0,8 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celková nabídka

Celková nabídka se v posledních třech letech ve srovnání s předchozím obdobím poměrně výrazně snížila. Pro marketingový rok 2002/2003 se předpokládá celková nabídka 2174,2 tis. tun, což je na úrovni předchozího marketingového roku 2001/2002.

Nižší úroveň celkové nabídky v posledních letech se projevila v nižší domácí spotřebě, a to především nižším užitím ječmene pro krmivářské účely. To souvisí s nadvýrobou a z toho vyplývající vyšší úrovni užití pšenice v krmných směsích právě na úkor ječmene.

Potravinářské užití

Jak ukazují dosavadní výsledky monitoringu kvality sladovnického ječmene ze sklizně 2002, potřeby domácího sladovnického průmyslu kvalitní surovinou budou pravděpodobně v marketingovém roce 2002/2003 zajištěny dostatečnou produkcí tuzemské proveniencí v odpovídající kvalitě. Jednotlivé hodnoty sklizně sladovnického ječmene výrazně překračují kvalitativně problematickou sklizeň v roce 2000 a jsou srovnatelné s výsledky předchozí sklizně roku 2001, v některých hodnotách ji překračují. V kontextu vývoje kvality produkce sladovnického ječmene v posledních letech lze v souvislosti s letošní sklizní hovořit o produkci s průměrnou kvalitou, která z převážné míry uspokojí potřeby zpracovatelského průmyslu.

Procentický podíl vzorků ječmene neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti sladovnického ječmene podle požadavků ČSN 461100 – 5

	1999 (112 vzorků)	2000 (500 vzorků)	2001 (505 vzorků)	2002 (266 vzorků)
Podíl nad sítím 2,5 x 22 mm menší než 90%	76,0	72,4	84,0	37,6
Podíl nad sítím 2,5 x 22 mm menší než 70%	6,3	11,0	14,5	4,5
Zrna poškozená více než 5 %	0,0	3,6	1,8	6,8
Zahnědlé špičky více než 6 %	0,0	5,0	9,1	7,5
Celkový odpad více než 7 %	18,8	7,6	0,4	0
Zelená zrna více než 1 %	2,7	0,0	0,4	0,3
Neodstranitelné příměsi více než 1 %	0,9	0,6	2,4	2,3
Klíčivost méně než 98 %	2,7	77,6	30,1	16,2
Klíčivost méně než 92 %	0,0	19,0	3,2	1,1
Obsah bílkovin více než 11 %	32,1	92,2	65,1	65,4
Obsah bílkovin více než 12,5 %	3,6	59,2	12,7	20,3

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí.

Vývoz sladu v první části marketingového roku 2001/2002 byl nižší, což souviselo s horším pokrytím trhu kvalitní surovinou doznávajícího vlivu nízké méně kvalitní sklizně v roce 2000. Navíc v tomto období došlo ke ztrátě části zahraničních odbytišť, což se nepříznivě projevuje v současném období. V závěru marketingového roku 2001/2002 došlo k částečnému zlepšení situace a vývoz sladu do zahraničí se oživil. Přesto dále přetrvávají problémy, spojené především s konkurencí subvencovaného sladu (především ze Slovenska).

Vývoz sladu (položka celního sazebníku 1107 10 99) v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	74,5	63,8	138,3	1993/1994	144,6
1994	80,8	99,0	179,7	1994/1995	198,9
1995	99,9	97,9	197,8	1995/1996	182,7
1996	84,8	45,0	129,8	1996/1997	118,4
1997	73,4	60,9	134,2	1997/1998	142,7
1998	81,8	79,5	161,3	1998/1999	153,0
1999	73,5	90,8	164,2	1999/2000	210,1
2000	119,4	93,7	213,1	2000/2001	172,3
2001	78,6	65,4	144,0	2001/2002	163,1
2002	97,7	34,4 ^{*)}	132,1 ^{*)}	2002/2003	34,4 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Spotřeba na osivo

Očekávaná vyrovnaná úroveň spotřeby ječmene na osivo v marketingovém roce 2002/2003 ve srovnání s předchozími roky vychází z předpokladu podobné rozlohy osevních ploch ječmene.

Krmivářské užití

Předpokládaná úroveň spotřeby krmného ječmene 1180 tis. tun zůstává svým množstvím hluboko pod úrovní této spotřeby, která byla obvyklá v období před rokem 2000.

Pokles krmivářského užití ječmene v posledních dvou letech souvisí s úbytkem produkce ječmene a naopak s nárůstem bilančního přebytku u pšenice, která je na trhu mnohem dostupnější a z toho důvodu často v široké míře ječmen v krmných směsích substituuje.

Vývoz

Vlivem napjaté bilance ječmene v posledních dvou letech vývoz ječmene do zahraničí, který v období let 1999–2000 dosahoval značného množství, prakticky ustal.

Ačkoli se v průběhu marketingového roku 2001/2002 tempo vývozu mírně oživilo, přesto zůstal celkový objem vývozu na nízké úrovni (9,3 tis. tun). Podobný vývoz se očekává také v marketingovém roce 2002/2003.

Vývoz ječmene v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	3,7	1,5	5,3	1993/1994	8,3
1994	6,8	24,9	31,7	1994/1995	75,8
1995	50,9	58,5	109,4	1995/1996	61,2
1996	2,7	1,7	4,4	1996/1997	7,0
1997	5,3	3,4	8,7	1997/1998	20,0
1998	16,7	2,9	19,6	1998/1999	64,6
1999	61,7	110,8	172,4	1999/2000	229,6
2000	118,8	13,4	132,2	2000/2001	15,8
2001	2,4	4,3	6,7	2001/2002	9,3
2002	5,0	0,0 ^{*)}	0,0 ^{*)}	2002/2003	5,0 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Cenový vývoj

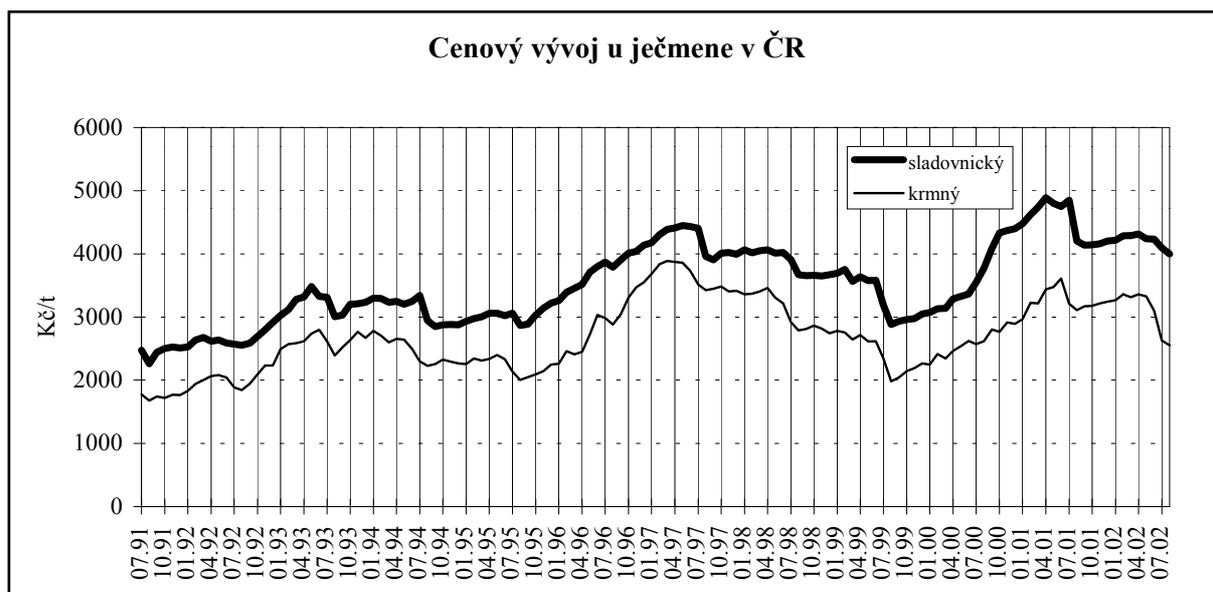
Měsíční průměry cen ječmene u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1995/1996 – 2002/2003 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Ječmen sladov.	1995/1996	3 062	2 869	2 885	3 035	3 139	3 220	3 255	3 392	3 458	3 515	3 709	3 801
	1996/1997	3 870	3 792	3 906	4 013	4 042	4 138	4 175	4 304	4 387	4 413	4 446	4 434
	1997/1998	4 405	3 960	3 904	4 014	4 023	3 996	4 064	4 018	4 051	4 064	4 012	4 022
	1998/1999	3 910	3 668	3 654	3 661	3 652	3 671	3 694	3 752	3 561	3 637	3 576	3 582
	1999/2000	3 187	2 883	2 934	2 960	2 975	3 047	3 071	3 133	3 135	3 291	3 328	3 365
	2000/2001	3 547	3 770	4 087	4 330	4 368	4 396	4 475	4 620	4 739	4 890	4 801	4 751
	2001/2002	4 850	4 202	4 136	4 143	4 159	4 201	4 216	4 287	4 291	4 313	4 240	4 237
	2002/2003	4 096	4 000										
Ječmen potravin.	1995/1996	2 852	2 650	2 612	2 613	2 851	-	3 075	3 133	3 330	3 393	3 649	3 539
	1996/1997	-	3 760	3 456	3 815	3 775	-	4 127	4 310	4 370	4 344	-	-
	1997/1998	-	4 233	4 025	-	3 801	-	3 969	3 715	3 891	3 900	4 110	4 082
	1998/1999	3 602	3 575	3 410	3 308	3 210	-	-	3 213	3 600	3 500	3 317	3 088
	1999/2000	2 876	2 908	2 846	2 783	2 697	2 840	2 698	2 967	3 037	3 079	2 969	3 255
	2000/2001	-	3 381	3 393	3 607	3 600	3 910	3 575	3 826	4 418	4 303	4 325	4 233
	2001/2002	-	3 875	3 840	3 928	3 997	3 717	-	4 353	4 546	4 564	4 416	-
	2002/2003	-	-										
Ječmen krmný	1995/1996	2 135	2 008	2 046	2 095	2 146	2 246	2 261	2 460	2 407	2 449	2 724	3 036
	1996/1997	2 982	2 882	3 044	3 307	3 472	3 548	3 683	3 835	3 886	3 875	3 858	3 733
	1997/1998	3 515	3 422	3 449	3 483	3 407	3 414	3 361	3 370	3 404	3 461	3 308	3 214
	1998/1999	2 918	2 788	2 812	2 863	2 815	2 741	2 781	2 755	2 647	2 715	2 612	2 619
	1999/2000	2 345	1 985	2 045	2 144	2 190	2 264	2 245	2 415	2 345	2 464	2 540	2 621
	2000/2001	2 570	2 620	2 803	2 765	2 916	2 890	2 965	3 224	3 217	3 436	3 477	3 608
	2001/2002	3 209	3 110	3 171	3 178	3 215	3 245	3 267	3 361	3 312	3 358	3 327	3 101
	2002/2003	2 628	2 551										

Pramen: ČSÚ

V průběhu marketingového roku vykazovaly ječmen sladovnický a ječmen krmný rozdílný cenový vývoj. U sladovnického ječmene pokračoval vliv napjaté bilance a jeho cena se snížila v první polovině roku 2002 pouze mírně, k čemuž napomohly také na našem trhu postupně se rozvíjející dodavatelsko odběratelské vztahy na základě dlouhodobých smluv. Tato komodita se tak stala jednou z mála obilovin, které se významněji nedotkl citelný pokles cen obilovin v druhé části marketingového roku 2001/2002. Pro závěrečné měsíce roku 2002 se očekávají ceny kvalitního sladovnického ječmene ve standardní kvalitě mezi 4100 – 4300 Kč/t.

Vývoj cen krmného ječmene byl pod silným vlivem poklesu všech krmných obilovin jako následku silně přebytkové bilance pšenice s nedostatečnou potravinářskou kvalitou. To se projevilo výrazným snížením cen ječmene určeného pro krmné využití přede žněmi roku 2002. K určité cenové stabilizaci v posledním období přispěl intervenční nákup potravinářské pšenice, který odčerpával část bilančního přebytku pšenice z volného trhu a tudíž se postupně eliminuje vliv nadvýroby pšenice na ostatní, především krmné komodity. Tento vliv by se měl podílet také na dalším cenovém vývoji ječmene krmného, u kterého se výhledově předpokládá ke konci roku 2002 cena v rozmezí 2600 – 2800 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

OVES

Výroba

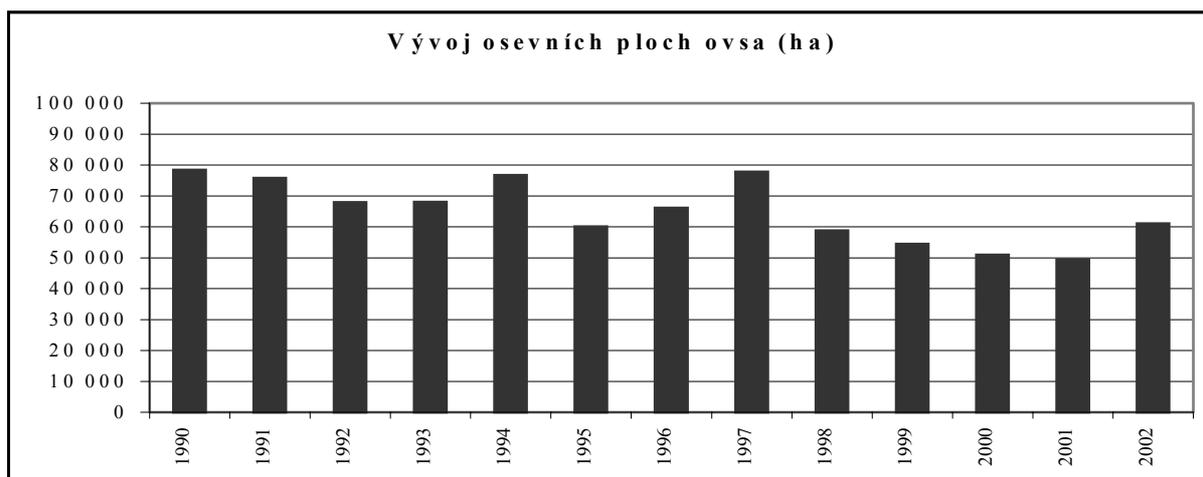
Odhad ČSÚ k 15. 8. 2002 o výši sklizně ovsa v roce 2002 dosahuje 188,8 tis. tun. Pro účely bilančních propočtů byla tato produkce snížena o výrobu ovsa z pozemků, které byly zničeny povodněmi v srpnu 2002. Aktuální předpokládaná výše produkce tedy dosahuje 184,5 tis. tun.

Údaj o očekávané sklizni ovsa v roce 2002 je ve srovnání s předchozí sklizní výrazně vyšší, a to o 48,1 tis. tun (tj. 35,3 %). Jedná se po předchozím dlouhodobém období citelného úbytku produkce o první silnější signál znovuoživení důvěry v pěstování této tradiční české relativně nenáročné obiloviny. Důvod zvýšeného zájmu o pěstování ovsa lze hledat především v oživení ceny této komodity na našem trhu a také ve značné adaptabilitě na přírodní podmínky.

Osevní plochy

Osevní plocha ovsa v ČR se v roce 2002 po předchozím dlouhodobém období, kdy klesala či stagnovala, poprvé výrazněji navýšila na 61,0 tis. ha. Ve srovnání s předchozí plochou osevu jde o značný nárůst o 11,6 tis. ha (23,5 %).

Plochy ovsa zničené povodněmi v srpnu 2002 dosáhly 1,3 tis. ha. Produkce z těchto ploch byla pro účely bilančních propočtů v této zprávě odečtena z předpokladu produkce ČSÚ, který je promítnut na celkovou osevní plochu.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2002 je předpokládán průměrný hektarový výnos ovsa 3,09 t/ha, čímž překračuje skutečnost předchozího roku 2001 o 0,24 t/ha (tj. o 8,4 %). Oves se tak vrací po dvouletém výpadku výnosů na svou obvyklou výnosovou úroveň nad hladinou 3 t/ha. Nárůst výnosu v tomto roce přispívá spolu s růstem osevní plochy k výraznému navýšení produkce.

Bilanční tabulka ovsa

Ukazatel	Jedn.	1997/ 1998	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003*)
Osevní plocha	tis. ha	77,8	58,8	54,4	51,0	49,4	61,0
Sklizňová plocha	tis. ha	77,6	57,7	54,0	50,1	47,8	59,7
Výnos	t/ha	3,18	3,11	3,32	2,71	2,85	3,09
Výroba	tis. t	246,6	179,7	179,1	135,9	136,4	184,5
Počáteční zásoby	tis. t	27,5	32,9	24,4	15,3	22,6	20,0
Dovoz	tis. t	0,0	0,2	0,1	1,3	3,9	1,0
Celková nabídka	tis. t	274,1	212,8	203,6	152,5	162,9	205,5
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	238,5	185,4	174,6	128,0	142,0	171,0
z toho – potraviny	tis. t	18,0	18,0	20,0	24,0	26,0	26,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	20,5	17,4	14,6	14,0	16,0	15,0
– krmiva	tis. t	200,0	150,0	140,0	90,0	100,0	130,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	2,7	3,0	13,7	1,9	0,9	7,0
Celkové užití	tis. t	241,2	188,4	188,3	129,9	142,9	178,0
Konečné zásoby	tis. t	32,9	24,4	15,3	22,6	20,0	27,5
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	13,79	13,16	8,76	17,66	14,08	16,08

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR, VÚZE

Poznámka: *) údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby marketingového roku 2002/2003 jsou nižší o 2,6 tis. tun než vstupní zásoby předchozího období. Oves tak v období, kdy se u většiny obilovin výrazně zásoby navýšily, patří mezi plodiny s poklesem zásob. Tato skutečnost je důsledkem dlouhodobé sestupné tendence zájmu o pěstování ovsa v předchozím období.

Dovoz

S omezením tuzemské výroby ovsa v minulosti souvisí také určité oživení zájmu o dovoz ovsa ze zahraničí. Ačkoli celkový objem dovozu za marketingový rok 2001/2002 nedosahuje podstatnějšího rozměru a činí 3,9 tis. tun, ve srovnání s dovozem v předchozích letech, kdy se vývoz prakticky vůbec nerealizoval, se jedná o důležitý signál.

Ve stávajícím marketingovém roce se vzhledem výraznému nárůstu produkce ovsa tuzemské provenience a z toho vyplývajícího předpokladu dostatečného zásobení domácího trhu předpokládá dovoz ovsa na nevýznamné úrovni do 1 tis. tun.

Dovoz ovsa v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	0,5	0,7	1,2	1993/1994	0,8
1994	0,1	0,2	0,3	1994/1995	0,2
1995	0,1	0,0	0,1	1995/1996	0,1
1996	0,1	0,0	0,1	1996/1997	0,0
1997	0,0	0,0	0,0	1997/1998	0,0
1998	0,0	0,0	0,0	1998/1999	0,2
1999	0,2	0,1	0,2	1999/2000	0,1
2000	0,0	0,2	0,2	2000/2001	1,3
2001	1,1	1,7	2,8	2001/2002	3,9
2002	2,2	0,0 ^{*)}	2,2 ^{*)}	2002/2003	0,0 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celková nabídka

Předpokládaná celková nabídka se v marketingovém roce 2002/2003 po dvouletém období snížení navrátila nad obvyklou úroveň 200 tis. tun a dosahuje 205,5 tis. tun.

Potravinářské užití

Pro marketingový rok 2002/2003 se očekává vzhledem k výraznému nárůstu domácí produkce ovsa dostatečná nabídka potravinářského ovsa pro domácí spotřebu, která v posledních letech zřetelně narostla.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo v sobě zahrnuje i spotřebu osiva pro pícninářské účely.

V marketingovém roce 2001/2002 zřetelně narostla spotřeba ovsa v závislosti na značný nárůst osevních ploch. V souladu s předpokladem mírného úbytku osevních ploch pro sklizeň v roce 2003 se ve stávajícím marketingovém roce 2002/2003 předpokládá přiměřený meziroční pokles spotřeby na osiva na 15 tis. tun.

Krmivářské užití

Zvýšená celková nabídka se v marketingovém roce 2002/2003 promítne do meziročního nárůstu krmivářského užití o 30 tis. tun. Ve srovnání s předchozím obdobím se tedy očekává nárůst o 30 %. Z dlouhodobého hlediska se však spíše jedná o návrat k obvyklé úrovni spotřeby ovsa pro krmné účely po období poklesu této spotřeby provázené zvýšenou substitucí ovsa jinými krmnými obilovinami dostupnějšími na našem trhu.

Vývoz

Vývoz se po krátkodobém navýšení v marketingovém roce 1999/2000 vrátil v následujícím období na původní úroveň charakterizovanou celkově velmi malým objemem zahraničního obchodu s touto komoditou.

Pro marketingový rok 2002/2003 se očekává citelné navýšení úrovně vývozu na 7 tis. tun vzhledem k poměrně výraznému nárůstu produkce ovsa v roce 2002.

Vývoz ovsa v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	4,0	0,0	4,1	1993/1994	2,9
1994	2,8	3,1	5,9	1994/1995	12,3
1995	9,2	4,2	13,4	1995/1996	6,3
1996	2,1	0,0	2,1	1996/1997	0,4
1997	0,4	0,8	1,1	1997/1998	2,7
1998	1,9	0,2	2,1	1998/1999	3,0
1999	2,8	1,9	4,6	1999/2000	13,7
2000	11,9	1,1	13,0	2000/2001	1,9
2001	0,8	0,5	1,3	2001/2002	0,9
2002	0,4	0,1 ^{*)}	0,5 ^{*)}	2002/2003	0,1 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2002/2003 se v souvislosti s vyšší celkovou nabídkou očekává ve srovnání s marketingovým rokem 2001/2002 vyšší celkové užití. V návaznosti na vyšší sklizeň dojde také k nárůstu konečných zásob.

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen ovsa u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1995/1996 – 2002/2003 (bez DPH)

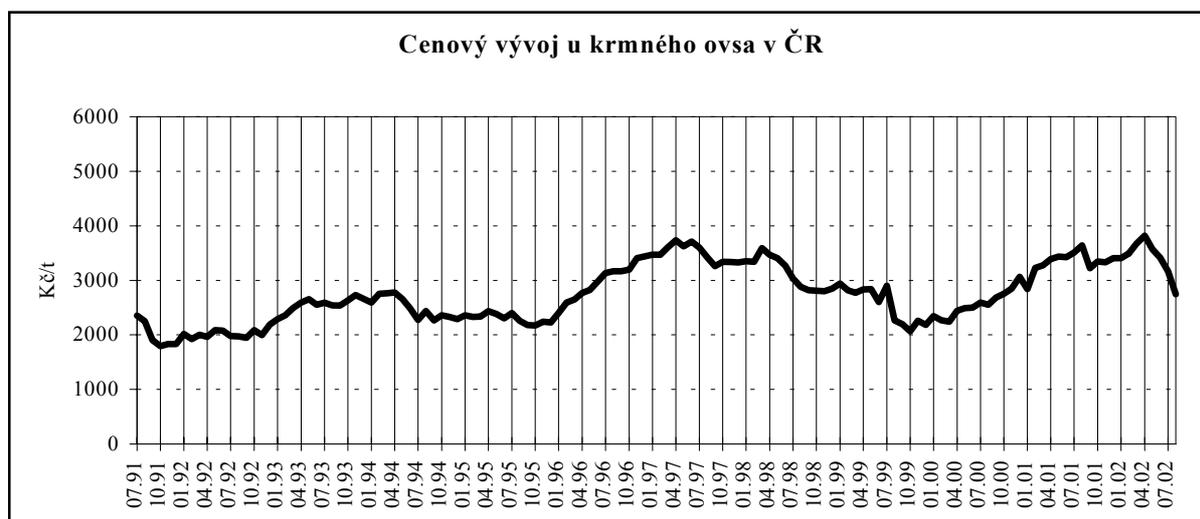
Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Oves krmný	1995/1996	2 403	2 253	2 180	2 170	2 243	2 229	2 400	2 594	2 651	2 768	2 826	2 980
	1996/1997	3 132	3 167	3 165	3 195	3 407	3 440	3 472	3 467	3 610	3 736	3 623	3 714
	1997/1998	3 599	3 422	3 262	3 339	3 337	3 326	3 350	3 339	3 589	3 467	3 407	3 270
	1998/1999	3 030	2 879	2 818	2 810	2 798	2 846	2 940	2 820	2 770	2 832	2 836	2 605
	1999/2000	2 899	2 264	2 196	2 068	2 260	2 183	2 345	2 268	2 241	2 444	2 489	2 500
	2000/2001	2 593	2 551	2 684	2 751	2 849	3 064	2 836	3 230	3 277	3 389	3 434	3 423
	2001/2002	3 512	3 640	3 221	3 344	3 329	3 407	3 407	3 492	3 673	3 821	3 570	3 417
	2002/2003	3 168	2 744										

Pramen: ČSÚ

Ceny krmného ovsa mají pro své specifické užití v ČR (např. koně, plemenná zvířata) úzkou vazbu odbytu na malou část trhu s krmivem a jsou tak značně závislé na aktuální nabídce a poptávce. Vzhledem k nižší úrovni pokrytí poptávky domácí produkcí došlo v předchozím období (v průběhu marketingového roku 2000/2001) k poměrně výraznému nárůstu cen ovsa.

Po cenovém poklesu po sklizni 2001 byla podstatná část marketingového roku 2001/2002 charakterizována pozvolným růstem cen ovsa v souladu s omezenou nabídkou na našem trhu, vyplývající z nižší produkce této komodity. Cena ovsa se pohybovala nad cenami většiny ostatních krmných obilovin. V závěru marketingového roku 2001/2002 a nástupu do marketingového roku 2002/2003 již byl zaznamenán cenový pokles, vycházející z poklesu cen všech krmných obilovin na našem trhu a prognóz výrazného nárůstu ovesné produkce.

Zvýšené letošní produkci ovsa bude pravděpodobně odpovídat také další cenový vývoj. V závěru roku 2002 se očekává stagnace měsíčních průměrů cen krmného ovsa na úrovni 3000 – 3300 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

KUKUŘICE

Výroba

Kukuřice v předchozím sklizňovém roce 2001 zaznamenala výjimečný nárůst produkce o 104,8 tis. tun (34,5 %) ve srovnání s předchozí sklizní a její sklizeň dosáhla rekordní úrovně 408,7 tis. tun.

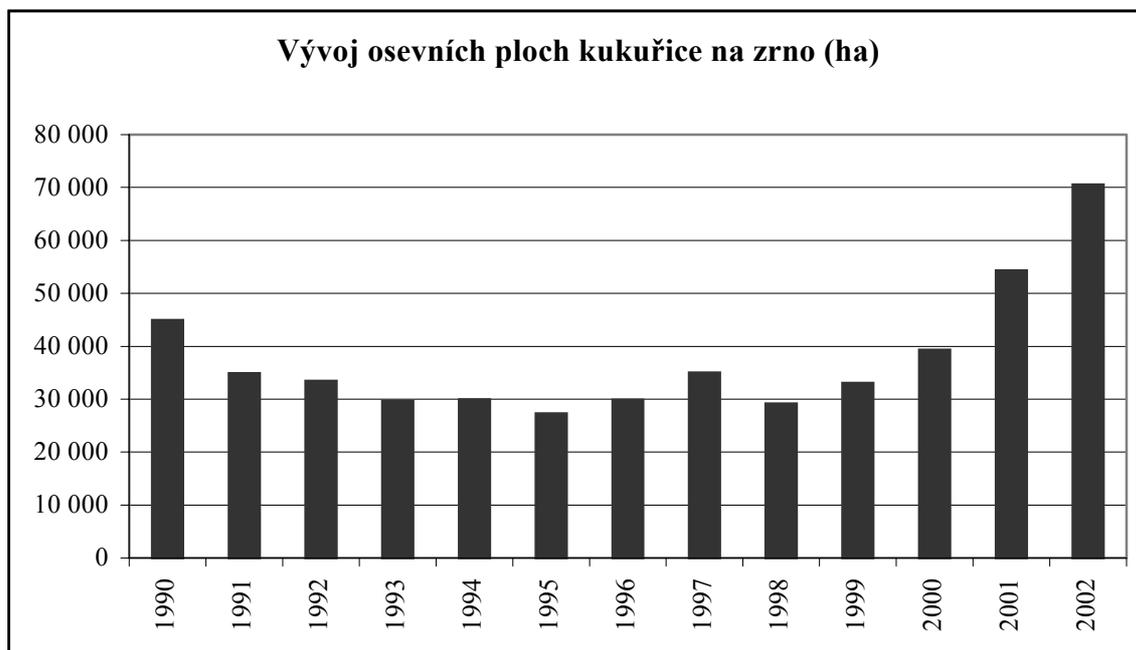
Podle odhadu MZe (ČSÚ odhad hektarového výnosu a výroby kukuřice k 15. 8. neuvádí), který zohledňuje především osevní plochu podle soupisu ČSÚ a dosavadní poměrně příznivý vývoj klimatických faktorů v tomto roce, dojde ve stávajícím sklizňovém roce k dalšímu růstu produkce kukuřice na 424,7 tis. tun. Jednalo by se tak již třetím po sobě jdoucím rokem o rekordní sklizeň kukuřice v ČR. Do předpokladu je již zahrnuta skutečnost, že necelých 946 ha kukuřice na zrno bylo zničeno následkem záplav v srpnu 2002.

Ve stávajícím marketingovém roce 2002/2003 již můžeme zcela oprávněně hovořit o plné soběstačnosti ve výrobě kukuřice a nezávislosti na dovozech a naopak její současná úroveň začíná vytvářet poměrně významné disponibilní vývozní možnosti. Výroba kukuřice se za posledních sedm let více než zčtyřnásobila (v roce 1994 činila 91,4 tis. tun).

Z pohledu zajištění domácí potřeby růstem tuzemské produkce se jedná o velmi pozitivní skutečnost. Přesto je nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, pro které je pěstování kukuřice skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých klimatických podmínkách daného pěstebního roku, které byly právě v posledních letech pro pěstování kukuřice velmi příznivé.

Osevní plochy

Podle údajů ČSÚ bylo pro sklizeň roku 2002 kukuřičí na zrno oseto 70,6 tis. ha. Po osevní ploše předchozího roku 2001 (54,3 tis. ha), která byla rekordní, jde o další navýšení o 16,3 tis. ha (tj. 30,0 %) a potvrzení nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v ČR.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2002 se očekává průměrný výnos kukuřice na zrno ve výši 6,10 t/ha. Ve srovnání s výnosem sklizně roku 2001 jde o snížení o 0,50 t/ha (tj. 7,5 %). Přesto se potvrzuje trend výrazného zvýšení hektarových výnosů v posledních letech (průměr výnosů v letech 1997 – 2002, a to 6,46 t/ha, je o 53,4 % vyšší než průměr výnosů let 1992 – 1996, který činil 4,21 t/ha).

Bilanční tabulka kukuřice na zrno

Ukazatel	Jedn.	1997/ 1998	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002 /2003 ¹⁾
Osevní plocha	tis. ha	35,0	29,2	33,0	39,3	54,3	70,6
Sklizňová plocha	tis. ha	41,2	32,9	39,4	47,3	61,9	69,6
Výnos	t/ha	6,92	6,09	6,60	6,43	6,60	6,10
Výroba	tis. t	285,2	200,6	260,5	303,9	408,6	424,7
Počáteční zásoby	tis. t	105,6	121,1	96,7	82,7	44,6	95,1
Dovoz	tis. t	85,9	110,2	61,0	17,6	19,6	10,0
Celková nabídka	tis. t	476,7	431,9	418,2	404,2	472,8	529,8
Domácí spotřeba celkem¹⁾	tis. t	322,8	322,3	302,2	343,0	374,5	405,0
z toho – potraviny	tis. t	10,0	10,0	10,0	10,0	12,0	13,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	12,8	12,2	12,2	13,0	12,5	12,0
– krmiva	tis. t	300,0	300,1	280,0	320,0	350,0	380,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	32,8	12,9	33,3	16,6	3,2	45,0
Celkové užití	tis. t	355,6	335,2	335,5	359,6	377,7	450,0
Konečné zásoby	tis. t	121,1	96,7	82,7	44,6	95,1	79,8
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	37,52	30,00	27,37	13,00	25,39	19,70

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR, VÚZE

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR, ²⁾ údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

V minulých letech kolísala úroveň počátečních zásob podle období, kdy probíhal dovoz kukuřice. S přechodem na vyšší pokrytí spotřeby domácí produkcí lze očekávat postupnou stabilizaci počátečních zásob.

Dovoz

Vzhledem k rozsáhlým změnám ve výrobě kukuřice na zrno v minulých letech, které posunuly ČR z role silného dovozce až na současnou pozici vývozce této komodity, ovlivnily výrazně tendence našeho zahraničního obchodu.

V souladu se zajištěním většiny domácích potřeb produkcí tuzemské provenience v posledních letech dovoz kukuřice ze zahraničí prudce poklesl a udržuje se na nízké hranici, která je nezbytná pro zajištění specifických potřeb tuzemských zpracovatelů především po kukuřice na výrobu potravin či pro osevní účely. Podobná nízká úroveň dovozu se očekává také v nastávajícím marketingovém roce 2002/2003.

Dovoz kukuřice v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	71,6	57,8	129,4	1993/1994	99,8
1994	42,0	70,2	112,2	1994/1995	180,3
1995	110,1	72,0	182,0	1995/1996	87,4
1996	15,4	111,5	127,0	1996/1997	193,7
1997	82,2	41,8	124,0	1997/1998	85,9
1998	44,1	76,9	120,9	1998/1999	110,2
1999	33,3	42,9	76,2	1999/2000	61,0
2000	18,1	12,6	30,7	2000/2001	17,7
2001	5,1	4,9	10,0	2001/2002	19,6
2002	14,7	0,2 ^{*)}	14,9 ^{*)}	2002/2003	0,2 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celková nabídka

V marketingovém roce 2002/2003 se očekává pokračování trendu zvyšování nabídky v důsledku dalšího nárůstu výroby kukuřice. Celková nabídka by měla v tomto období dosáhnout 529,8 tis. tun a překročit tak o 57 tis. tun stejný údaj v marketingovém roce 2001/2002 a o 125,6 tis. tun stav marketingového roku 2000/2001.

Potravinářské užití

Potřeba kukuřice pro potravinářské užití je vzhledem ke specifickým kvalitativním požadavkům zpracovatelského průmyslu doposud zčásti vykrývána dovozem. Pro marketingový rok 2002/2003 se očekává mírné navýšení potravinářského užití kukuřice .

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo zahrnuje také spotřebu osiva pro výsev kukuřice na siláž. V souvislosti s předpokladem pokračujícího snižování rozsahu pěstování této plodiny se v marketingovém roce 2002/2003 očekává další mírný pokles spotřeby osiva kukuřice.

Krmivářské užití

Vzhledem k velkému nárůstu produkce kukuřičného zrna a s tím související jeho podstatně lepší dostupností na našem trhu v posledních letech se očekává růst jeho krmivářského užití pro marketingový rok 2002/2003.

Vývoz

S ohledem na podstatný růst sklizně kukuřice ze sklizně 2002 se předpokládá růst vývozu v průběhu marketingového roku 2002/2003. Nastartování tohoto trendu je patrné již z údajů o vývozu za první dva měsíce tohoto období.

Kukuřice patří mezi obiloviny, které se v určitém rozsahu dováží a současně vyváží především v závislosti na kvalitativních ukazatelích produkce a možných specifických požadavcích zpracovatelského průmyslu.

Vývoz kukuřice v období let 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	5,5	0,2	5,7	1993/1994	4,9
1994	4,7	0,4	5,1	1994/1995	0,6
1995	0,2	0,1	0,2	1995/1996	0,4
1996	0,4	0,0	0,4	1996/1997	0,4
1997	0,3	0,1	0,4	1997/1998	32,8
1998	32,8	0,5	33,3	1998/1999	12,9
1999	12,4	11,2	23,6	1999/2000	33,3
2000	22,1	1,3	22,4	2000/2001	16,6
2001	15,3	1,0	16,3	2001/2002	3,2
2002	2,2	3,2 ^{*)}	5,4 ^{*)}	2002/2003	3,2 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2002/2003 se očekává další nárůst celkového užití ve srovnání s předchozími lety, který je dán růstem rozsahu pěstování a z toho také vyplývající lepší dostupností kukuřice na našem trhu. Dosažení soběstačnosti v produkci kukuřice s sebou přináší postupnou stabilizaci konečných zásob.

Cenový vývoj

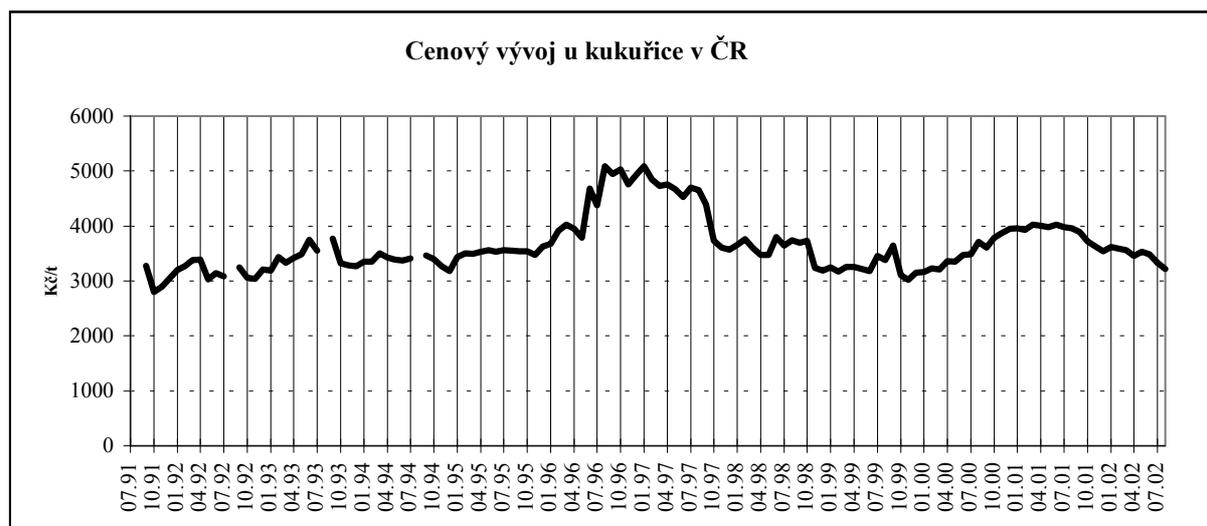
Měsíční průměry cen kukuřice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1995/1996 – 2002/2003 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Kukuřice krmná	1995/1996	3 562	3 552	3 538	3 545	3 478	3 630	3 677	3 908	4 030	3 951	3 790	4 683
	1996/1997	4 378	5 086	4 947	5 034	4 758	4 925	5 093	4 854	4 726	4 756	4 667	4 532
	1997/1998	4 695	4 650	4 400	3 730	3 611	3 565	3 657	3 755	3 594	3 472	3 470	3 797
	1998/1999	3 645	3 745	3 692	3 734	3 241	3 189	3 245	3 173	3 257	3 261	3 221	3 179
	1999/2000	3 460	3 377	3 645	3 106	3 022	3 152	3 166	3 232	3 208	3 358	3 349	3 475
	2000/2001	3 481	3 713	3 609	3 790	3 873	3 945	3 960	3 927	4 028	4 009	3 981	4 029
	2001/2002	3 974	3 961	3 896	3 721	3 628	3 537	3 617	3 587	3 559	3 460	3 527	3 485
	2002/2003	3 337	3 216										

Pramen: ČSÚ

V druhé části marketingového roku 2001/2002 se cenová hladina kukuřice stejně jako u ostatních krmných obilovin snížila. Tento trend pokračoval i při nástupu do nového marketingového roku, kdy trh reagoval na zprávy o dalším výrazném růstu produkce.

V závěru kalendářního roku 2002 se očekává cenová stagnace, při které by se měly měsíční průměry cen kukuřice u zemědělských výrobců pohybovat v rozmezí 3100 – 3400 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

ŽITOVEC (TRITIKALE)

Výroba

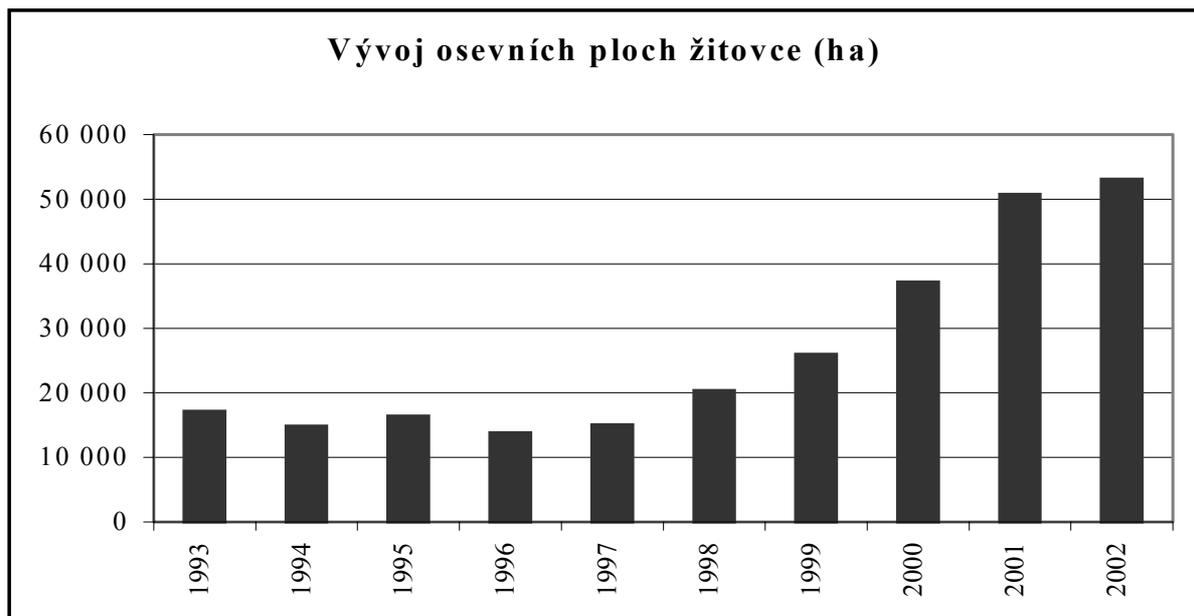
Předpoklad ČSÚ k 15. 8. 2002 o sklizni žitovce, snížený o produkci z výměry porostů této plodiny zničené povodněmi v srpnu 2002, dosahuje 215,1 tis.tun. Očekává se tedy, že produkce této plodiny se opětovně meziročně zvýší o 23,3 tis. tun, tj. 12,1 %. Jedná se o šestým rokem po sobě jdoucí navýšení produkce. Ve srovnání s rokem 1996 se produkce více než zečtyřnásobila.

Výrobou v tomto roce žitovec opět převýšil oves, žito i jarní pšenici a objemem své produkce již hraje důležitou roli na trhu s krmnými obilovinami.

Osevní plochy

Pokračující nárůst zájmu o pěstování žitovce potvrdila osevní plocha pro sklizeň roku 2002, která dosáhla podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ 53,1 tis. ha. To odpovídá meziročnímu nárůstu o 2,4 tis. ha (4,6 %). Nárůst osevní plochy žitovce tak během posledních 6 let dosáhl téměř čtyřnásobku.

Záplavami v srpnu 2002 byly podle protokolárního zjišťování zničeny porosty žitovce celkem o výměře 236 ha. Pro účely bilančních propočtů uvedených v této zprávě je produkce z těchto zničených ploch odečtena od produkce odhadované ČSÚ.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Výnos žitovce ze sklizně 2002 se odhaduje na 4,07 t/ha. Ve srovnání se skutečností loňské sklizně se jedná o navýšení o 0,20 t/ha. Potvrzuje se tak největší vyrovnanost výnosů ze všech významných obilovin (rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším výnosem v období posledních sedmi let činí 0,4 t/ha).

Bilanční tabulka žitovce

Ukazatel	Jedn.	1997/ 1998	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	15,1	20,4	26,0	37,2	50,7	53,1
Sklizňová plocha	tis. ha	14,9	20,3	26,0	37,0	49,5	52,9
Výnos	t/ha	3,83	3,90	4,14	3,74	3,87	4,07
Výroba	tis. t	57,1	79,1	107,4	138,5	191,8	215,1
Počáteční zásoby	tis. t	0,6	1,6	3,0	10,4	12,5	26,1
Dovoz	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,0
Celková nabídka	tis. t	57,7	80,7	110,4	148,9	204,4	242,2
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	56,1	77,7	93,4	133,5	175,0	195,5
z toho – potraviny	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	4,1	5,2	7,4	8,5	10,0	10,5
– krmiva	tis. t	52,0	72,5	86,0	125,0	165,0	185,0
Vý voz včetně Slovenska	tis. t	0,0	0,0	6,6	2,9	3,3	15,0
Celkové užití	tis. t	56,1	77,7	100,0	136,4	178,3	210,5
Konečné zásoby	tis. t	1,6	3,0	10,4	12,5	26,1	31,7
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	2,85	3,86	11,13	9,36	14,91	16,21

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR, VÚZE

Poznámka: *) údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

V průběhu marketingového roku 2001/2002 se zásoby žitovce více než zdvojnásobily na 26,1 tis. tun, což je množství počátečních zásob vstupujících do marketingového roku 2002/2003. To je přirozený vývoj v souladu s tím, jak tato komodita sehrává stále významnější roli na poli krmných obilovin a s tím roste potřeba vyšších zásob pro překlenutí období, než bude k dispozici zrno z nové sklizně.

Dovoz

Dovoz žitovce byl v předchozích letech naprosto nevýznamný a nepřesáhl v žádném marketingovém roce objem 50 t. V průběhu marketingového roku 2001/2002 dosáhl dovoz 71,3 tis. tun.

Celková nabídka

S ohledem na růst produkce se celková nabídka žitovce pro marketingový rok 2002/2003 očekává ve výši 242,2 tis. tun. Ve srovnání s předchozím marketingovým rokem 2001/2002 se jedná o zvýšení o 37,8 tis. tun (18,5 %).

Domácí spotřeba

Použití žitovce je soustředěno výhradně na krmné účely. Jedná se o kvalitní krmnou obilovinu, jako potravina se nevyužívá. Spotřeba žitovce na krmivo se v marketingovém roce 201/2002 stejně jako v minulých obdobích meziročně zvýšila, a to na 175 tis. tun.

Pro marketingový rok 2002/2003 se očekává pokračování trendu nárůstu spotřeby žitovce v souladu s navyšováním jeho produkce, a to o 11,7 % na 195,5 tis. tun.

Spotřeba osiv zohledňuje využití žitovce také jako pícní ozimé meziplodiny. Předpokládá se další mírný růst spotřeby osiva s pokračujícím rozšiřováním pěstování této plodiny.

Vývoz

V marketingovém roce 2001/2002 se předpokládá vývoz žitovce do zahraničí v množství 15 tis. tun. Jde o patrný nárůst, který souvisí se stále rozšiřující se nabídkou této komodity vyplývající z nárůstu zájmu o jeho pěstování.

Vývoz žitovce v letech 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	0,0	0,0	0,0	1993/1994	0,0
1994	0,0	0,1	0,1	1994/1995	0,1
1995	0,0	0,0	0,0	1995/1996	0,0
1996	0,0	0,0	0,0	1996/1997	0,0
1997	0,0	0,0	0,0	1997/1998	0,0
1998	0,0	0,0	0,0	1998/1999	0,0
1999	0,0	2,3	2,3	1999/2000	6,6
2000	4,4	2,4	4,8	2000/2001	2,9
2001	0,5	0,8	1,3	2001/2002	3,3
2002	2,5	0,1 ^{*)}	2,6 ^{*)}	2002/2003	0,1 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

Celkové užití, konečné zásoby

Rychlému nárůstu produkce této žádané komodity odpovídá i rychlý nárůst celkového užití, který se v marketingovém roce 2002/2003 očekává na úrovni 210,5 tis. tun. S rostoucím významem žitovce jako krmné plodiny lze předpokládat další postupné navyšování konečných zásob. V marketingovém roce 2002/2003 činí předpoklad konečných zásob 31,7 tis. tun.

Cenový vývoj

Měsíční průměr cen zemědělských výrobců ČSÚ doposud u žitovce nesledoval. Z operativních šetření MZe ČR lze odvodit, že jeho ceny jsou srovnatelné s úrovní cen krmného ječmene.

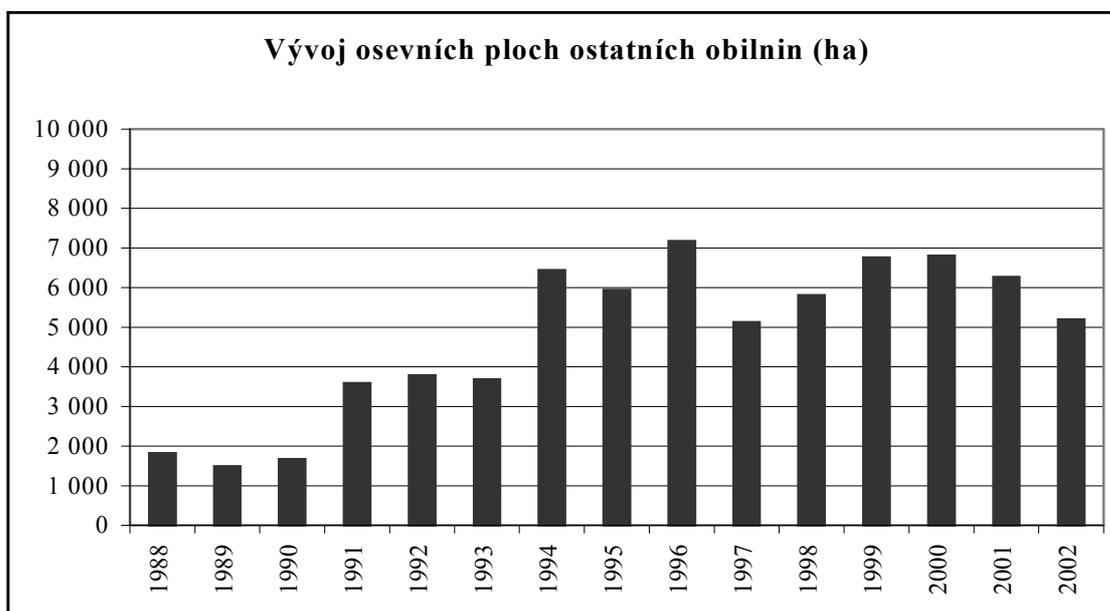
OSTATNÍ OBILOVINY

Výroba, osevní plochy a hektarové výnosy

Tato skupina zahrnuje proso, lesknici kanárskou, širok, pohanku a další okrajové obiloviny.

Podle soupisu ploch ČSÚ k 31. 5. 2002 byla osevní plocha ostatních obilovin 5,2 tis. ha. Tato skupina plodin tedy vykázala mezeroční úbytek rozsahu pěstování o 1,1 tis. ha (17,1 %).

Odhad ČSÚ k 15. 8. 2002 ostatní obiloviny nezahrnuje. Vzhledem k tomu MZe odhaduje pro účely bilance výnos ostatních obilovin na úrovni 1,90 t/ha. Za účelem sestavení bilance byla ČSÚ zjištěná osevní plocha ponížena o plochy, které byly zničeny následkem povodní v srpnu 2002, tedy o výměru 0,1 tis. ha, na 5,1 tis. ha. Aktuální předpoklad produkce MZe u ostatních obilovin tedy dosahuje 9,7 tis. ha.

Pramen: ČSÚ

Domácí spotřeba

Ostatní obiloviny jsou důležitými surovinami k výrobě potravin a jsou také nezbytnou součástí některých speciálních krmiv.

Bilanční tabulka ostatních obilovin

Ukazatel	Jedn.	1997/ 1998	1998/ 1999	1999/ 2000	2000/ 2001	2001/ 2002	2002/ 2003 ¹⁾
Osevní plocha	tis. ha	5,1	5,8	6,8	6,8	6,3	5,2
Sklizňová plocha	tis. ha	4,6	5,5	6,6	6,7	5,9	5,1
Výnos	t/ha	2,09	1,91	2,01	1,87	1,67	1,90
Výroba	tis. t	9,6	10,5	13,3	12,4	9,8	9,7
Počáteční zásoby	tis. t	0,5	0,2	2,0	2,2	0,3	1,5
Dovoz	tis. t	0,7	1,2	0,6	0,8	2,0	1,0
Celková nabídka	tis. t	10,8	11,9	15,9	15,4	12,1	12,2
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	8,3	9,1	10,4	11,5	8,5	9,0
z toho – potraviny	tis. t	8,0 ^{**)}	6,0	6,0	6,0	5,0	5,5
– osiva	tis. t	0,3	0,7	0,4	0,5	0,5	0,5
– krmiva	tis. t		2,4	4,0	5,0	3,0	3,0
Vývoz včetně Slovenska	tis. t	2,3	0,8	3,3	3,6	2,1	2,0
Celkové užití	tis. t	10,6	9,9	13,7	15,1	10,6	11,0
Konečné zásoby	tis. t	0,2	2,0	2,2	0,3	1,5	1,2
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	2,41	21,98	21,15	2,61	17,65	13,33

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: *) údaje kromě osevní plochy odhad, **) údaj zahrnuje i krmiva

Dovoz a vývoz

Nejvýznamnějšími vývozními komoditami z této skupiny jsou proso a pohanka. Zahraniční obchod lze charakterizovat jako poměrně stabilní a odvíjí se především na základě obchodních vztahů dlouhodobějšího charakteru.

Dovoz ostatních obilovin v letech 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	0,2	0,1	0,2	1993/1994	0,2
1994	0,1	0,3	0,5	1994/1995	0,6
1995	0,3	0,3	0,6	1995/1996	0,6
1996	0,3	0,6	1,0	1996/1997	0,9
1997	0,3	0,3	0,6	1997/1998	0,7
1998	0,4	0,6	0,9	1998/1999	1,2
1999	0,6	0,3	0,9	1999/2000	0,6
2000	0,3	0,4	0,7	2000/2001	0,8
2001	0,4	0,8	1,2	2001/2002	2,0
2002	1,2	0,2 ¹⁾	1,4 ¹⁾	2002/2003	0,2 ¹⁾

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ¹⁾ údaje do konce srpna

Vývoz ostatních obilovin v letech 1993 – 2002 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1993	0,4	1,2	1,6	1993/1994	2,1
1994	0,9	1,3	2,3	1994/1995	1,6
1995	0,3	0,5	0,8	1995/1996	1,0
1996	0,5	0,4	0,9	1996/1997	1,1
1997	0,7	1,1	1,8	1997/1998	2,2
1998	1,1	0,3	1,5	1998/1999	0,8
1999	0,4	1,0	1,5	1999/2000	3,2
2000	2,2	2,4	4,6	2000/2001	2,9
2001	2,3	1,3	3,6	2001/2002	2,1
2002	0,8	0,4 ^{*)}	1,2 ^{*)}	2002/2003	0,4 ^{*)}

Pramen: Celní statistika

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna

PŘÍLOHY

Obsah:

Osevní plocha jednotlivých druhů obilnin a jejich zastoupení na orné půdě.

Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilnin.

Roční průměry cen zemědělských výrobců obilovin.

Roční průměry spotřebitelských cen a meziroční indexy.

Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců.

Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků.

Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekárenských výrobků.

Porovnání průměrných cen zemědělských výrobců, průmyslových výrobců a spotřebitelských cen vybraných druhů v letech 1997 – 2002.

Průměrné ceny vybraných výrobků a služeb nakoupených zemědělskou prvovýrobou.

Průběh počasí 2001/02 podle zemědělských výrobních oblastí ve srovnání s normálovými průměrnými hodnotami.

Osevní plocha jednotlivých druhů obilnin a jejich zastoupení na orné půdě

Plodina	Rok	Osevní plocha ha	Orná půda ha	Osev. plocha /orná půda (%)	% z obilnin celkem
Obilniny celkem	1999	1 586 592	3 100 566	51,17	100,00
	2000	1 647 508	3 095 958	53,21	100,00
	2001	1 626 785	3 082 383	52,78	100,00
	2002	1 562 117	3 075 120	50,80	100,00
Z toho: pšenice celkem	1999	867 561	3 100 566	27,98	54,68
	2000	972 711	3 095 958	31,42	59,04
	2001	927 247	3 082 383	30,08	57,00
	2002	848 830	3 075 120	27,60	54,34
pšenice ozimá	1999	744 994	3 100 566	24,03	85,87 ¹⁾
	2000	888 162	3 095 958	28,69	91,30 ¹⁾
	2001	873 463	3 082 383	28,34	94,20 ¹⁾
	2002	796 214	3 075 120	25,89	93,80 ¹⁾
pšenice jarní	1999	122 567	3 100 566	3,95	14,13 ¹⁾
	2000	84 549	3 095 958	2,73	8,69 ¹⁾
	2001	53 784	3 082 383	1,74	5,80 ¹⁾
	2002	52 616	3 075 120	1,71	6,20 ¹⁾
žito	1999	55 160	3 100 566	1,78	3,48
	2000	44 178	3 095 958	1,43	2,68
	2001	40 987	3 082 383	1,33	2,52
	2002	35 332	3 075 120	1,15	2,26
ječmen celkem	1999	543 696	3 100 566	17,54	34,27
	2000	496 382	3 095 958	16,03	30,13
	2001	497 864	3 082 383	16,15	30,60
	2002	488 069	3 075 120	15,87	31,24
ječmen ozimý	1999	164 412	3 100 566	5,30	30,24 ²⁾
	2000	142 110	3 095 958	4,59	28,63 ²⁾
	2001	156 732	3 082 383	5,08	31,48 ²⁾
	2002	142 916	3 075 120	4,65	29,28 ²⁾
ječmen jarní	1999	379 284	3 100 566	12,23	69,76 ²⁾
	2000	354 272	3 095 958	11,44	71,37 ²⁾
	2001	341 132	3 082 383	11,07	68,52 ²⁾
	2002	345 153	3 075 120	11,22	70,72 ²⁾
oves	1999	54 415	3 100 566	1,76	3,43
	2000	50 950	3 095 958	1,65	3,09
	2001	49 388	3 082 383	1,60	3,03
	2002	61 027	3 075 120	1,98	3,91
žitovec	1999	25 972	3 100 566	0,84	1,64
	2000	37 168	3 095 958	1,20	2,26
	2001	50 738	3 082 383	1,65	3,12
	2002	53 094	3 075 120	1,73	3,40
kukuřice	1999	33 036	3 100 566	1,07	2,08
	2000	39 317	3 095 958	1,27	2,39
	2001	54 295	3 082 383	1,76	3,34
	2002	70 569	3 075 120	2,29	4,52
ostatní obilniny	1999	6 751	3 100 566	0,22	0,43
	2000	6 802	3 095 958	0,22	0,41
	2001	6 266	3 082 383	0,20	0,38
	2002	5 194	3 075 120	0,17	0,33

Pramen: ČSÚ – soupis ploch osevní v ČR k 31. 5.; Statistická ročenka půdního fondu ČR, dopočet MZe

Poznámka: ¹⁾ procenta z pšenice celkem

²⁾ procenta z ječmene celkem

Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilovin v ČR

Pšenice ozimá

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1982	618 842	616 624	2 756 398	4,47
1983	749 826	748 443	3 712 300	4,96
1984	771 124	765 955	3 902 141	5,09
1985	795 664	789 044	3 984 119	5,05
1986	783 774	779 726	3 426 035	4,39
1987	791 771	789 530	3 896 745	4,94
1988	801 096	798 327	4 028 817	5,05
1989	813 447	812 944	4 031 052	4,96
1990	810 102	807 654	4 559 337	5,65
1991	787 436	785 881	4 030 072	5,13
1992	735 866	734 641	3 330 279	4,53
1993	754 802	752 109	3 194 155	4,25
1994	765 082	764 659	3 551 666	4,64
1995	795 331	794 647	3 693 156	4,65
1996	756 484	754 656	3 560 921	4,72
1997	773 909	766 269	3 427 413	4,47
1998	849 237	847 900	3 637 835	4,29
1999	744 994	744 577	3 549 670	4,77
2000	888 162	886 562	3 848 694	4,34
2001	873 463	870 016	4 305 486	4,95
2002	796 214			

Pramen: ČSÚ

Pšenice jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1982	55 247	53 144	199 818	3,76
1983	27 461	27 027	106 569	3,94
1984	29 329	29 075	132 819	4,57
1985	23 218	22 546	99 003	4,39
1986	26 352	23 875	104 746	4,39
1987	18 942	18 743	77 542	4,14
1988	20 851	19 830	76 221	3,84
1989	15 544	15 498	58 614	3,78
1990	12 961	12 725	64 853	5,10
1991	12 244	11 669	51 207	4,39
1992	23 042	22 907	82 664	3,61
1993	28 396	28 127	110 116	3,92
1994	47 148	46 151	161 810	3,51
1995	36 661	36 106	129 613	3,59
1996	44 855	43 954	166 282	3,78
1997	60 228	59 181	212 856	3,60
1998	64 773	64 401	206 906	3,21
1999	122 567	122 526	487 601	3,91
2000	84 549	83 873	235 413	2,81
2001	53 784	53 220	170 594	3,21
2002	52 616			

Pramen: ČSÚ

Pšenice celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1982	674 089	669 768	2 956 216	4,41
1983	777 287	775 470	3 818 869	4,92
1984	800 452	795 030	4 034 960	5,08
1985	818 882	811 590	4 083 122	5,03
1986	810 126	803 601	3 530 781	4,39
1987	810 713	808 273	3 974 287	4,92
1988	821 946	818 157	4 105 038	5,02
1989	828 990	828 442	4 089 666	4,94
1990	823 063	820 379	4 624 190	5,64
1991	799 681	797 550	4 081 279	5,12
1992	758 908	757 548	3 412 943	4,51
1993	783 198	780 236	3 304 271	4,23
1994	812 230	810 810	3 713 476	4,58
1995	831 992	830 753	3 822 769	4,60
1996	801 339	798 610	3 727 203	4,67
1997	834 137	825 450	3 640 269	4,41
1998	914 010	912 301	3 844 741	4,21
1999	867 561	867 102	4 028 271	4,65
2000	972 711	970 435	4 084 107	4,21
2001	927 247	923 236	4 476 080	4,85
2002	848 830			

Pramen: ČSÚ

Žito

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1982	132 526	132 309	457 448	3,46
1983	155 215	154 642	585 783	3,79
1984	146 695	141 862	539 732	3,80
1985	134 326	132 604	484 368	3,65
1986	109 834	109 394	394 056	3,60
1987	97 186	96 921	327 957	3,38
1988	97 572	96 957	366 763	3,78
1989	134 054	134 258	556 685	4,15
1990	124 383	124 593	557 712	4,48
1991	89 184	89 181	352 992	3,96
1992	65 741	65 505	240 067	3,66
1993	66 976	67 161	256 079	3,81
1994	78 879	78 548	275 654	3,51
1995	79 377	79 344	261 938	3,30
1996	64 088	63 597	204 279	3,21
1997	75 740	75 647	259 412	3,43
1998	72 153	71 861	261 167	3,63
1999	55 160	55 069	202 373	3,67
2000	44 178	43 881	150 052	3,42
2001	40 987	40 129	149 298	3,72
2002	35 332			

Pramen: ČSÚ

Ječmen ozimý

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1982	106 868	106 234	411 283	3,87
1983	124 148	123 767	571 568	4,62
1984	134 204	133 741	673 045	5,03
1985	150 375	149 554	724 983	4,85
1986	164 948	164 164	697 166	4,25
1987	186 202	186 462	868 078	4,66
1988	202 333	200 800	954 406	4,75
1989	193 496	193 952	1 136 820	5,86
1990	218 340	219 498	1 330 475	6,06
1991	251 384	243 390	1 236 077	5,08
1992	198 033	197 570	861 369	4,36
1993	194 611	192 004	676 289	3,52
1994	184 364	184 121	805 763	4,38
1995	189 959	189 497	818 016	4,32
1996	153 747	151 635	512 733	3,38
1997	158 118	157 051	664 811	4,23
1998	187 072	186 196	725 412	3,90
1999	164 412	164 083	664 112	4,05
2000	142 110	141 846	561 460	3,96
2001	156 732	156 311	695 011	4,45
2002	142 916			

Pramen: ČSÚ

Ječmen jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1982	624 140	622 578	2 376 311	3,82
1983	471 747	469 461	1 821 835	3,88
1984	447 093	436 331	1 991 066	4,56
1985	432 786	424 180	1 953 496	4,57
1986	443 857	445 380	1 936 439	4,35
1987	444 938	440 530	1 753 451	3,98
1988	404 483	399 801	1 573 521	3,94
1989	359 028	357 835	1 476 838	4,13
1990	334 150	335 661	1 826 824	5,44
1991	337 266	339 744	1 596 946	4,70
1992	436 790	438 406	1 651 122	3,77
1993	443 652	444 457	1 742 228	3,92
1994	456 907	456 246	1 613 534	3,54
1995	370 259	368 119	1 322 471	3,59
1996	450 382	448 212	1 749 644	3,90
1997	495 333	489 441	1 819 737	3,72
1998	393 381	391 498	1 367 690	3,49
1999	379 284	378 827	1 473 264	3,89
2000	354 272	352 892	1 067 912	3,03
2001	341 132	338 817	1 270 600	3,75
2002	345 153			

Pramen: ČSÚ

Ječmen celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1982	731 008	728 812	2 787 594	3,82
1983	595 896	593 228	2 393 403	4,03
1984	581 297	570 072	2 664 111	4,67
1985	583 160	576 734	2 678 479	4,64
1986	608 805	609 544	2 633 605	4,32
1987	631 140	626 992	2 621 529	4,18
1988	606 817	600 601	2 527 927	4,21
1989	552 524	551 787	2 613 658	4,74
1990	552 490	555 159	3 157 299	5,69
1991	588 650	583 134	2 833 023	4,86
1992	634 823	635 976	2 512 490	3,95
1993	638 263	636 461	2 418 517	3,80
1994	641 271	640 367	2 419 297	3,78
1995	560 218	557 615	2 140 487	3,84
1996	604 129	599 847	2 262 377	3,77
1997	653 451	646 492	2 484 548	3,84
1998	580 453	577 694	2 093 101	3,62
1999	543 696	542 910	2 137 376	3,94
2000	496 382	494 737	1 629 372	3,29
2001	497 864	495 128	1 965 611	3,97
2002	488 069			

Pramen: ČSÚ

Oves

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1982	152 554	143 023	445 757	3,12
1983	136 800	129 735	426 308	3,29
1984	124 523	113 515	428 521	3,78
1985	110 184	105 321	428 493	4,07
1986	100 656	99 924	367 274	3,68
1987	94 609	94 017	358 417	3,81
1988	90 325	89 256	320 622	3,59
1989	88 018	87 582	280 979	3,21
1990	78 384	79 596	373 951	4,70
1991	75 756	74 922	301 682	4,03
1992	67 925	68 175	207 918	3,05
1993	67 973	69 509	262 594	3,78
1994	76 709	76 306	207 562	2,72
1995	60 112	60 236	186 693	3,10
1996	66 094	65 541	214 163	3,27
1997	77 823	77 570	246 637	3,18
1998	58 794	57 688	179 671	3,11
1999	54 415	53 988	179 130	3,32
2000	50 950	50 117	135 858	2,71
2001	49 388	47 802	136 363	2,85
2002	61 027			

Pramen: ČSÚ

Žitovec

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1995	16 391	16 216	63 786	3,93
1996	13 798	13 769	52 058	3,78
1997	15 068	14 912	57 146	3,83
1998	20 362	20 308	79 137	3,90
1999	25 972	25 953	107 433	4,14
2000	37 168	37 001	138 468	3,74
2001	50 738	49 499	191 771	3,87
2002	53 094			

Pramen: ČSÚ

Kukuřice na zrno

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1983	40 692	21 195	73 111	3,45
1984	55 972	28 401	114 260	4,02
1985	54 700	41 852	209 144	5,00
1986	50 906	47 783	199 871	4,18
1987	53 474	48 491	247 606	5,11
1988	49 657	39 390	171 297	4,35
1989	47 723	41 183	174 596	4,24
1990	44 941	30 882	98 381	3,19
1991	34 865	34 764	150 280	4,32
1992	33 434	30 464	103 720	3,40
1993	29 656	32 217	157 045	4,87
1994	29 930	26 964	91 396	3,39
1995	27 315	26 441	113 274	4,28
1996	29 877	33 123	168 684	5,09
1997	34 985	41 184	285 199	6,92
1998	29 185	32 907	200 562	6,09
1999	33 036	39 447	260 495	6,60
2000	39 317	47 283	303 957	6,43
2001	54 295	61 938	408 653	6,60
2000	39 317	47 283	303 957	6,43
2001	54 295	61 938	408 653	6,60
2002	70 569			

Pramen: ČSÚ

Ostatní obilniny (bez žitovce)

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1995	5 936	5 369	12 764	2,38
1996	7 167	6 546	15 380	2,35
1997	5 121	4 566	9 563	2,09
1998	5 802	5 526	10 541	1,91
1999	6 751	6 629	13 294	2,01
2000	6 802	6 661	12 423	1,87
2001	6 266	5 892	9 815	1,67
2002	5 194			

Pramen: ČSÚ

Obiloviny celkem

Rok	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizně (t)	Výnos (t/ha)
1980	1 751 213	1 725 903	6 972 196	4,24
1981	1 746 021	1 718 669	6 228 225	3,62
1982	1 716 780	1 694 848	6 750 834	3,98
1983	1 706 187	1 674 595	7 297 966	4,36
1984	1 709 351	1 649 116	7 781 903	4,72
1985	1 701 805	1 668 520	7 884 205	4,73
1986	1 681 837	1 672 080	7 128 158	4,26
1987	1 688 982	1 676 320	7 532 219	4,49
1988	1 676 759	1 655 290	7 532 215	4,55
1989	1 669 850	1 661 944	7 793 145	4,69
1990	1 652 169	1 639 715	8 946 879	5,46
1991	1 620 585	1 611 787	7 845 290	4,87
1992	1 586 262	1 583 160	6 564 898	4,15
1993	1 606 911	1 605 992	6 467 852	4,03
1994	1 660 338	1 654 149	6 777 231	4,10
1995	1 581 341	1 575 977	6 601 711	4,19
1996	1 586 491	1 581 032	6 644 145	4,20
1997	1 696 325	1 685 820	6 982 772	4,14
1998	1 680 760	1 678 285	6 668 920	3,97
1999	1 586 592	1 591 099	6 928 371	4,35
2000	1 647 508	1 650 114	6 454 237	3,91
2001	1 626 785	1 623 624	7 337 589	4,52
2002	1 562 117			

Pramen: ČSÚ

Cenový vývoj obilovin a jejich produktů

Roční průměry cen zemědělských výrobců v Kč/t (bez DPH)

Plodina	Rok							
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Pšenice potravinářská	2 983	2 780	3 980	4 331	3 973	3 269	3 475	3 878
Pšenice krmná	2 481	2 305	3 250	3 725	3 166	2 528	2 886	3 339
Ječmen sladovnický	3 009	3 001	3 776	4 119	3 804	3 196	3 782	4 429
Ječmen potravinářský	-	2 705	3 495	4 131	3 632	3 054	3 233	3 941
Ječmen krmný	2 297	2 121	2 934	3 523	2 930	2 240	2 622	3 234
Žito	2 427	2 401	3 512	3 762	3 533	2 693	2 745	3 801
Oves krmný	2 410	2 251	3 070	3 401	3 011	2 380	2 620	3 359
Kukuřice krmná	3 385	3 524	4 765	3 844	3 441	3 129	3 763	3 858

Pramen: ČSÚ

Roční průměry spotřebitelských cen v Kč/kg a meziroční indexy v %

Výrobek	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Pšeničná mouka hrubá	9,41	9,19	8,76	9,90	10,68	9,94	8,70	7,60	8,52
Index (předch. rok =100)		97,66	95,32	113,01	107,88	93,07	87,53	87,36	112,11
Pšeničná mouka polohr.	9,59	9,35	8,88	10,05	10,74	9,85	8,44	7,50	-
Index (předch. rok =100)		97,50	94,97	113,18	106,87	91,71	85,69	88,86	-
Chléb kmínový	9,19	10,01	10,97	13,70	16,05	16,15	15,05	14,13	14,86
Index (předch. rok =100)		108,92	109,59	124,89	117,15	100,62	93,19	93,89	105,17

Pramen: ČSÚ

Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců v Kč/t (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravin.	1993/94	3 500	3 213	3 224	3 385	3 407	3 419	3 406	3 412	3 411	3 433	-	3 259
	1994/95	3 140	2 942	2 898	2 900	2 924	2 921	2 936	2 966	2 994	3 004	3 033	2 999
	1995/96	2 977	2 623	2 696	2 815	3 016	3 131	3 240	3 374	3 459	3 518	3 639	3 867
	1996/97	4 310	3 962	3 946	4 095	4 229	4 329	4 447	4 580	4 694	4 821	4 818	4 800
	1997/98	4 711	4 206	4 184	4 316	4 365	4 346	4 389	4 346	4 300	4 267	4 185	4 171
	1998/99	4 093	3 892	3 935	3 961	3 942	3 922	3 890	3 874	3 815	3 752	3 718	3 629
	1999/00	3 518	3 185	3 175	3 127	3 114	3 082	3 117	3 116	3 123	3 199	3 200	3 262
	2000/01	3 377	3 391	3 566	3 746	3 826	3 895	3 975	4 042	4 109	4 146	4 157	4 211
	2001/02	4 207	3 689	3 552	3 674	3 688	3 743	3 709	3 731	3 666	3 527	3 384	3 243
	2002/03	3 139	3 323										
Pšenice krmná	1993/94	2 987	2 644	2 682	2 739	2 875	2 827	2 938	2 805	2 809	2 833	2 721	2 722
	1994/95	2 577	2 408	2 390	2 474	2 478	2 492	2 466	2 459	2 484	2 481	2 486	2 455
	1995/96	2 431	2 217	2 204	2 275	2 358	2 425	2 520	2 667	2 696	2 844	3 056	3 142
	1996/97	3 361	3 273	3 271	3 493	3 626	3 691	3 731	3 819	3 886	3 997	3 948	4 009
	1997/98	3 956	3 699	3 624	3 610	3 610	3 599	3 522	3 503	3 451	3 413	3 347	3 383
	1998/99	3 296	3 091	3 097	3 041	3 037	3 072	2 992	2 965	2 953	3 027	2 946	2 883
	1999/00	2 776	2 364	2 368	2 432	2 455	2 485	2 543	2 636	2 644	2 723	2 772	2 847
	2000/01	2 874	2 853	2 918	3 049	3 167	3 167	3 210	3 350	3 427	3 553	3 597	3 611
	2001/02	3 568	3 245	3 206	3 198	3 214	3 237	3 207	3 225	3 219	3 127	3 073	2 875
	2002/03	2 735	2 507										

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Plodina	Mark. Rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Žito	1993/94	2 940	2 688	2 715	2 828	3 006	2 890	2 883	2 867	2 986	3 004	3 053	2 936
	1994/95	2 711	2 422	2 399	2 550	2 526	2 556	2 573	2 624	2 656	2 680	2 730	2 679
	1995/96	2 651	2 324	2 254	2 341	2 442	2 491	2 571	2 639	2 725	2 891	2 966	3 237
	1996/97	3 260	3 654	3 667	3 665	3 969	3 906	4 096	4 047	3 981	3 814	4 120	4 164
	1997/98	3 805	3 671	3 601	3 769	3 902	3 912	4 012	4 039	4 045	4 029	4 025	3 969
	1998/99	3 857	3 417	3 374	3 299	3 401	3 414	3 359	3 241	3 232	3 257	3 206	3 107
	1999/00	2 971	2 589	2 524	2 492	2 438	2 429	2 427	2 372	2 433	2 447	2 384	2 490
	2000/01	2 580	2 643	2 890	3 108	3 265	3 476	3 576	3 718	3 724	3 865	3 928	4 075
	2001/02	-	3 683	3 546	3 753	3 861	3 935	3 976	4 046	3 945	3 875	3 961	4 048
	2002/03	3 483	3 295										
Ječmen sladov.	1993/94	3 313	3 008	3 029	3 201	3 213	3 235	3 301	3 292	3 233	3 249	3 202	3 248
	1994/95	3 341	2 943	2 848	2 877	2 883	2 876	2 931	2 976	3 004	3 056	3 061	3 020
	1995/96	3 062	2 869	2 885	3 035	3 139	3 220	3 255	3 392	3 458	3 515	3 709	3 801
	1996/97	3 870	3 792	3 906	4 013	4 042	4 138	4 175	4 304	4 387	4 413	4 446	4 434
	1997/98	4 405	3 960	3 904	4 014	4 023	3 996	4 064	4 018	4 051	4 064	4 012	4 022
	1998/99	3 910	3 668	3 654	3 661	3 652	3 671	3 694	3 752	3 561	3 637	3 576	3 582
	1999/00	3 187	2 883	2 934	2 960	2 975	3 047	3 071	3 133	3 135	3 291	3 328	3 365
	2000/01	3 547	3 770	4 087	4 330	4 368	4 396	4 475	4 620	4 739	4 890	4 801	4 751
	2001/02	4 850	4 202	4 136	4 143	4 159	4 201	4 216	4 287	4 291	4 313	4 240	4 237
	2002/03	4 096	4 000										
Ječmen potravin.	1993/94	3 343	2 837	2 815	3 011	3 023	3 180	-	-	-	-	-	-
	1994/95	-	-	-	-	-	-	2 715	2 700	2 728	2 783	2 976	3 024
	1995/96	2 852	2 650	2 612	2 613	2 851	-	3 075	3 133	3 330	3 393	3 649	3 539
	1996/97	-	3 760	3 456	3 815	3 775	-	4 127	4 310	4 370	4 344	-	-
	1997/98	-	4 233	4 025	-	3 801	-	3 969	3 715	3 891	3 900	4 110	4 082
	1998/99	3 602	3 575	3 410	3 308	3 210	-	-	3 213	3 600	3 500	3 317	3 088
	1999/00	2 876	2 908	2 846	2 783	2 697	2 840	2 698	2 967	3 037	3 079	2 969	3 255
	2000/01	-	3 381	3 393	3 607	3 600	3 910	3 575	3 826	4 418	4 303	4 325	4 233
	2001/02	-	3 875	3 840	3 928	3 997	3 717	-	4 353	4 546	4 564	4 416	-
	2002/03	-	-										
Ječmen krmný	1993/94	2 612	2 393	2 521	2 635	2 768	2 667	2 782	2 706	2 601	2 657	2 639	2 493
	1994/95	2 298	2 229	2 258	2 328	2 294	2 266	2 257	2 345	2 310	2 335	2 399	2 332
	1995/96	2 135	2 008	2 046	2 095	2 146	2 246	2 261	2 460	2 407	2 449	2 724	3 036
	1996/97	2 982	2 882	3 044	3 307	3 472	3 548	3 683	3 835	3 886	3 875	3 858	3 733
	1997/98	3 515	3 422	3 449	3 483	3 407	3 414	3 361	3 370	3 404	3 461	3 308	3 214
	1998/99	2 918	2 788	2 812	2 863	2 815	2 741	2 781	2 755	2 647	2 715	2 612	2 619
	1999/00	2 345	1 985	2 045	2 144	2 190	2 264	2 245	2 415	2 345	2 464	2 540	2 621
	2000/01	2 570	2 620	2 803	2 765	2 916	2 890	2 965	3 224	3 217	3 436	3 477	3 608
	2001/02	3 209	3 110	3 171	3 178	3 215	3 245	3 267	3 361	3 312	3 358	3 327	3 101
	2002/03	2 628	2 551										
Oves krmný	1993/94	2 590	2 542	2 536	2 630	2 732	2 665	2 594	2 755	2 765	2 779	2 654	2 483
	1994/95	2 272	2 437	2 266	2 357	2 330	2 286	2 360	2 332	2 336	2 432	2 382	2 302
	1995/96	2 403	2 253	2 180	2 170	2 243	2 229	2 400	2 594	2 651	2 768	2 826	2 980
	1996/97	3 132	3 167	3 165	3 195	3 407	3 440	3 472	3 467	3 610	3 736	3 623	3 714
	1997/98	3 599	3 422	3 262	3 339	3 337	3 326	3 350	3 339	3 589	3 467	3 407	3 270
	1998/99	3 030	2 879	2 818	2 810	2 798	2 846	2 940	2 820	2 770	2 832	2 836	2 605
	1999/00	2 899	2 264	2 196	2 068	2 260	2 183	2 345	2 268	2 241	2 444	2 489	2 500
	2000/01	2 593	2 551	2 684	2 751	2 849	3 064	2 836	3 230	3 277	3 389	3 434	3 423
	2001/02	3 512	3 640	3 221	3 344	3 329	3 407	3 407	3 492	3 673	3 821	3 570	3 417
	2002/03	3 168	2 744										

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Kukuřice krmná	1993/94	3 550	-	3 771	3 325	3 284	3 265	3 355	3 350	3 503	3 425	3 389	3 366
	1994/95	3 408	-	3 467	3 400	3 265	3 183	3 434	3 502	3 489	3 533	3 558	3 531
	1995/96	3 562	3 552	3 538	3 545	3 478	3 630	3 677	3 908	4 030	3 951	3 790	4 683
	1996/97	4 378	5 086	4 947	5 034	4 758	4 925	5 093	4 854	4 726	4 756	4 667	4 532
	1997/98	4 695	4 650	4 400	3 730	3 611	3 565	3 657	3 755	3 594	3 472	3 470	3 797
	1998/99	3 645	3 745	3 692	3 734	3 241	3 189	3 245	3 173	3 257	3 261	3 221	3 179
	1999/00	3 460	3 377	3 645	3 106	3 022	3 152	3 166	3 232	3 208	3 358	3 349	3 475
	2000/01	3 481	3 713	3 609	3 790	3 873	3 945	3 960	3 927	4 028	4 009	3 981	4 029
	2001/02	3 974	3 961	3 896	3 721	3 628	3 537	3 617	3 587	3 559	3 460	3 527	3 485
2002/03	3 337	3 216											

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká 00 extra – Kč/t												
1997	7 905,48	7 917,05	7 926,65	7 893,24	7 896,27	7 819,69	7 814,83	7 741,68	7 807,76	7 698,91	7 683,37	7 667,58
1998	7 582,58	7 638,10	7 547,06	7 490,68	7 425,54	7 479,02	7 455,03	7 405,15	7 395,88	7 438,36	7 312,27	7 264,78
1999	7 309,55	7 147,46	7 000,87	6 887,87	6 759,37	6 676,00	6 562,00	6 585,40	6 610,00	6 478,00	6 318,40	6 113,92
2000	6 173,87	5 951,80	5 898,00	5 747,40	5 778,80	5 927,00	5 898,00	5 931,00	5 942,60	6 085,40	6 300,80	6 210,40
2001	6 336,87	6 592,20	6 743,20	6 765,40	6 868,00	6 851,50	6 928,00	6 934,00	6 918,00	6 942,00	6 942,00	6 914,00
2002	6 894,00	6 957,50	6 960,00	6 942,50	6 792,50	6 790,00	6 732,50	6 695,00	6 632,50			
Pšeničná mouka hrubá, Zlatý klas – Kč/t												
1997	8 296,61	8 331,49	8 281,53	8 289,16	8 146,56	8 148,04	8 113,69	8 097,67	8 133,83	8 107,44	8 107,99	8 062,46
1998	7 868,40	7 891,99	7 865,66	7 856,49	7 859,11	7 833,84	7 814,62	7 708,63	7 620,23	7 608,41	7 545,65	7 527,76
1999	7 451,16	7 326,57	6 894,86	6 757,43	6 741,00	6 733,86	6 661,57	6 553,14	6 545,43	6 356,57	6 240,86	6 133,57
2000	6 076,86	6 103,57	6 077,43	6 055,00	6 003,86	6 187,57	6 161,00	6 203,29	6 228,43	6 443,86	6 547,86	6 517,71
2001	6 530,29	6 684,57	6 710,86	6 728,71	6 741,57	6 804,00	6 846,00	6 833,14	6 839,00	6 799,86	6 759,00	6 756,43
2002	6 754,14	6 715,00	6 703,60	6 698,20	6 570,75	6 741,50	6 413,50	6 399,50	6 340,50			
Pšeničná mouka polohrubá, výběr – Kč/t												
1997	8 262,60	8 223,13	8 214,67	8 147,71	8 012,81	7 968,29	7 945,56	7 965,89	7 990,23	7 953,42	7 855,86	7 844,54
1998	7 820,14	7 759,39	7 732,86	7 755,02	7 791,22	7 741,69	7 703,09	7 666,12	7 639,72	7 646,69	7 515,31	7 316,51
1999	7 261,19	7 200,32	6 968,77	6 851,61	6 803,28	6 719,90	6 747,65	6 771,65	6 658,56	6 541,56	6 419,31	6 447,69
2000	6 507,38	6 339,61	6 327,11	6 154,11	6 197,11	6 217,13	6 273,70	6 332,71	6 340,00	6 419,71	6 566,31	6 575,71
2001	6 561,31	6 652,60	6 707,31	6 719,46	6 766,89	6 802,03	6 816,46	6 818,31	6 816,20	6 783,63	6 694,75	6 666,58
2002	6 687,28	6 735,13	6 717,78	6 725,23	6 546,43	6 479,49	6 403,98	6 355,04	6 312,75			
Pšeničná mouka hladká pekařská – Kč/t												
1997	7 753,70	7 769,66	7 790,63	7 761,22	7 715,25	7 728,94	7 694,90	7 707,70	7 655,20	7 626,38	7 551,46	7 520,66
1998	7 509,84	7 459,59	7 451,64	7 415,83	7 336,21	7 349,33	7 297,34	7 278,34	7 264,33	7 204,52	7 012,44	6 969,94
1999	6 852,24	6 736,25	6 590,38	6 350,00	6 318,13	6 246,29	6 220,29	6 176,00	6 065,29	5 975,14	5 743,00	5 708,29
2000	5 637,00	5 655,14	5 589,14	5 578,14	5 521,71	5 592,86	5 598,57	5 682,71	5 737,57	5 892,43	6 068,29	6 100,43
2001	6 166,86	6 153,00	6 210,57	6 260,39	6 254,62	6 269,61	6 262,47	6 248,19	6 243,14	6 228,06	6 214,32	6 198,61
2002	6 206,83	6 184,04	6 169,28	6 136,09	6 066,64	6 054,22	5 985,25	5 909,32	5 929,54			
Pšeničná mouka chlebová – Kč/t												
1997	7 081,52	7 122,98	7 149,29	7 133,16	7 092,80	7 081,33	7 064,80	7 056,42	7 045,12	6 999,34	7 041,44	7 034,43
1998	7 009,07	6 974,45	6 990,64	6 969,75	6 848,95	6 891,15	6 886,25	6 839,42	6 845,98	6 798,37	6 648,43	6 596,45
1999	6 506,82	6 451,20	6 152,67	5 946,44	5 884,56	5 742,00	5 692,56	5 673,33	5 548,11	5 447,78	5 330,56	5 305,56
2000	5 304,33	5 212,11	5 170,56	5 150,33	5 204,78	5 169,11	5 172,11	5 313,67	5 396,00	5 658,89	5 828,67	5 825,00
2001	5 853,00	5 883,00	5 938,44	5 996,87	5 999,57	6 045,02	6 034,91	6 026,02	6 039,75	6 041,32	5 951,67	5 920,00
2002	5 920,00	5 872,00	5 872,00	5 848,00	5 770,00	5 740,00	5 665,00	5 632,50	5 617,50			

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Žitná mouka chlebová – Kč/t												
1997	7 533,00	7 529,00	7 537,60	7 537,80	7 530,40	7 533,39	7 523,40	7 488,22	7 518,26	7 463,85	7 434,00	7 428,00
1998	7 378,60	7 377,80	7 369,84	7 370,13	7 236,40	7 209,00	7 209,60	7 181,80	7 154,60	7 082,20	6 963,20	6 947,20
1999	6 962,20	6 750,40	6 602,60	6 603,00	6 572,00	6 486,80	6 452,60	6 352,80	6 364,80	6 312,60	6 211,20	6 133,40
2000	6 118,60	5 933,80	5 865,40	5 833,20	5 811,60	5 751,00	5 794,00	5 825,00	5 825,60	6 013,00	6 207,20	6 207,00
2001	6 532,80	6 716,20	6 750,80	6 747,00	6 688,00	6 688,00	6 688,00	6 688,00	6 688,00	6 680,00	6 731,90	6 726,06
2002	6 727,50	6 677,50	6 681,45	6 683,89	6 606,07	6 599,37	6 502,46	6 480,78	6 433,18			
Chléb konzumní kmínový – Kč/kg												
1997	12,79	12,79	12,85	12,85	12,86	12,86	12,86	12,90	12,90	12,97	12,97	12,97
1998	12,87	12,87	12,99	13,11	13,14	13,25	13,25	13,25	13,25	13,25	13,25	13,25
1999	13,22	13,20	13,15	13,01	13,01	13,01	13,01	13,01	13,01	13,01	13,01	13,02
2000	13,02	12,87	12,82	12,79	12,70	12,69	12,68	12,67	12,67	13,59	13,61	13,72
2001	13,76	13,82	13,93	13,94	13,99	14,02	14,02	14,00	14,03	14,04	14,02	14,03
2002	13,96	14,00	13,98	14,07	14,09	14,04	14,05	14,00	13,69			
Pečivo pšeničné bílé (rohlík) – Kč/kg												
1997	26,94	26,96	27,06	27,21	27,21	27,21	27,45	27,45	27,87	28,08	28,08	28,08
1998	28,08	28,08	28,07	28,07	28,07	28,07	28,07	28,07	28,07	28,07	28,07	28,07
1999	28,07	26,88	26,88	26,88	26,88	26,65	22,28	22,28	22,28	22,13	22,13	22,17
2000	22,07	22,01	21,56	21,43	21,43	21,36	21,36	21,36	21,36	21,63	21,78	22,26
2001	22,29	22,21	22,24	22,24	22,38	22,38	22,38	22,48	22,48	22,52	22,55	22,78
2002	22,78	22,87	22,87	23,00	23,14	23,11	23,11	22,81	22,77			

Pramen: ČSÚ

Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekárenských výrobků v Kč

Výrobek	Rok	Měsíc											
		I.	I.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká 1 kg	1999	8,83	8,86	8,72	8,68	8,57	8,54	8,44	8,35	8,24	8,15	7,83	7,52
	2000	7,58	7,49	7,32	7,15	7,24	7,29	7,32	7,39	7,49	7,77	7,86	7,83
	2001	7,86	7,97	8,23	8,29	8,40	8,47	8,57	8,63	8,63	8,61	8,41	8,48
	2002	8,47	8,46	8,29	8,30	8,30	8,27	8,20	8,19	8,17			
Pšeničná mouka polohrubá 1 kg	1998	10,33	10,30	10,21	10,09	10,09	9,95	9,82	9,73	9,64	9,51	9,36	9,14
	1999	9,08	8,94	8,83	8,69	8,66	8,51	8,43	8,36	8,24	8,10	7,84	7,54
	2000	7,54	7,46	7,36	7,21	7,26	7,33	7,35	7,40	7,46	7,83	7,91	7,89
Pšeničná mouka hrubá 1 kg	2001	ČSÚ dále nesleduje											
	1999	9,28	9,25	9,16	9,05	8,89	8,79	8,66	8,58	8,48	8,30	8,15	7,80
	2000	7,77	7,69	7,53	7,38	7,37	7,40	7,41	7,45	7,54	7,83	7,92	7,90
	2001	7,91	8,00	8,27	8,42	8,58	8,65	8,73	8,75	8,75	8,75	8,70	8,67
Chléb konzumní kmínový 1 kg	2002	8,67	8,67	8,62	8,61	8,59	8,52	8,40	8,37	8,25			
	1999	15,78	15,59	15,51	15,31	15,12	14,89	14,98	14,89	14,70	14,64	14,68	14,54
	2000	14,48	14,20	14,05	14,00	13,73	13,84	13,72	13,69	13,68	14,61	14,86	14,72
	2001	14,76	14,61	14,60	14,96	15,01	15,03	15,07	14,99	14,97	14,82	14,73	14,71
Pečivo pšeničné bílé 1 kg	2002	14,77	14,53	14,47	14,34	14,39	14,40	14,34	14,35	14,34			
	1999	29,92	29,25	29,10	28,41	27,88	27,26	27,06	27,00	26,69	26,35	25,87	25,79
	2000	25,54	25,30	24,82	24,90	24,50	24,49	24,58	24,54	24,70	26,31	26,49	26,69
	2001	26,22	26,11	26,22	27,08	26,89	26,83	26,84	26,80	26,61	26,47	26,10	26,03
2002	26,12	26,06	25,95	25,82	25,88	25,50	25,30	25,47	25,42				

Pramen: ČSÚ

Porovnání průměrných cen zemědělských výrobců, průmyslových výrobců a spotřebitelských cen vybraných druhů v letech 1997 – 2002

Výrobek	Cena	MJ	Rok	Měsíc											
				I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšenice potravinářská	CZV	kg	1997	4,45	4,58	4,69	4,82	4,82	4,80	4,71	4,21	4,18	4,32	4,37	4,35
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	CPV	kg	1997	8,26	8,22	8,21	8,15	8,01	7,97	7,95	7,97	7,99	7,95	7,86	7,84
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	SC	kg	1997	11,10	11,14	10,95	10,85	10,80	10,68	10,70	10,66	10,71	10,56	10,41	10,29
Pšenice potravinářská	CZV	kg	1998	4,39	4,35	4,30	4,27	4,19	4,17	4,09	3,89	3,94	3,96	3,94	3,92
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	CPV	kg	1998	7,82	7,76	7,73	7,76	7,79	7,74	7,70	7,67	7,64	7,65	7,52	7,32
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	SC	kg	1998	10,33	10,30	10,21	10,09	10,09	9,95	9,82	9,73	9,64	9,51	9,36	9,14
Pšenice potravinářská	CZV	kg	1999	3,89	3,87	3,82	3,75	3,72	3,63	3,52	3,19	3,18	3,13	3,11	3,08
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	CPV	kg	1999	7,26	7,20	6,97	6,85	6,80	6,72	6,75	6,77	6,66	6,54	6,42	6,45
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	SC	kg	1999	9,08	8,94	8,83	8,69	8,66	8,51	8,43	8,36	8,24	8,10	7,84	7,54
Pšenice potravinářská	CZV	kg	2000	3,12	3,12	3,12	3,20	3,20	3,26	3,38	3,39	3,57	3,75	3,83	3,90
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	CPV	kg	2000	6,51	6,34	6,33	6,15	6,20	6,22	6,27	6,33	6,34	6,42	6,57	6,58
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	SC	kg	2000	7,54	7,46	7,36	7,21	7,26	7,33	7,35	7,40	7,46	7,83	7,91	7,89
Pšenice potravinářská	CZV	kg	2001	3,97	4,04	4,11	4,15	4,16	4,21	4,21	3,69	3,55	3,67	3,69	3,74
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	CPV	kg	2001	6,53	6,68	6,71	6,73	6,74	6,80	6,85	6,83	6,84	6,80	6,76	6,76
Pšeničná mouka polohrubá výběr.	SC	kg	2001	7,91	8,0	8,27	8,42	8,58	8,65	8,73	8,75	8,75	8,75	8,70	8,67
Pšenice potravinářská	CZV	kg	2002	3,71	3,73	3,67	3,53	3,38	3,24	3,14	3,32				
Pšeničná mouka hrubá	CPV	kg	2002	6,75	6,72	6,70	6,70	6,57	6,47	6,41	6,40				
Pšeničná mouka hrubá	SC	kg	2002	8,67	8,67	8,62	8,61	8,59	8,52	8,40	8,37				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: CZV = ceny zemědělských výrobců

CPV = ceny průmyslových výrobců

SC = spotřebitelské ceny

Rok 2001: ČSÚ již nesleduje SC polohrubé mouky, proto uvedeny hodnoty CPV a SC mouky hrubé

V následující tabulce je uveden výběr položek vztahujících se k obilovinám. Průměrná roční cena je vypočtena jako aritmetický průměr za čtvrtletí. Ceny jsou uvedeny bez DPH.

Průměrné ceny vybraných výrobků a služeb nakoupených zemědělskou prvovýrobou

Název	Rok	Měrná jednotka	Průměrná cena v Kč				rok
			čtvrtletí				
			1.	2.	3.	4.	
Osivo a sadba							
Pšenice ozimá	1997	tuna	7 344	7 410	7 701	7 863	7 580
	1998		-	-	7 345	7 408	7 377
	1999		7 507	-	6 603	6 823	6 978
	2000		-	-	6 372	6 964	6 668
	2001		-	-	7 480	7 612	
Pšenice jarní	1997	tuna	7 692	7 747	7 100	7 790	7 582
	1998		7 172	7 404	-	-	7 288
	1999		7 996	7 752	7 670	7 164	7 646
	2000		6 854	6 752	-	-	6 803
	2001		8 128	7 737	-	-	
Žito ozimé	1997	tuna	-	-	7 294	7 521	7 408
	1998		-	-	6 882	7 023	6 953
	1999		6 758	-	5 580	5 732	6 023
	2000		-	-	6 053	6 222	6 137
	2001		-	-	7 401	7 204	
Ječmen ozimý	1997	tuna	6 865	7 310	7 010	7 367	7 138
	1998		-	-	6 540	6 126	6 333
	1999		6 492	-	5 412	5 591	5 832
	2000		-	-	6 164	6 225	6 195
	2001		-	-	7 178	7 715	
Ječmen jarní	1997	tuna	7 580	7 845	7 622	7 778	7 706
	1998		6 760	7 272	-	-	7 016
	1999		6 648	6 548	7 107	7 010	6 828
	2000		6 318	6 473	-	-	6 396
	2001		8 602	8 125	-	-	
Kukuřice	1997	výs. jedn.	1 165	-	1 310	1 200	1 225
	1998		1 213	1 376	-	-	1 295
	1999		1 396	1 313	1 420	1 481	1 403
	2000		1 399	1 392	2 009	-	1 600
	2001		1 430	1 485	-	-	
Oves	1997	tuna	6 365	6 240	6 873	-	6 493
	1998		6 217	6 294	-	-	6 265
	1999		5 087	5 069	5 058	4 840	5 014
	2000		4 845	4 501	4 706	5 723	4 944
	2001		5 661	5 560	-	-	

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Název	Rok	Měrná jednotka	Průměrná cena v Kč				rok
			čtvrtletí				
			1.	2.	3.	4.	
Hnojiva							
Dusíkatá							
Ledek amonný s vápencem	1997	tuna	4 403	4 562	4 543	4 180	4 422
	1998		4 383	4 574	4 449	4 256	4 416
	1999		4 404	4 528	4 321	4 216	4 367
	2000		4 262	4 312	4 292	4 595	4 365
	2001		5 288	5 442	5 110	4 788	
Ledek vápenatý 15%	1997	tuna	2 860	2 820	2 850	3 198	2 932
	1998		2 714	2 726	-	-	2 720
	1999		2 763	2 919	2 980	3 275	2 984
	2000		3 163	3 300	-	-	3 232
	2001		3 317	3 397	-	-	
DAM 390	1997	tuna	3 845	3 955	3 930	3 955	3 921
	1998		3 952	4 135	4 023	4 084	4 049
	1999		3 981	4 075	4 024	3 940	4 005
	2000		3 942	3 775	3 708	4 085	3 877
	2001		4 807	5 008	4 810	4 675	
Fosforečná							
Superfosfát gran. 18%	1997	tuna	3 880	4 501	4 238	4 069	4 172
	1998		4 033	4 098	4 029	3 760	3 980
	1999		4 033	4 133	4 270	4 180	4 154
	2000		-	-	5 750	5 488	5 619
	2001		-	-	-	-	
Draselná							
Draselná sůl 60%	1997	tuna	4 072	4 133	4 298	4 470	4 243
	1998		4 613	4 700	5 013	4 925	4 813
	1999		4 956	4 983	5 030	5 290	5 065
	2000		4 942	5 063	5 025	4 920	4 987
	2001		5 350	5 413	6 158	5 750	
Kombinovaná							
NPK (15:15:15)	1997	tuna	5 535	5 536	5 813	5 630	5 629
	1998		5 900	5 963	5 900	5 600	5 841
	1999		5 960	6 050	6 100	6 000	6 028
	2000		5 883	-	-	-	5 883
	2001		6 467	6 672	6 573	6 455	
NPK (12:19:19)	1997	tuna	5 371	5 632	5 932	6 196	5 783
	1998		6 400	-	-	-	6 400
	1999		5 450	5 353	5 859	5 807	5 617
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	
Synferta (11,3:11,3:14,7)	1997	tuna	4 818	5 023	4 845	4 841	4 882
	1998		5 175	4 888	4 950	4 865	4 970
	1999		4 986	5 050	5 142	4 800	4 995
	2000		-	5 183	-	5 138	5 160
	2001		-	5 700	5 976	-	
Cererit (10,0:9,0:15,0:5,0)	1997	tuna	8 800	8 900	-	-	8 850
	1998		9 000	8 900	8 350	-	8 750
	1999		8 867	8 933	9 033	8 833	8 917
	2000		10 333	-	-	-	10 333
	2001		-	-	-	-	

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Název	Rok	Měrná jednotka	Průměrná cena v Kč				rok
			čtvrtletí				
			1.	2.	3.	4.	
Chemické přípravky ochrany rostlin							
Fungicidy							
Alert	1997		715	721	715	721	718
	1998		867	866	864	869	867
	1999	litr	750	746	744	753	748
	2000		773	783	777	780	778
	2001		815	811	803	821	
Tilt 250 EC	1997		1 219	1 355	1 258	1 200	1 258
	1998		1 305	1 298	1 298	1 305	1 302
	1999	litr	1 334	1 333	1 333	1 336	1 334
	2000		1 334	1 324	1 326	1 332	1 329
	2001		1 447	1 442	1 447	1 208	
Insekticidy							
Decis 2.5 EC	1997		472	505	553	567	524
	1998		414	386	387	386	393
	1999	litr	1 042	796	1 042	1 038	980
	2000		990	945	862	847	911
(Decis EW 50)	2001		878	950	952	953	
Herbicidy							
Agritox 50 SL	1997		128	132	130	126	129
	1998		140	143	147	145	144
	1999	litr	144	144	140	140	142
	2000		137	135	136	135	136
	2001		138	138	138	137	
Roundup	1997		354	325	338	340	339
	1998		350	348	345	340	346
	1999	litr	360	348	336	342	347
	2000		344	339	339	344	342
	2001		340	349	343	351	
Starane 250 EC	1997		811	839	832	877	840
	1998		900	925	922	925	918
	1999	litr	952	942	923	927	936
	2000		905	873	874	876	882
	2001		893	888	891	893	
Tolkan 50	1997		289	289	287	293	290
	1998		332	316	316	302	317
	1999	litr	313	307	315	312	312
	2000		313	310	312	312	312
	2001		314	313	314	313	

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Název	Rok	Měrná jednotka	Průměrná cena v Kč				rok
			čtvrtletí				
			1.	2.	3.	4.	
Služby pro zemědělce							
Rozmetání tuhých prům. hnojiv	1997	ha	151	130	148	149	145
	1998		115	110	110	110	111
	1999		116	118	122	122	120
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
Aplikace kapalných prům. hnojiv	1997	ha	146	143	143	129	140
	1998		128	120	120	120	122
	1999		134	-	-	140	137
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
Aplikace organických hnojiv	1997	tuna	25	38	32	31	32
	1998		34	38	38	38	37
	1999		34	-	-	34	34
	2000		36	-	36	36	36
	2001		36	-	27	-	-
Aplikace chemických přípravků	1997	ha	110	110	136	132	122
	1998		128	120	-	120	123
	1999		128	-	-	-	128
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
Setí obilovin	1997	ha	896	960	875	1130	965
	1998		-	-	-	-	-
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
Kombajnová sklizeň obilovin	1997	ha	-	-	1 632	1 630	1 631
	1998		-	1 625	1 700	1 650	1 658
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
Lisování slámy	1997	tuna	-	-	249	-	249
	1998		-	-	-	-	-
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
Sušení obilovin	1997	tuna	-	143	92	76	104
	1998		55	55	55	33	50
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Název	Rok	Měrná jednotka	Průměrná cena v Kč				rok
			čtvrtletí				
			1.	2.	3.	4.	
Čištění obilovin	1997	tuna	227	281	93	165	192
	1998		28	28	27	27	28
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
Orba seťová	1997	ha	873	995	942	1 025	959
	1998		-	-	-	-	-
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-
Orba hluboká	1997	ha	-	1 100	-	1 039	1 070
	1998		-	-	-	-	-
	1999		-	-	-	-	-
	2000		-	-	-	-	-
	2001		-	-	-	-	-

Pramen: ČSÚ, Index cen dodávek výrobků a služeb do zemědělství

Způsob měření a výpočtů k tabulkám o průběhu počasí v roce 2002

	Parametr	Definice
Způsob měření	Teplota vzduchu	Teplota vzduchu se měří ve standardní výšce 2 m nad udržovaným trávníkem rtuťovým teploměrem v meteorologické budce (u automatických stanic platinovým odporovým teploměrem pod stínítkem) s přesností 0,1° C. Měření se provádí třikrát denně v 7, 14 a 21 hodin.
	Úhrn srážek	Úhrn srážek se měří srážkoměrem, jehož horní plocha se nalézá ve výšce 1 m nad terénem, záchytná plocha je velká 500 cm ² , s přesností 0,1 mm. Měření se provádí jednou denně v 7 hodin, naměřený úhrn se zapisuje k předcházejícímu dni.
	Sluneční svit	Sluneční svit se měří slunoměrem (typ Campbell-Stokes) s přesností 0,1 hodiny. Měření se provádí kontinuálně, informace jsou zapsány na papírovém pásku.
Způsob výpočtu	Průměrná denní teplota vzduchu	Počítá se termínových měření podle vzorce $(T_{07} + T_{14} + 2 \cdot T_{21})/4$
	Průměrná měsíční teplota vzduchu	Počítá se jako průměr ze všech průměrných denních teplot vzduchu daného měsíce.
	Suma aktivních teplot	U všech dní s průměrnou denní teplotou 10° C a vyšší se provede jejich součet. Výsledná hodnota je suma aktivních teplot.
	Suma efektivních teplot	Od průměrné denní teploty vzduchu se odečte hodnota 10° C a provede se součet kladných zbytků. Výsledná hodnota je suma efektivních teplot.
	Normálové hodnoty	Normálové hodnoty se počítají jako průměrná hodnota z měsíčních hodnot (průměrů nebo úhrnů) za referenční období 1961–1990. Pokud řada není úplná (není k dispozici všech 30 údajů), doplní se chybějící data statistickými metodami.

Pramen: Český hydrometeorologický ústav

Průběh počasí v roce 2002 podle zemědělských výrobních oblastí ve srovnání s normálovými průměrymi hodnotami

A. Brambořská výrobní oblast (sk. – skutečnost 2002, normál. – dlouhodobé průměry jako normálové hodnoty)

Kalend. rok 2002 Měsíc	Teplota vzduchu (°C)				Suma teplot (°C)				Úhrn		Trvání slunečního svitu (hod.)			
	průměrná		nejvyšší		nejnižší		aktivní		srážek (mm)		sk. 2002		normál.	
	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.
Leden	-1,5	-2,8	14,6	8,7	-24,6	-17,1	5,2	0,0	0,2	0,0	19,8	36,1	55,2	45,9
Únor	3,3	-1,5	15,9	10,1	-9,0	-15,2	2,6	0,0	0,1	0,0	52,9	35,2	92,6	71,1
Březen	4,0	2,3	19,7	17,5	-5,6	-10,2	6,5	0,0	0,2	0,0	41,4	35,9	164,5	120,8
Duben	7,3	7,2	20,9	22,7	-7,7	-4,3	83,7	9,3	11,2	0,6	32,7	46,3	158,8	152,2
Květen	15,4	12,3	29,4	26,4	2,2	-0,6	472,1	356,8	168,4	71,8	40,5	75,6	232,0	211,3
Červen	17,3	15,1	34,0	29,9	2,7	3,1	515,8	452,6	218,3	152,6	96,2	82,5	267,7	194,6
Červenec	18,4	16,8	32,7	31,8	6,0	4,8	569,8	521,5	259,8	211,5	107,5	77,4	236,2	220,3
Srpen	18,4	16,4	29,7	31,4	9,6	3,9	569,7	506,7	259,7	196,7	196,6	77,7	212,6	206,9
Září		12,7		27,5		0,5		369,2		80,4		51,0		148,0
Říjen		8,0		22,4		-3,6		66,6		4,1		35,8		127,4
Listopad		2,4		15,2		-8,4		0,0		0,0		41,9		48,7
Prosinec		-1,0		11,3		-15,8		0,0		0,0		38,6		39,1

B. Obilnářská výrobní oblast (sk. – skutečnost 2002, normál. – dlouhodobé průměry jako normálové hodnoty)

Kalend. rok 2002 Měsíc	Teplota vzduchu (°C)				Suma teplot (°C)				Úhrn		Trvání slunečního svitu (hod.)					
	průměrná		nejvyšší		nejnižší		aktivní		efektivní		srážek (mm)		sk. 2002		normál.	
	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.
Leden	-0,9	-2,3	16,3	9,1	-23,6	-16,3	8,1	0,0	0,6	0,0	16,2	32,9	54,4	41,0		
Únor	3,8	-1,1	18,7	10,9	-9,5	-15,5	6,1	0,0	0,5	0,0	51,2	31,6	82,4	65,1		
Březen	4,5	2,9	20,3	18,8	-6,4	-10,4	3,9	0,0	0,2	0,0	34,5	33,9	149,0	110,2		
Duben	7,9	7,5	21,2	23,1	-7,7	-6,1	104,5	14,5	15,8	0,7	30,4	42,5	160,8	151,1		
Květen	15,7	12,7	29,5	27,5	0,6	-2,3	485,7	379,3	176,9	83,1	53,5	68,5	223,0	197,1		
Červen	18,0	15,6	35,1	30,6	1,2	1,5	539,6	468,9	240,9	168,9	94,1	75,6	262,3	193,2		
Červenec	18,9	17,3	34,4	33,0	6,0	3,7	586,1	536,7	276,1	226,7	88,5	73,5	230,8	211,4		
Srpen	18,9	16,7	30,8	32,3	7,3	2,4	584,3	518,7	274,3	208,7	176,8	75,3	205,4	198,9		
Září		13,0		28,3		-0,7		385,6		91,2		48,9		143,6		
Říjen		8,2		23,5		-4,3		79,9		5,6		36,1		109,2		
Listopad		2,7		15,5		-9,2		0,0		0,0		40,7		44,5		
Prosinec		-0,5		12,5		-15,3		0,0		0,0		36,0		34,5		

C. Řepařská výrobní oblast (sk. – skutečnost 2002, normál. – dlouhodobé průměry jako normálové hodnoty)

Kalend. rok 2002 Měsíc	Teplota vzduchu (°C)				Suma teplot (°C)				Úhrn		Trvání slunečního			
	průměrná		nejvyšší		nejnižší		aktivní		efektivní		svitu (hod.)			
	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.		
Leden	-0,7	-2,1	17,3	8,6	-22,8	-16,4	8,1	0,0	0,6	0,0	15,1	28,6	56,4	41,0
Únor	3,8	-0,3	18,7	10,9	-9,5	-14,9	6,1	0,0	0,5	0,0	51,2	26,6	82,4	64,5
Březen	5,2	3,7	21,2	18,8	-6,0	-10,0	9,7	0,0	1,0	0,0	18,3	29,9	144,9	113,4
Duben	8,8	8,5	22,5	25,5	-7,9	-4,7	164,3	42,9	25,5	2,1	31,5	39,8	176,5	160,0
Květen	16,8	13,6	29,5	27,5	2,0	-0,9	519,8	421,5	209,8	112,1	41,0	67,7	246,9	206,1
Červen	18,5	16,7	35,5	31,1	3,5	3,5	555,1	500,7	255,1	200,7	75,8	74,1	272,2	207,4
Červenec	20,2	18,1	35,0	32,6	7,4	5,3	624,7	561,2	314,7	251,2	75,5	70,9	254,5	217,3
Srpen	20,2	17,6	32,6	32,3	9,9	4,4	625,3	545,7	315,3	235,7	112,7	69,8	231,4	206,1
Září		13,9		28,1		0,5		416,0		116,0		43,4		153,2
Říjen		8,9		22,4		-3,7		130,6		12,3		36,0		113,0
Listopad		3,5		15,2		-8,1		0,0		0,0		38,9		45,3
Prosinec		-0,1		12,5		-14,1		0,0		0,0		32,4		34,3

D. Kukuřičná výrobní oblast (sk. – skutečnost 2002, normál. – dlouhodobé průměry jako normálové hodnoty)

Kalend. rok 2002 Měsíc	Teplota vzduchu (°C)				Suma teplot (°C)				Úhrn		Trvání slunečního			
	průměrná		nejvyšší		nejnižší		aktivní		efektivní		svitu (hod.)			
	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.	sk. 2002	normál.		
Leden	-1,0	-2,1	15,2	8,5	-18,3	-15,5	8,0	0,0	0,5	0,0	10,1	23,5	57,8	51,0
Únor	4,0	0,0	16,3	10,8	-7,8	-12,8	13,6	0,0	1,1	0,0	25,7	25,9	79,2	79,0
Březen	5,8	4,1	20,1	18,9	-6,0	-8,8	21,1	0,0	1,1	0,0	21,0	24,5	182,6	127,2
Duben	9,2	9,2	22,1	23,5	-8,6	-4,7	192,3	82,4	32,3	5,7	27,8	35,9	173,6	173,3
Květen	17,2	14,1	29,4	27,4	4,9	0,7	531,6	437,3	221,6	127,3	27,5	59,3	235,9	223,3
Červen	18,8	17,1	34,8	30,5	3,5	4,1	564,6	513,7	264,6	213,7	96,2	77,2	271,6	224,0
Červenec	20,9	18,7	34,4	32,1	8,4	5,8	646,1	578,7	336,1	268,7	81,6	60,2	264,4	239,3
Srpen	20,1	18,2	30,5	31,9	10,7	4,8	622,5	565,3	312,5	255,3	88,4	55,8	203,9	222,5
Září		14,5		28,1		1,4		434,9		134,9		38,4		170,7
Říjen		9,3		22,6		-3,8		155,8		19,1		31,7		132,7
Listopad		3,8		15,5		-7,2		0,0		0,0		37,8		57,8
Prosinec		-0,2		10,5		-14,4		0,0		0,0		28,0		45,7

Pramen: Český hydrometeorologický ústav